Anul XXXVII
Serie nouă
OCTOMBRIE 2026
10
(CCCIII)
48 pagini
ISSN 1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

✓Premiile UCMR pe anul 2025
✓Concursul Internaţional „George Enescu” (II)
✓„PoliRitmic” la Timişoara
✓Craiova Jazz Festival 2026
✓Convorbirile „A.M.”: Gina Pătraşcu
✓Dintre sute de catarge... (II)

În imagine:
Doina Rotaru
Marele Premiu al UCMR pe 2025
Foto: Cezar Sandu

Gala Premiilor revistei noastre

Luni 26 octombrie 2025, în superba ambianță a Ateneului Român, oferită cu generozitate de partenerul nostru Filarmonica „George Enescu”, a avut loc tradiționala Gală a premiilor anuale ale revistei „Actualitatea muzicală”. Ajunse la o ediție aniversară (XXXV), cele mai prestigioase premii naționale din sfera artei sunetelor sunt acordate pentru performanțe în sfera muzicii clasice şi a celei de divertisment, pentru interpreți, creatori şi pentru evenimente, reliefând şi răsplătind valoarea, talentul şi excelența.

Această frumoasă poveste a început în toamna anului 1990, când actualul redactor şef (care atunci împlinea... 25 de ani) i-a propus fostului redactor şef şi fondator al revistei, Luminița Vartolomei, ca „Actualitatea muzicală” să acorde premii anuale de excelență, după modelul revistelor muzicale franțuzeşti, germane şi italiene. S-a stabilit atunci să existe două categorii (muzică clasică şi muzică de divertisment), în interiorul cărora secțiunile să fie variabile ca profil, în funcție de ceea ce a reliefat viața muzicală ca fiind cel mai valoros în anul precedent Galei. Astfel, au fost acordate, de-a lungul timpului, premii pentru dirijori, instrumentişti, solişti de operă, regizori, scenografi, manageri, compozitori, muzicologi, pedagogi, edituri, case de discuri etc., inclusiv reliefări de tipul „Evenimentul anului”, „Spectacolul anului” sau „Cartea anului” ori „Discul anului”.

După ce aproximativ 3 decenii neîntrerupt Gala era găzduită de Aula Palatului Cantacuzino (unde îşi avea sediul revista noastră, după revenirea de la Ateneu via Conservator), după închiderea pentru reparații a Palatului prietenii „Actualității muzicale” ne-au sărit în ajutor, mai întâi Opera Națională Bucureşti, unde fastul Salonului Galben s-a împletit cu gloria laureaților din anul 2024, iar ulterior Ateneul Român, unde Salonul Oficial a oferit o atmosferă mai intimă, dar nu mai puțin elegantă, spațiul fiind şi în 2025 şi în 2026 umplut până la ultimul loc de laureați şi musafiri plăcut surprinşi de farmecul acestui loc de protocol, de regulă pus la dispoziție dirijorilor şi soliştilor, pentru a primi felicitările de după concert.

Ne-am bucurat ca anul acesta să mai găsim totuşi, după 34 de ediții, direcții nebătătorite, oferind de pildă Premiul pentru video-jurnalism muzical – Virgil Oprina, ori Premiul pentru muzica unui spectacol de revistă – Mihai Alexandru. Tot o opțiune specială a fost şi premierea unei ansamblu simfonic, Orchestra Română de Tineret, care a împlinit de curând 18 ani şi care, la majorat, deja a deschis drumul unor statistici meritorii: foştii ei membri sunt astăzi orchestranți de elită în formațiile naționale şi internaționale, în timp ce viitorii ei membri nu mai aşteaptă împlinirea unei vârste minime, ci parcurg etapa intermediară a aderării la Orchestra Junior, iar

alți tineri se integrează în Romanian Simfonietta Orchestra (16-20 de ani). Un alt motiv de bucurie a fost acordarea unui Premiu pentru cronici de concerte şi spectacole către o foarte tânără autoare care nu provine din rândul muzicologilor, ci care s-a specializat în critica muzicală după ce a absolvit secția Pian a UNMB – Cristina Gârbea.

Despre toate acestea veți putea citi în numărul nostru viitor, unde veți regăsi desigur şi lista completă a Premiilor.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

Premiile UCMR.....2-13
Concursul „George Enescu” (II).....14-19
„PoliRitmic”.....20
Adio, Nicu Moldoveanu!.....21
Quo vadis, opera?.....24
Craiova Jazz Festival2 026.....25
Remember Mamaia ‘94.....26-30
Rock & blues.....31-32
Convorbirile „A.M.”: Gina Pătraşcu.....33-35
Dintre sute de catarge... (II).....42-46

Premiile UCMR pe anul 2025

În data de 14 septembrie a avut loc pe scena Operei Naționale din Bucureşti cea de-a 55-a ediție a Premiilor U.C.M.R.. Iată mai jos lista cu laureații:

MARELE PREMIU: Doina ROTARU

SECȚIA DE MUZICA INSTRUMENTALĂ ŞI MULTIMEDIA
(coordonator Irinel Anghel)

Premiul pentru lucrări simfonice
Adrian Iorgulescu – *Crash*
Premiul pentru lucrări concertante
Dan Dediu – *Double Cello Concerto*
Premiul pentru lucrări camerale
Gabriel Almaşi – *Structural Variations in Domestic Mechanisms. Case Study I – The Hinge* (pentru ansamblu cameral şi mediu electronic)

SECȚIA DE MUZICĂ VOCALĂ
(coordonator Diana Dembinski)

Categoria ***Lucrare corală amplă:***
Petru Stoianov – ***Rex Gloriae***, poem pentru cor mixt a cappella şi soliști, text: Liber Psalmorum.
Categoria ***Miniatură corală***
Adrian Pop - *Cântec lin*, pentru cor mixt, text de pr. Constantin Necula
Categoria ***Lucrare vocal-instrumentală* - ex aequo**
Diana Dembinski – *Brâncuşi*, lied pentru mezzosoprană şi pian, text de Grigore Vieru
Christian Alexandru Petrescu – ***7 din cântecele curtezanelor japoneze***, lieduri pentru mezzo-soprană şi pian, text de Alexandru T. Stamatiad

SUBSECȚIA DIDACTICĂ
Eugen Petre Sandu – ***Şi altfel de solfegii***, volum de 231 de solfegii

SECȚIA DE MUZICĂ JAZZ-POP
(coordonator George Natsis)

Categoria ***Muzică de jazz***
Nicolae Simion – *Walking on the River Side in Cologne*
Categoria ***Muzică instrumentală***
Robert Cozma – *Herschian Waltz*
Categoria ***Melodie sau grupaj de melodii***
Andrei Tudor – ***Acasă e Crăciunul***, vocal-orchestral, text de Andreea Andrei

SECȚIA DE MUZICOLOGIE
(coordonator Olguța Lupu)

Secțiunea ***Istoriografie***
Octavian Lazăr-Cosma – ***Filarmonica din Bucureşti în vizorul cronicii muzicale*** (3 volume)
Secțiunea ***Sistematică***
Mihaela Nubert-Cheţan – ***Identități muzicale: studii de etnomuzicologie***
Secțiunea ***Publicistică***
Carmen Stoianov – ***Portal în sonor: cercetări, restituiri, conexiuni, corespondențe, cronici.***

PREMIUL FILIALEI CLUJ
Tiberiu Herdlicska – ***Lumini şi (pen)umbre... imagini deformate***

PREMIUL SPECIAL
Alin Chelărescu – pentru cel mai bine clasat compozitor român la Concursul internațional „George Enescu”, secțiunea compoziție.

Doina Rotaru, Marele Premiu al UCMR

Norela-Liviana COSTEA: *Stimată doamnă, anul acesta v-a fost acordat Marele Premiu din partea Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, pentru care vă felicit. Cum aţi primit această veste?*

Doina ROTARU: Cu bucurie mare! M-am simţit onorată! Acest premiu al breslei este foarte important, este o recunoaştere a celor mai strălucite minţi componistice şi muzicologice din ţara noastră, o recunoaştere care îl aşează pe cel premiat într-o galerie de maeştri, printre care se află

Foto: Cezar Sandu

şi profesorii mei, modelele mele componistice: Sigismund Toduţă, Pascal Bentoiu, Ştefan Niculescu, Anatol Vieru, Tiberiu Olah, Aurel Stroe, Octavian Nemescu, o galerie de artişti în care au intrat, mai recent, şi colegii mei de generaţie: Adrian Iorgulescu, Ulpiu Vlad şi Călin Ioachimescu.

N.L.C.: *Care a fost primul dumneavoastră contact cu compoziţia, când aţi înţeles că aceasta vă este chemarea?*

D.R.: Mama mi-a fost primul profesor de pian, ea m-a învăţat să scriu notele pe portativ. În „Istoriile...” recent publicate de Editura Muzicală se menţionează că la şase ani şi jumătate am primit o bursă din partea Uniunii, după ce am cântat în faţa unor maeştri (Paul Constantinescu, Alfred Alessandrescu şi alţii) câteva piese şi câteva scurte compoziţii la pian. A fost o primă încurajare. Apoi, în timpul studiilor de pian la Liceul de Muzică nr. 1 din Bucureşti, profesoara mea, Doina Soare, m-a încurajat mereu, în timpul gimnaziului şi al liceului, să-mi cânt micile compoziţii la audiţii şi concerte din şcoală şi nu numai. Eram în clasa a VII-a când mi-am cântat piesa *Tocatina* în frumoasa sală a Palatului Cantacuzino cu ocazia concertului de 1 Iunie (Ziua Copilului) organizat de Uniunea Compozitorilor. Am primit de la maestrul Mihail Jora o cutie enormă de bomboane şi un plic cu bani, iar celebra profesoară Florica Musicescu mi-a cerut partitura, ca s-o dea unui student s-o cânte. A fost a doua mare încurajare. În şcoală scriam cu intuiţia şi sub influenţa muzicilor pe care le studiam (mai ales cele româneşti: Mihail Jora, Paul Constantinescu...). De-abia în 1970, când am devenit studentă la Conservatorul bucureştean, am început să studiez serios compoziţia şi disciplinele legate de ea. Am avut ca profesori de compoziţie pe Ştefan Niculescu (anul I), Aurel Stroe şi Myriam Marbé (anul II), Tiberiu Olah (în următorii 3 ani). După ce am terminat studiile am continuat să-mi îmbogăţesc cunoştinţele despre ce se întâmplă în lume în muzica nouă, deoarece la noi nu existau decât câteva partituri sovietice la magazinul Muzica. În 1984 am participat la Cursurile de Vară de la Darmstadt; a fost primul contact cu Occidentul şi cu muzicile scrise în lumea largă. Mi-a fost selecţionată şi cântată o piesă de flaut pe care celebrul flautist Pierre Yves Artaud a cântat-o ulterior în numeroase recitaluri, alături de lucrări de Claude Debussy, Francis Poulenc, André Jolivet, Tōru Takemitsu. Atunci am prins curaj şi m-am hotărât definitiv să urmez această cale.

N.L.C.: *Uitându-vă înapoi, până la primele numere de opus, găsiţi diferenţe evidente între compozitoarea care eraţi la început de drum şi creaţiile din ultimii ani?*

D.R.: Diferenţe sunt, dar nu sunt foarte mari; ele vin din experienţa acumulată, tehnicile de compoziţie care s-au mai diversificat, dar am fost mereu şi sunt în continuare atrasă de muzicile tradiţionale, de muzica românească arhaică, de *parlando-rubato*, de culori muzicale blânde şi stranii, de muzicile lente, triste (predestinarea numelui meu, Doina), de muzicile care mângâie, de o melodică bogată în ornamente, de alunecările lente în *glissando*, de

Dan Dediu, Doina Rotaru, Nicolae Gheorghiţă

Foto: Cezar Sandu

evoluția variațională continuă a unui material incipient, de finalurile triste dar luminoase.

N.L.C.: *Care este parcursul artistic al unei compoziții – de la idee la număr de opus şi, mai apoi, în sala de concert?*

D.R.: Drumul de la idee la partitură este foarte lung pentru mine. Dar cel mai dificil şi cel mai important este drumul până la idee: aceasta trebuie să fie puternică, să permită interpretări polisemantice, să fie generatoare de soluții componistice interesante. Trebuie să am în minte tot traseul general al lucrării înainte de a mă apuca să scriu. „Harta ficțională" a piesei (cum o numeşte Dan Dediu) este apoi completată cu toate elementele necesare generate de idee: material sonor, structură, culori, stări emoționale, evoluții... Număr de opus nu am pus niciodată. Iar până la sala de concert este un alt drum lung: cel al scrierii şi finalizării partiturii, apoi ştimele şi apoi repetițiile cu interpreții. Abia după toate acestea muzica ajunge, în sfârşit, la public.

N.L.C.: *După ce o partitură intră în catalogul oficial, mai reveniți asupra ei pentru modificări/ ajustări?*

D.R.: În general nu. Dar există şi câteva excepții (foarte puține): lucrări din tinerețe pe care le revăd şi le dau o formă definitivă pentru că sunt cerute de interpreți ca să fie cântate.

N.L.C.: *Considerați că parcursul profesional este diferit pentru o femeie compozitor, într-un peisaj componistic până nu demult (şi chiar şi astăzi) preponderent ocupat de bărbați?*

D.R.: M-am născut şi am trăit perioada tinereții în comunism, unde egalitatea dintre femei şi bărbați era obligatorie. Niciodată după 1990 nu am simțit vreo diferență în judecățile artistice adresate femeilor-compozitoare față de colegii lor bărbați. Nici la noi, nici în lume. Ba chiar femeile-compozitoare cele foarte bune, precum Kaija Saariaho, Unsuk Chin, Rebeca Saunders, Karin Rehnqvist şi multe altele, sunt foarte apreciate, au multe comenzi, iar lucrările lor sunt cântate pe cele mai importante scene ale lumii.

N.L.C.: *Ce* motto *v-a ghidat în toți aceşti ani şi credeți că ar fi de folos unei tinere compozitoare ce caută să îşi câştige locul pe harta muzicii culte?*

D.R.: Să scrie muzica pe care şi-ar dori s-o asculte. Să-şi caute personalitatea – acel „ceva" specific care defineşte fiecare artist în parte – şi s-o pună în valoare.

Convorbiri cu coordonatorii secțiilor UCMR

Irinel Anghel (Secția de Muzică Instrumentală şi Multimedia)

Norela-Liviana COSTEA: *La Secția de muzică instrumentală şi multimedia, Premiul pentru muzică simfonică a revenit compozitorului Adrian Iorgulescu pentru lucrarea* Crash. *Cum va recunoaşte ascultătorul vocea compozitorului în piesa de față? Ce face această partitură uşor de remarcat?*

Irinel ANGHEL: Spre deosebire de unii creatori care îşi transformă stilul de-a lungul timpului sau fac alte alegeri, Adrian Iorgulescu a rămas fidel propriei identități artistice. În simfonii, cvartete, concerte instrumentale sau piese camerale, muzica sa îşi păstrează o amprentă inconfundabilă. Adrian Iorgulescu are într-adevăr o semnătură de autor recognoscibilă prin minimalismul caleidoscopic, prin jocul dintre continuitate şi discontinuitate, dintre umor şi scufundări profunde şi prin deschiderea unor „ferestre" în discursul sonor, prin care pătrund elemente muzicale din alte lumi. Este şi cazul lucrării *Crash* care a primit Premiul pentru muzică simfonică pe anul 2025, căreia alternanța dintre tensiune şi relaxare, dintre energia viguroasă a gestului componistic şi un lirism de tip oniric, precum şi remarcabila modelare a timpului muzical îi imprimă o măiestrie narativă care captează atenția ascultătorului. Partitura îşi dezvoltă materialul muzical prin permanente transformări şi recontextualizări, prezentând personaje muzicale ce sunt revizitate în momente diferite într-o mişcare continuă care evocă un carusel al memoriei sonore. Cu un titlu puternic, acest opus impresionează prin forța expresivă a discursului marcat de explozii succesive, prin claritatea dramaturgiei şi prin rafinamentul orchestrației. O asemenea semnătură autentică este în mod clar protejată prin investiția de emoție

Irinel Anghel

Foto: Cezar Sandu

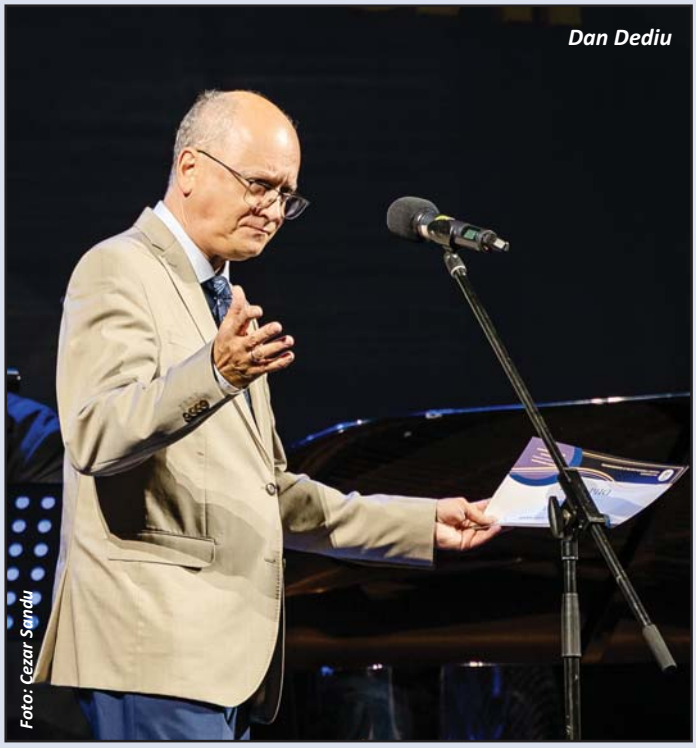
şi sens a autorului. Iese din perimetrul reproductibilității şi are şanse să rămână în istorie.

N.L.C.: *Dan Dediu a primit Premiul pentru lucrări concertante, pentru* Double Cello Concerto *– o alegere mai puțin obişnuită pentru instrumentele soliste, însă cu un mare potențial expresiv: două violoncele. Ce tablou muzical se creează ascultând concertul?*

I.A.: Dan Dediu este un maestru care poate compune orice pentru orice dacă mintea lui primeşte sau creează stimulul potrivit care să-i declanşeze curiozitatea, entuziasmul, bucuria de a imagina concepte fascinante şi de a combina şi transforma materiale sonore provenind din surse diferite de inspirație, aşa cum se întâmplă în acest *Concert pentru două violoncele şi orchestră* în care compozitorul propune un fel de serial muzical cu teme-personaje inspirate în mare parte din *Commedia dell'arte* (Pierrot, Pantalone, Arlechino, Colombina, Ballerina,

Adrian Iorgulescu
Foto: Cezar Sandu

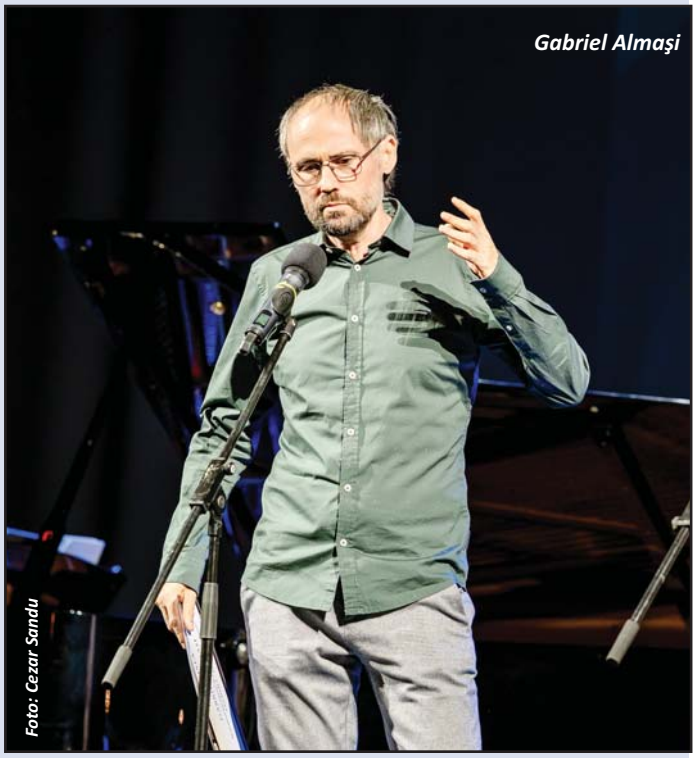
Scaramouche şi Nastratin). Acestea apar, dispar şi reapar în diferite contexte, regăsindu-se într-o excepțională construcție de tip labirint pentru a explora stări şi registre de expresie diverse. Orchestrația strălucitoare contribuie la vitalitatea muzicii ancorate în tradiție din perspectivă postmodernă care îşi revendică fără rezerve libertatea stilistică. Scriitura instrumentală este una clasică, extrem de eficientă, soliştii sunt foarte bine puşi în valoare, partitura acestora încredințându-le numeroase pasaje de virtuozitate spectaculoase. Parcursul lucrării concertante premiate este incitant, imprevizibil, susținând continuu interesul de-a lungul celor 4 părți cu titluri sugestive (*Silk Foam & Hunt*, *Melody & Entropy*, *Le Cygne – Hommage à Camille Saint-Saëns*

Dan Dediu
Foto: Cezar Sandu

şi *Masques & Bergamasques*). Concertul s-a impus atenției publicului şi specialiştilor prin premiera sa în cadrul prestigiosului Festival CellEAST, fiind interpretată magistral de soliştii Ştefan Cazacu şi Mircea Marian cărora le-a fost dedicat.

N.L.C.: *Cea de a treia lucrare premiată este compusă pentru ansamblu cameral şi mediu electronic:* Structural Variations in Domestic Mechanisms. Case Study I – The Hinge, *şi este semnată de Gabriel Almaşi. Care este cadrul expresiv creat de mediul electronic şi cum se integrează instrumentele şi mediul unul pe celălalt în această lucrare? Până unde poate merge imersiunea considerată sintetică (de la mediul electronic până la inteligența artificială), astfel încât procesul creativ să nu fie afectat, sau să ajungă nesemnificativ (sau chiar să pice în derizoriu)?*

I.A.: În cazul lucrării lui Gabriel Almaşi, juriul a apreciat în primul rând originalitatea conceptului, ideea piesei care transformă un gest cotidian, obişnuit, „domestic" într-o remarcabilă aventură sonoră. Susțin o dată în plus necesitatea existenței unei intenții creatoare, a

Gabriel Almaşi
Foto: Cezar Sandu

unui concept puternic de transmis, care să pună meşteşugul componistic la treabă fără a-l absolutiza. În acest caz, pornind de la zgomotul deschiderii unei uşi, compozitorul a dezvoltat nouă variațiuni în care un material banal devine sursa declanşatoare a unei jucăuşe imaginații muzicale. Discursul se derulează cumulativ, demonstrând o impresionantă virtuozitate în modelarea şi orchestrarea acestui obiect sonor. Muzica este una de tip gestual şi evoluează către un veritabil teatru al absurdului, pe care intervenția unei voci generate de inteligența artificială îl instalează în prezent. Tot demersul este condus cu inteligență, cu umor, astfel încât ceea ce numiți imersiune sintetică să capete sens, să se afirme ca mijloc inventiv potrivit de concretizare a ideii compozitorului. Când nu mai poți separa conceptul de soluția de materializare propusă de artistul-autor, înseamnă că acesta a găsit combinația potrivită. Nu putem acum, în secolul XXI să suspectăm de artificialitate orice muzică electronică, să ne speriem de ea ca de duşmanul muzicii instrumentale, să cântărim proporțiile „corecte" între surse electronice şi acustice. Comisia de specialitate a secției de muzică

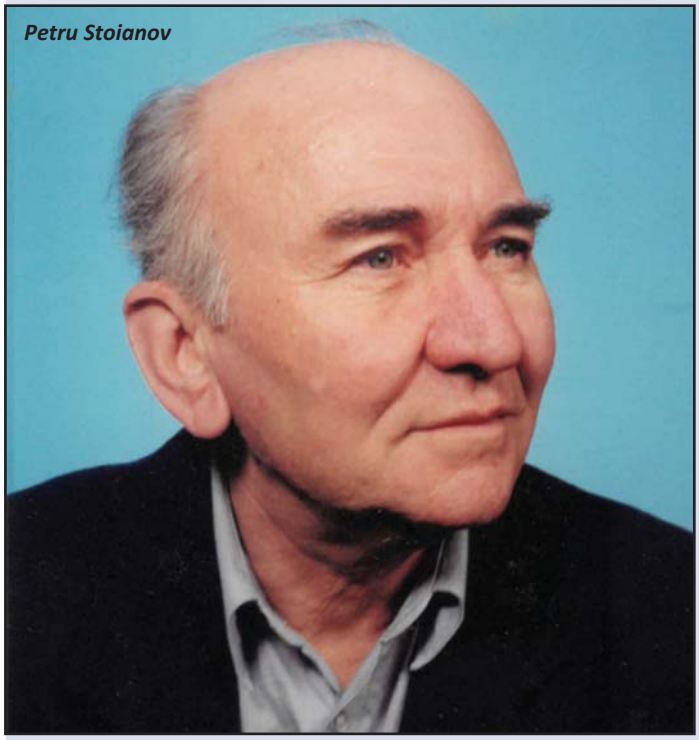
instrumentală şi multimedia şi eu, în calitate de compozitoare, încurajăm lucrul cu noile tehnologii şi explorările timbrale fascinante pe care sursele şi mijloacele electronice de compoziție le pun la dispoziție. În ceea ce priveşte inteligența artificială, aşa cum sugeram la începutul interviului, ea nu poate reproduce semnăturile unice, autentice ale artiştilor. Gabriel Almaşi a folosit-o aşa cum am făcut şi eu în spectacolul meu intitulat *Iribot*, de anul trecut, doar ca furnizoare temporară de recuzită sonoră, cu umor şi cu suficientă şi explicită distanță, generatoare de paliere calitative şi semantice distincte.

Eu cred că cele 3 lucrări premiate de secția noastră demonstrează din plin valoarea, consistența, vivacitatea, harul şi inteligența compozitorilor noştri care nu au niciun motiv să se uite peste umăr ca să verifice dacă nu cumva sunt urmăriți sau la un pas de a fi prinşi de AI. Îi felicit şi le doresc să aibă multă inspirație în continuare!

Alin Chelărescu

Diana Dembinski-Vodă (Secția de Muzică Vocală)

Norela-Liviana COSTEA: *A fost premiată, la categoria Lucrare corală amplă,* Rex Gloriae, *de Petru Stoianov. Cum ați evalua poemul pentru cor mixt* a capella *şi solişti din punct de vedere al dificultății de interpretare? Îşi mai găsesc, în zilele noastre, aceste lucrări de amploare, locul în repertoriile corurilor, în programele concertelor?*

Petru Stoianov

Diana DEMBINSKI-VODĂ: Această lucrare a fost cântată în cadrul Săptămânii Muzicii Noi în anul 2025, dacă nu mă înşel, de corul „Preludiu-Voicu Enăchescu", iar interpretarea a fost una convingătoare. De altfel, Petru Stoianov este un compozitor cu experiență, cu meşteşug în scriitura corală, care are o mare apetență către această tematică religioasă. Într-adevăr, însă, e prima dată când îi este premiată o astfel de lucrare – i-au mai fost premiate lucrări miniaturale sau lieduri. Anul acesta, lucrarea sa a fost considerată cea mai izbutită din întreaga „recoltă".

N.L.C.: *La polul opus, Adrian Pop a scris o miniatură corală premiată, intitulată* Cântec lin, *pentru cor mixt, cu text aparținând preotului Constantin Necula. Dincolo de complexitatea scriiturii, credeți că există o uşurință mai mare în a aborda miniaturi, față de lucrări cu o structură mai complexă?*

D.D.-V.: Piesa aceasta pare simplă, dar nu este nici pe departe simplistă. Adrian Pop a ilustrat foarte bine textul preotului Constantin Necula, care este şi savuros, dar şi profund în acelaşi timp, un text cu tematică de Crăciun. Consider că este, în egală măsură, nevoie de lucrări ample şi de lucrări mai aerisite, mai solare, pentru coruri care nu au capacitatea de a interpreta lucrări atât de sofisticate, cromatice, atonale... Pe noi această lucrare ne-a bucurat foarte mult şi ne-am bucurat că Adrian Pop a fost de această dată în sală şi ca premiant, nu doar ca reprezentant al filialei Cluj.

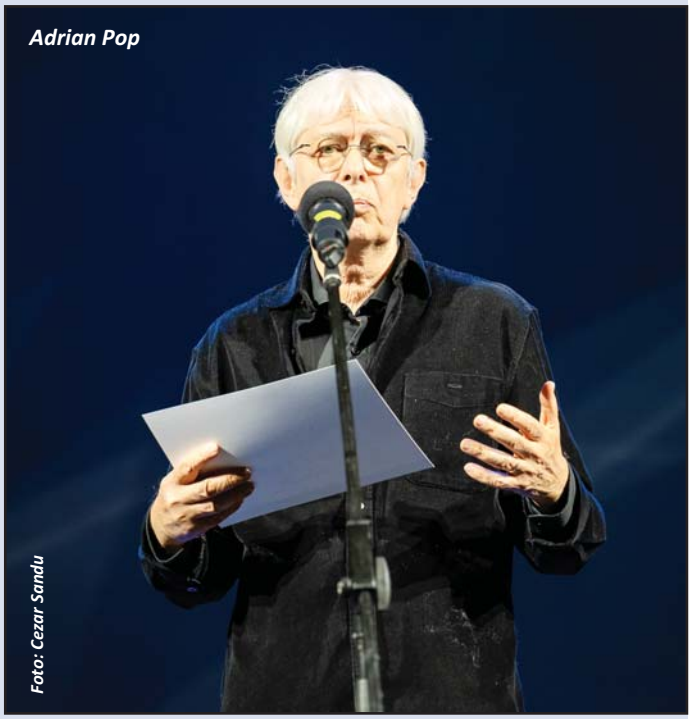

Adrian Pop

Foto: Cezar Sandu

N.L.C.: *Desigur, un compozitor va scrie o anumită lucrare pentru că are o anumită inspirație, nefiind neapărat înclinat către o anume distribuție orchestrală sau vocală doar din perspectiva realizării sale muzicale, însă cum pot fi cele două îmbinate, astfel încât să îşi găsească drumul către public? Există un secret ori este vorba de „destinul" piesei?*

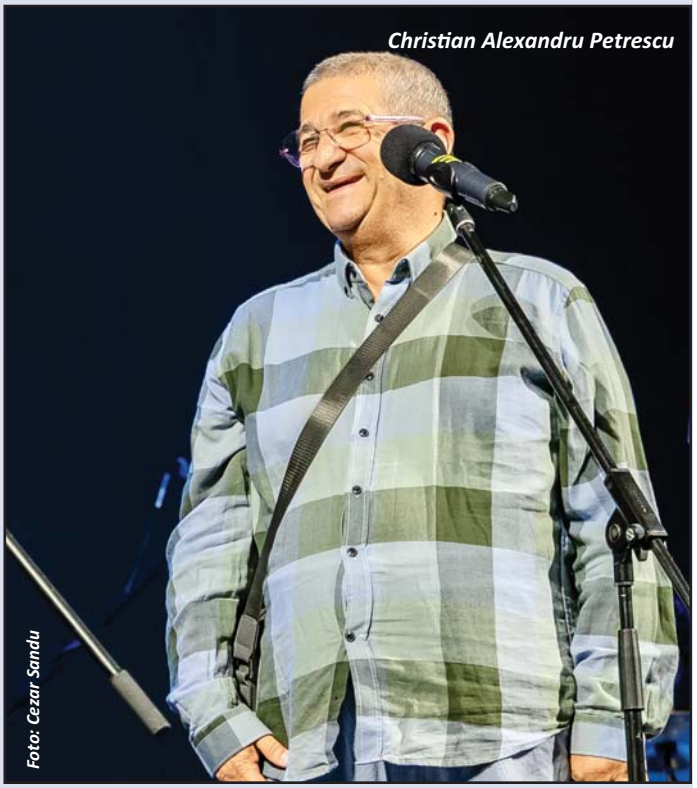
D.D.-V.: Dacă este o piesă pentru voci – indiferent că este o lucrare vocal-simfonică, corală sau lied, primul „cârlig" este textul. Dacă pe mine, compozitor, mă atrage acel text, faptul că el este sau nu interesant pentru public este secundar. Mie textul îmi arată cum să construiesc piesa, prin urmare el trebuie să mă impresioneze într-un fel la început, după care acest text este recitit de foarte multe ori. Apoi, oricât de criptic ar fi din punct de vedere stilistic, discursul muzical va ajunge într-o oarecare măsură la public, pentru că se leagă de cuvinte, care sunt un pic mai concrete decât abstractul sunetului. Este greu de spus de ce unele piese au succes la public şi altele nu (şi nu mă refer aici doar la muzica „cultă"). Până la urmă contează starea pe care o creează o lucrare, chiar şi fără cuvinte – ori asta se traduce prin schimbările de atmosferă, prin culminații, vârfuri, vacuumuri de substanță muzicală – elemente care țin publicul treaz (presupunând, desigur, că publicul este pregătit pentru un anume tip de mesaj). Există, într-adevăr, lucrări care îl captează, care îl fac să nu i se pară lungă piesa, indiferent cât de mare este minutajul (ştiu că sună simplist ce spun, însă în momentul în care ai senzația că o piesă „nu se mai termină" ceva nu este în regulă). Întorcându-mă la întrebare, nu, nu cred că un compozitor are în vedere accesibilitatea piesei la public, nici succesul ei, deşi acestea

sunt de dorit, desigur. (Nu mă refer aici la muzica de divertisment, care are chiar public-țintă şi este strict orientată către a stârni apetența acestuia).

D.D.-V.: *La categoria Lucrare vocal-instrumentală au fost premiate* ex aequo *două lucrări: cea care vă aparține* – Brâncuşi *– un lied pentru mezzo-soprană şi pian pe text de Grigore Vieru şi* 7 din cântecele curtezanelor japoneze – *lieduri pentru mezzo-soprană şi pian pe text de Alexandru T. Stamatiad. Ambele lucrări sunt dedicate aceleiaşi tipologii vocale, tipologie ce deține numeroase modalități de expresie muzicală, după cum se poate observa şi în diferența de factură dintre liedul Brâncuşi (cu o factură preponderent filosofică, mergând spre abstract) şi ciclul propus de Cristian Alexandru Petrescu, cu caracter mai degrabă exotic, ludic...*

D.D.-V.: Şi eu am pasaje ludice în piesa *Brâncuşi*; schimbările de stare vin, cum spuneam şi mai devreme, ca o consecință a versurilor lui Grigore Vieru, care mi s-au părut ofertante. În această poezie masa tăcerii are ceva legături şi cu Cavalerii mesei rotunde, creând o metaforă destul de profundă ce m-a provocat la nişte schimbări de atmosferă, la un discurs aproape epic. Este adevărat că

lucrarea lui Christian Petrescu are un final cu precădere ludic, final care ne-a dat bătăi de cap, mie şi Claudiei atunci când l-am studiat, pentru că trebuiau alternate sunetele cu onomatopeele. Dar şi în acest ciclu sunt anumite momente pline de expresivitate, tablourile înfățişate fiind destul de diverse din punct de vedere al discursului muzical.

N.L.C.: *Care este, în opinia dvs., provocarea cea mai mare pe care o au interpreții atunci când abordează aceste partituri (având în vedere că, nu de puține ori vă aflați pe scenă, la pian, alături de colegi cântăreți)?*

D.D.-V.: Prima provocare ar fi aceea că, dacă piesa are un text prea abstract, fragmentat, sau un discurs greu deductibil, ne este greu să îi găsim imediat sensul muzical. Pe măsură ce avansezi în studiul piesei, trebuie ca, într-un fel sau altul, să găseşti sensul unei piese, altfel nu o poți cânta *frumos* (iar nouă ne place să cântăm *frumos*, chiar dacă acest termen în lumea noastră s-a cam demonetizat). A doua provocare vine în ce priveşte acompaniamentul: dacă lucrarea nu are o scriitură pianistică, ci mai degrabă o factură instrumentală (dar fără a fi făcută o reducție), poate fi incomod. Acelaşi lucru se poate întâmpla şi în cazul vocii: o piesă poate avea o țesătură vocală comodă sau, dimpotrivă, să fie construită cu precădere în intervalele de pasaj, devenind dificil de interpretat într-un mod satisfăcător. Altminteri, această înțelegere a sensului lucrării şi a interpretării conştiente contribuie la percepția pozitivă a muzicii de către public... această stare se transmite şi, într-o lume ideală, este percepută ca atare.

Interviuri de **Norela-Liviana COSTEA**

Premiul pentru Subsecția Didactică

Eugen Petre Sandu –
Şi altfel de solfegii, volum de 231 de solfegii

Cariera mea universitară a demarat la U.N.M.B. din 1991 ca profesor asociat pe post de asistent şi lector universitar la Folclor muzical, Citire de partituri ş.a. şi ulterior (2003) la Craiova ca profesor titular, de la gradul de lector până la cel de profesor universitar doctor abilitat.

Eugen Petre Sandu
Foto: Cezar Sandu

Am susținut numeroase concerte în țară şi străinătate (Franța, Bulgaria, Slovacia, Italia), ca instrumentist, ca membru în Corul „Gaudeamus" U.N.M.B., în Corul Teatrului Liric „E.Teodorini" Craiova, ca dirijor al Muzicii Reprezentative a Liceului Militar de Muzică, dirijor secund al Corului „Gaudeamus", dirijor al formației corale studențeşti „Nuovo Gaudeamus", dirijor al Corului mic şi al Corului „Cantabile" (formații corale reprezentative ale Liceului de Arte „Bălaşa Doamna"- Târgovişte), ca maestru de cor, dirijor, dirijor invitat la Corala Academică a Filarmonicii Oltenia. Totodată palierul creativ este şi el însemnat: începând cu 1991, am peste 60 de creații corale pentru coruri mixte a cappella/ cu pian/ acompaniament instrumental, coruri pentru copii/voci egale; peste 20 marşuri, lucrări pentru orchestră de suflători, albume instrumentale; peste 3 lucrări pentru orchestră, vocal-simfonice, 2 albume de lieduri, iar din 2003 peste 15 editări de CD, albume de coruri, albume instrumentale.

Au contribuit la formarea mea personalități muzicale precum: Anton Cenuşă, Constantin Costoiu şi Constantin Andreoiu (Muzici militare); Rodica Nicolaescu, Gheorghe Oprea, Sorin Vulcu, Dan Buciu, Dan Constantinescu, Anatol Vieru, Aurel Stroie, Dinu Ciocan, Ion Cudalbu, Irina Odăgescu, Christian Petrescu (U.N.M.B.).

*

Şi altfel de solfegii este o lucrare didactică ce se constituie într-un corpus de exerciții melodice, melodico-ritmice destinate cu precădere studenților, dar şi tinerilor cu accesibilitate ridicată. Majoritatea solfegiilor prezintă un număr de 8 măsuri - deci sunt relativ scurte ca dimensiune a timpului, dar problemele pe care le ridică sunt dense. Decodificarea lor implică o abordare etajată: melodic, se va identifica succesiunea intervalică de la sunet la sunet, unele configurații cu „rol ornamental" şi centrii sonori care polarizează pentru un scurt timp unele desene melodice; armonic (acolo unde se impune), sunt realizate configurări de acorduri complete sau eliptice, dispuse melodic; ritmic, se propune executarea unei pulsații constante de pătrime (ulterior şi de optime/şaisprezecime sau de treime de timp - acolo unde e cazul), cu unul din degetele mâinii stângi. Prin atingerea tactilă cu suprafața, sunt necesare de urmărit câteva aspecte: ce avem în momentul atingerii: sunet, pauză, sunet ținut peste timp; câte sunete sunt pe timp şi care sunt; sunetele de pe timp se vor marca prin liniuțe verticale ataşate notelor aferente iar în acest sens se va obține o grupare a sunetelor pe timp; cum sunt valorile de note între ele: egale/inegale; sunetele ținute peste timp vor fi scrise de două ori şi numai cel de al doilea va fi marcat prin liniuță verticală.

În acest volum vor exista solfegii modale (de la 2… la n sunete), tonale, atonale, cromatice şi seriale, cu/fără suport ritmic. Totodată, din prisma cercetătorului împătimit de folclor care are la activ sute de melodii tradiționale româneşti analizate, am venit şi cu unele formulări/definiri privind scările sonore – în premieră – aş spune eu, care sper să fie acceptate de cât mai mulți colegi de breaslă. (**E. P. S.**)

Daniel Jinga, Dan Dediu
Foto: Cezar Sandu

George Natsis (Secția de Muzică Jazz-Pop)

Norela-Liviana COSTEA: *La categoria Muzică de jazz ați premiat lucrarea regretatului Nicolas Simion:* Walking on the River Side in Cologne. *Ce atuuri a prezentat această lucrare premiată postum, atât din punct de vedere expresiv, cât şi al alcătuirii formale, orchestrale etc.?*

George NATSIS: Nicolas Simion ne-a obişnuit de-a lungul timpului cu un standard ridicat al creațiilor sale. *Walking on the River Side in Cologne* nu face excepție. O temă

George Natsis

Foto: Cezar Sandu

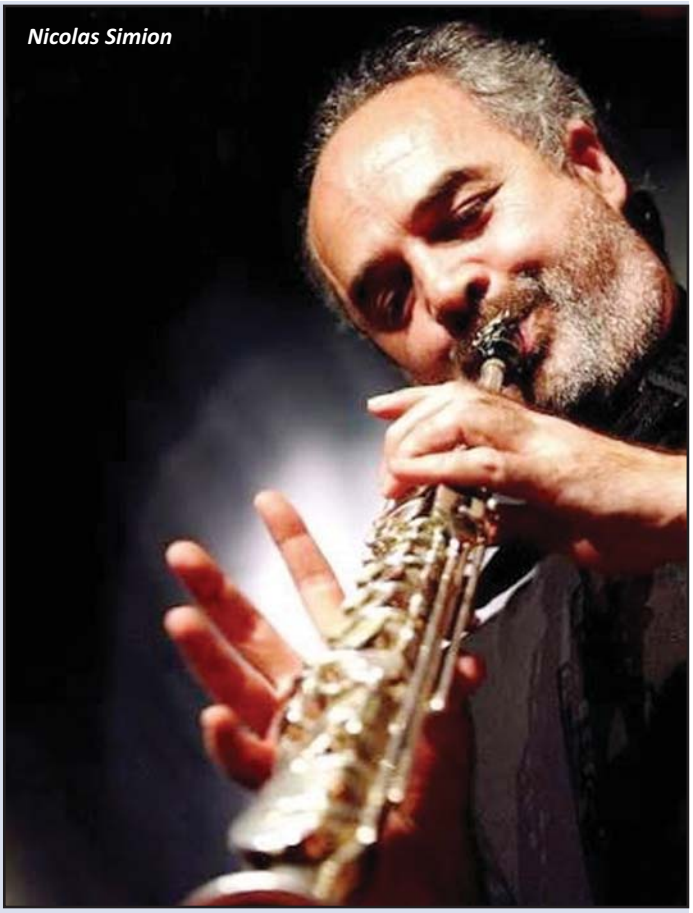
pregnantă, modală, cu influențe folclorice tratate într-un mod elevat, o armonizare subtilă şi uneori surprinzătoare şi, bineînțeles, o improvizație de nivel ridicat, acestea au fost câteva dintre criteriile potrivit cărora comisia de specialitate a votat această lucrare.

N.L.C.: *Ce sentimente vă încearcă atunci când, aşa cum s-a întâmplat şi în cazul de față, alături de colegii dumneavoastră, acordați un premiu postum?*

G.N.: Regret, pentru că o carieră, o inspirație pentru mulți şi o viață dedicată muzicii a fost întreruptă brusc şi prematur. Respect şi gratitudine pentru tot ce muzicianul Nicolas Simion a oferit culturii româneşti. Neputință, pentru că a fost luat dintre noi şi nu-l mai putem aduce înapoi, dar şi speranță, pentru că Nicolas se odihneşte în pace în brațele Bunului Dumnezeu.

N.L.C.: *De partea cealaltă, avem compozitori tineri, precum Robert Cozma şi al lui* Herschian Waltz *(premiat la categoria Muzică instrumentală). Cum este primită contribuția tinerilor în domeniul componistic de jazz?*

G.N.: Unul din obiectivele Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România este acela de a atrage tineri

Nicolas Simion

compozitori şi muzicologi talentați care, prin creațiile lor, să contribuie la îmbogățirea tezaurului cultural românesc şi totodată să asigure o continuitate pentru generațiile următoare. Robert Cozma este un astfel de compozitor, cu o pregătire muzicală temeinică. Lucrările sale dezvăluie o maturitate mult peste vârsta sa, o abordare originală şi inteligență în ce priveşte aspectul melodic, armonic, ritmic, cât şi o arhitectură bine gândită şi justificată. Merită

Robert Cozma

Foto: Cezar Sandu

Andrei Tudor

menționat, de asemenea, că tânărul compozitor Robert Cozma este şi un bun cunoscător al scriiturii pentru orchestră, majoritatea lucrărilor sale fiind concepute pentru Big Band.

N.L.C.: *Care a fost inspirația sa pentru această lucrare, şi cum a contribuit această sursă la deosebirea lucrării față de concurentele sale?*

G.N.: Sursa de inspirație pentru lucrarea *Herschian Waltz* este legendarul pianist şi compozitor de jazz Fred Hersch. După cum declara Robert Cozma, titlul piesei este un tribut adus stilului componistic şi interpretativ al lui Hersch, termenul *„Herschian"* fiind de fapt un adjectiv care descrie această influență poetică şi sensibilă. De remarcat faptul că Hersch are o afinitate deosebită pentru măsura de ¾, multe din compozițiile sale fiind... valsuri. Se pare că pentru Robert Cozma această influență a fost una benefică.

N.L.C.: Acasă e Crăciunul – *compozitor Andrei Tudor, text de Andreea Andrei – este piesa premiată la categoria Melodie sau grupaj de melodii. Care este raportul dintre „comercial" şi „cult", dintre „uşor" şi „greu" în ce priveşte această melodie interpretată de Andra?*

G.N.: Dacă vorbim despre Andrei Tudor, vorbim despre un muzician ajuns deja la maturitate, dar care mai are multe lucruri de spus, atât în ce priveşte compoziția, cât şi prezența scenică. Andrei Tudor este un muzician complex, el fiind în egală măsură un excelent compozitor, dirijor, orchestrator, pianist şi, nu în ultimul rând, profesor. Astfel, creațiile sale ne descoperă un muzician stilat, cu un vast arsenal de tehnici componistice şi metode de expresie muzicală, lucruri care asigură partiturilor sale un standard foarte înalt. *Acasă e Crăciunul* poate fi considerată o piesă *comercială*, dar totodată una care are toate ingredientele unei piese concepute şi scrise cu mult meşteşug. Contribuția Andrei pot spune că este una hotărâtoare, Andra fiind o artistă care ştie şi reuşeşte să transmită mesajul muzical către public.

N.L.C.: *Este greu, în zilele noastre, să scrii muzică „de radio" fără să cazi în capcana banalului, a repetitivității şi totuşi să dai publicului o muzică uşor memorabilă?*

G.N.: Nu există rețetă pentru hituri. Există, însă, tendințe, elemente *la modă* (anumite genuri şi sub-genuri, sonorități etc.). În industria muzicală, o piesă devine hit atunci când se vinde, sau atunci când videoclipul strânge multe vizualizări. Aici însă este vorba de o altă discuție pe care nu doresc să o port acum.

N.L.C.: *De această dată v-ați aflat pe scenă în dublă ipostază, de reprezentant al Biroului de muzică jazz-pop şi de interpret. Ne puteți spune câteva cuvinte despre intervențiile muzicale pe care le-ați avut în seara de 14 septembrie pe scena Operei Naționale Bucureşti?*

G.N.: Prezența mea în cadrul Galei Premiilor Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România pe scena Operei Naționale Române în calitate de pianist şi conducător de proiect a presupus o mare responsabilitate, având în vedere că am apărut în fața unui public ce reprezintă elita muzicii românești. Cele patru piese pe care le-am prezentat fac parte dintr-un proiect pe care l-am numit *Romanian Hits*. Este un proiect ce adună sub umbrela jazz-ului câteva piese pop rock foarte îndrăgite. Menționez la final că ultima piesă din program a fost o compoziție intitulată *Cântec de leagăn*, semnată Horia Moculescu – un omagiu adus marelui şi regretatului compozitor.

George Natsis – pian, Vladimir Săteanu – contrabas, Anthony Gutierrez – tobe, Silviu Groaza – trompetă, Cristian Soleanu – saxofon

Foto: Cezar Sandu

Olguța Lupu
(Secția de Muzicologie)

Norela-Liviana COSTEA: *În ce priveşte secțiunea Sistematică, anul acesta premiul a fost acordat volumului semnat de Mihaela Nubert-Cheţan. Cum se conturează, în volumul* Identități muzicale: studii de etnomuzicologie, valoarea expresivă a melodiilor cu obârşie colectivă – *cum sunt, de regulă muzicile specifice diverselor comunități?*

Olguța LUPU: Etnomuzicologa Mihaela Nubert-Cheţan abordează muzica tradițională din multiple perspective. De pildă, în primul capitol, intitulat chiar „Identități muzicale", este explorată muzica unor grupuri etnice româneşti: populația de etnie română din Ungaria, aromânii din România şi Republica Macedonia de Nord şi istroromânii din Croația. Aflăm nu doar cum sună muzica tradițională a acestor grupuri, ci şi ce roluri îndeplineşte ea în cadrul respectivei comunități, inclusiv sub aspectul construirii şi conservării identității de grup. Iar în ultimul capitol, cercetările autoarei vizează aspecte legate de obiceiul colindatului în Țara Oltului, studierea similitudinilor între

Olguța Lupu

Foto: Cezar Sandu

cântecul de leagăn şi folclorul copiilor şi clasificarea melodiilor Căluşului argeşean. Cred că expresivitatea melodiilor din muzica tradițională constituie o condiție importantă atât pentru impactul lor în comunitate, cât şi pentru perpetuarea lor pe parcursul generațiilor. Tocmai de aceea, în etnomuzicologie valoarea expresivă a melodiilor nu este privită ca o simplă categorie estetică abstractă, ci derivă chiar din modul în care aceste melodii îşi îndeplinesc funcția comunitară. În acest sens, am apreciat faptul că autoarea păstrează acea distanță obiectivantă necesară şi surprinde expresivitatea melodiilor mai degrabă prin identificarea şi analiza elementelor de limbaj.

N.L.C.: *Se pot găsi, în urma parcurgerii acestui volum, argumente în favoarea sintagmei deja atât de folosită de publicul larg: „muzica este un limbaj universal"?*

O.L.: Cred că muzica poate fi considerată un fenomen universal şi o nevoie profund umană, dar cu moduri de manifestare particulare, care țin de identitatea culturală; ca un fel de „dialecte" care oferă culoarea, prospețimea, ineditul, savoarea caracteristice diverselor muzici, dar pentru a căror decodificare adecvată avem nevoie şi de înțelegerea contextului şi specificităților – exact ceea ce realizează autoarea pe parcursul acestui volum.

Mihaela Nubert-Cheţan

N.L.C.: *Filarmonica din Bucureşti este în prim-planul istoriografiei autohtone prin cele trei volume aparținând academicianului Octavian-Lazăr Cosma (care se alătură celui de-al patrulea, publicat anteriror):* Filarmonica din Bucureşti în vizorul cronicii muzicale. *Care sunt cele mai interesante amănunte regăsite în paginile acestor volume, care nu fuseseră documentate până acum?*

O.L.: Cele trei noi volume semnate de academicianul Octavian Lazăr Cosma reprezintă o realizare muzicologică monumentală, ce restituie publicului un segment consistent din istoria uneia dintre cele mai relevante instituții muzicale din România – Filarmonica bucureşteană. Pentru a recompune pas cu pas devenirea şi ascensiunea (deloc lipsită de dificultăți) a Filarmonicii bucureştene de-a lungul unui arc amplu, de la primul concert simfonic organizat de ctitorul său, Eduard Wachman, în 1866 (cu 2 ani înainte de actul oficial de naştere al Societății Filarmonice Române), până în 1920, autorul apelează la o modalitate diferită de cele utilizate în lucrări anterioare. Demersul său are ca fundament un efort uriaş de arheologie muzicologică, ce a presupus identificarea amprentelor lăsate în presa vremii de cronicarii fiecăruia dintre sutele de concerte susținute de muzicienii Filarmonicii pe parcursul a mai bine de o jumătate de veac. A rezultat un material vast, a cărui simplă prezentare ordonată cronologic ar fi avut în sine o inestimabilă valoare documentară, oferind cititorului o

imagine vie şi plină de culoare a concertelor Filarmonicii din acea epocă, a muzicienilor vremii (compozitori şi interpreți deopotrivă) şi a gusturilor publicului. Dar cele trei volume ce însumează peste 2000 de pagini sunt mult mai mult decât atât. Asemenea pieselor ce compun un imens mozaic, veritabilele fragmente de istorie întruchipate de aceste cronici sunt plasate în context, prezentate,

Octavian Lazăr Cosma

analizate şi corelate, inclusiv prin evidențierea interferențelor cu evenimentele istorice. Mi se pare remarcabil modul în care cronicile devin punctul de plecare pentru reconstituirea tablourilor complexe ale fiecărei epoci. Informațiile din textele cronicarilor sunt completate, explicate, subliniate şi nuanțate prin numeroasele comentarii clarificatoare, ce îndeplinesc rolul unui ghid şi, în acelaşi timp, al unui filtru critic fără de care cititorul cu greu s-ar putea orienta în multitudinea de date.

N.L.C.: *Studiind aceste volume, care ar fi cel mai important aspect de luat în seamă de către un tânăr muzicolog, pentru a-l implementa în munca sa de cercetare?*

O.L.: Cred că această lucrare conține implicit multe lecții pe care un tânăr muzicolog le poate asimila. Între cele mai importante ar fi: recuperarea istoriei, ca formă de responsabilitate etică față de memoria comunității – esențială pentru capacitatea noastră de a lua decizii bine întemeiate şi de a ne raporta la modele cu adevărat valoroase; necesitatea contextualizării drept condiție *sine qua non* pentru interpretarea şi înțelegerea datelor istorice; existența unor valori profesionale şi umane precum acribia, tenacitatea, autodisciplina, forța de cuprindere şi capacitatea de structurare a unui volum foarte vast de informații, fără de care un asemenea demers nu ar fi posibil.

N.L.C.: *La secțiunea Publicistică a fost premiat volumul scris de Carmen Stoianov, intitulat* Portal în sonor: cercetări, restituiri, conexiuni, corespondențe, cronici, *ce prezintă unele dintre aparițiile editoriale ale autoarei de-a lungul mai multor ani. Cum se vede, din perspectiva cititorului, evoluția autorului odată cu trecerea timpului?*

O.L.: Există autori care îşi schimbă stilul sau perspectiva de-a lungul anilor, dar există şi autori care se definesc în primul rând prin consecvență. Cred că doamna Carmen Stoianov aparține mai degrabă celei de a doua categorii. Recunoaştem în fiecare pagină amprenta stilului său personal, direct, plin de farmec, talentul său de povestitor ce apelează la metafore şi volute surprinzătoare care țin cititorul aproape. Parcurgând studiile, articolele şi alte scrieri incluse în acest volum, se decantează înclinația autoarei către relația muzicii cu filologia şi pasiunea sa pentru studierea culturii ebraice (autoarea este şi absolventă a unui master cu această specializare), manifestate inclusiv printr-o preocupare deosebită acordată dimensiunii sacre, în special tematicii biblice asociate Vechiului Testament, un loc central fiind rezervat inspirației psalmice, reflectată şi în alte lucrări ale sale.

N.L.C.: *Atunci când un autor elaborează un astfel de volum, există oare intenția de a interveni punctual, în special în materialele scrise mai timpuriu? Este ea folositoare, ori,*

Carmen Stoianov

dimpotrivă, poate „întina" harta drumului scriitorului, în ochii cititorului?

O.L.: Aş zice că este o reacție firească şi utilă ca, lecturând propriile scrieri după un număr de ani, să simțim nevoia de a mai modifica, punctual, unele detalii. Este o atitudine pe care o întâlnim de altfel şi la mulți compozitori care revin uneori, după un interval de timp mai lung sau mai scurt, asupra propriilor creații. Până la urmă, acea hartă a drumului scriitorului la care faceți referire cred că include şi aceste reveniri.

Interviuri **de Norela-Liviana COSTEA**

Premiul Filialei Cluj a UCMR

Tiberiu Herdlicska –
Lumini şi (pen)umbre... imagini deformate

Tiberiu Herdlicska (n. 1984) este un tânăr pianist şi compozitor format pe băncile Academiei de Muzică clujene, profund preocupat de fenomenul muzical contemporan.

În calitate de pianist obține numeroase premii la concursuri şi participă la masterclassuri cu pianişti precum Dana Borşan sau Viniciu Moroianu. Realizează numeroase prime audiții de muzică contemporan şi promovează creația pianistică.

În calitate de compozitor, obține premii la concursuri precum „Liviu Comes" (Cluj-Napoca) sau „De la romantici la contemporani" (Bucureşti). Participă la masterclassuri de compoziție unde lucrează cu Dan Dediu, Christian Henking, Philip Cashian, Kenneth Hesketh sau Param Vir. Lucrările sale au fost programate în festivaluri precum „Toamna muzicală clujeană", „Cluj Modern", Săptămâna internațională a muzicii noi (Bucureşti), Festivalul „Ligeti" (Cluj-Napoca), Festivalul Muzicii Româneşti (Iaşi) sau Festivalul „Meridian" (Bucureşti).

În prezent, Tiberiu Herdlicska este asist. univ. drd. la Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima", unde coordonează ansamblul Bigg Dimm'A Band.

*

Lumini şi (pen)umbre... imagini deformate, ciclu de cinci miniaturi pentru flaut şi pian care redau un univers microcosmic de stări macrocosmice!

Expresia adecvată a simțirii pare a fi fragmentul. El respectă intimitatea gândirii. Gândim şi simțim intermitent, prin clipe ale înțelegerii învăluite de un zumzet tatonant (după Andrei Pleşu – „Jurnalul de la Tescani").

Licărire, abur, cioburi, bruiaj, miresme... timp dereglat, mecanism, precizie vagă... o melodie care se îngână treptat şi se evaporă înainte de a se închega... rezonanțe, zumzete, zgomote... schiță dansantă care se evaporă într-un suflu...

Corespondențe de coeziune şi coerență a discursului muzical şi a dramaturgiei interioare a ciclului: între prima şi a treia piesă (microunivers liric); între a doua şi ultima piesă a ciclului (caracter mecanic, dansant, ludic, tempouri alerte); scurtcircuitul improvizatoric care fragmentează voit curgerea firească a muzicii din prima piesă îşi găseşte împlinirea în piesa a patra a ciclului, unde caracterul improvizatoric este evident şi imediat. Nuanțe şi degradeuri, irizații luminoase sau adâncuri umbroase, maşinăria urbană tradusă succint în a doua piesă prin figurații incisive, ritmice.

O melodie acompaniată prin formule simple, armonie aerisită, nu departe de a sugera o mini-transă minimalistă. Rezonanțe din măruntaiele pianului, disonanțe şi tuşe de pensulă în gri. Dans scurt, repetitiv, vioi, tăiat înainte de a-şi epuiza energia. Iată un peisaj descriptiv al lumii sonore din care se alcătuieşte acest ciclu de miniaturi. (**T. H**)

Albumul cu amintiri

Premiile Uniunii Compozitorilor pe anul 1969. De la stg. la dr.: Radu Şerban, Alfred Hoffman, Gheorghe Ciobanu, Nicolae Coman, Ion Dumitrescu, Doru Popovici, Liviu Glodeanu, Gheorghe Dumitrescu, Laurențiu Profeta (la Uniunea Compozitorilor, Bucureşti, în biroul preşedintelui Ion Dumitrescu, 11 ianuarie 1971).

Fotografie din Arhiva Ilinca Dumitrescu

Concursul Internațional „George Enescu”, Ediția a XX-a

Secțiunea Violoncel

I play also the cello
Georges Enesco

În America (1923), **Enescu** se confesa ziariştilor: „I play also the cello”. A trebuit să treacă mult timp, pentru ca în 2011, solistul violoncelist Marin Cazacu să propună şi să obțină aprobarea înființării secției de violoncel. Cazacu a fost şi este „sufletul” acestui Concurs Internațional la secția Violoncel! Numai Concursul Internațional de violoncel „A.R.D.” München şi „Finlandia Paulo” se apropie de nivelul atât de dificil al celui de la Bucureşti. Juriul internațional al Secțiunii Violoncel, a fost format din muzicienii de înaltă ținută profesională: A. Noras (Finlanda), preşedintele Juriului, alături de M. Cazacu, E. Dindo (Italia), V. Răduțiu, D. Prelipcean, F. Helmerson (Suedia), E. Dubinets (Anglia), Cl. Bohorquez (Germania) şi I. Segev (Israel). Pe 7 septembrie 2026 a avut loc Marea Finală, cu orchestră, la Ateneul Român. Cei trei finalişti au cântat alături de Orchestra Națională Radio, sub bagheta dirijorului Case Scaglione. Prin Regulamentul Concursului, candidatul nu poate alege aceeaşi lucrare pentru mai mult de una dintre etape, iar cu excepția sonatelor cu pian şi a lucrării impuse, toate lucrările au trebuit să fie interpretate din memorie. La înscriere pentru secția de Violoncel, spunea preşedintele juriului Noras, au trimis casete video peste 230 de tineri, dintre care au fost acceptați 50; la faza a doua au intrat 12 tineri, în semifinală s-au prezentat 6 participanți, iar pentru finală au luptat 3 concurenți. Programa impusă pentru **Etapa I**, cu o durată maximă de 30 minute, a fost de mare virtuozitate, la alegere: un capriciu de Piatti şi un studiu de Popper; de adâncă interpretare: Bach – *Preludiu* şi *Sarabandă* din *Suitele 3*, *4*, *5*, *6*; o lucrare de mare dificultate tehnică din Crumb, Hindemith, Kodaly, Ligeti sau Penderecki. **Etapa a II-a,** cu o durată maximă de 45 minute, a cuprins: lucrarea impusă pentru violoncel solo de Malika Kishino *Waves of gravel,* apoi la alegere: o sonată de Brahms – *op. 38* sau *op. 99*, Britten *op. 65*, Debussy *Catalog Lesur 135 / 144*, Şostakovici *op. 40*; o lucrare de virtuozitate, aleasă dintre: Boulanger *Vite et nerveusement rythmé în do diez minor* din *Trei piese pentru violoncel şi pian*, Popper *Elfentanz* op. 39 sau *Spinning Song* op. 55 şi Rostropovici *Humoresque* op. 5. **Semifinala** a cuprins lucrările: *Sonata nr. 2 op. 26 în do major* de Enescu, iar la alegere, unul dintre cele două concerte de Haydn: *do major Hob. VIIb/1* sau *re major VIIb/2*. În această etapă au reuşit 6 tineri violoncelişti – din S.U.A.: Joshua Kováč; Coreea de Sud: Sanghyeok Park, Seojin Jung (14 ani), Goeunsol Heo; China: Ziyang Zhao (17 ani); Elveția: Samuel Niederhauser. Cei şase semifinalişti au avut de trecut şi o probă ce depăşeşte interpretarea tradițională solistică: au cântat alături de Orchestra de Cameră Radio şi paralel au asigurat conducerea artistică a orchestrei, fără dirijor! Referitor la cadențe, mai ales pentru prima parte, remarcăm două, de înalt nivel tehnic şi apropiat de tradiția epocii, la violoncelistii Niederhauser şi Park, iar mai depărtată de epocă la Zhao, toți soliştii prezentând cadențe deosebite, pline de bravură şi sensibilitate. Publicul a răsplătit această lucrare, în patru interpretări, cu multă generozitate!

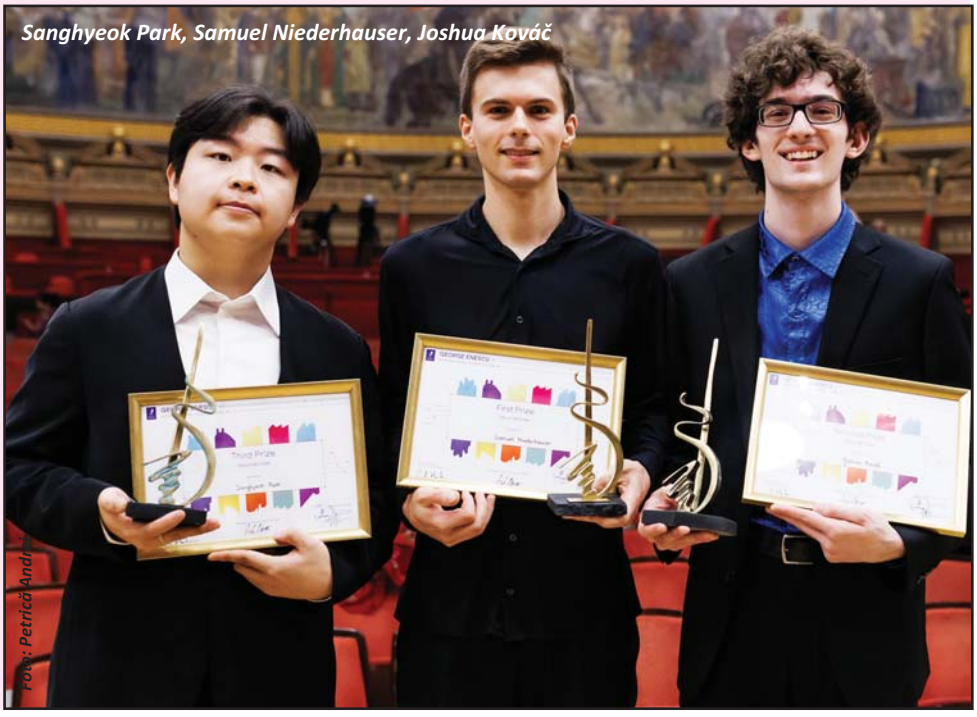

Sanghyeok Park, Samuel Niederhauser, Joshua Kováč

Foto: Petrică Andrei

Concertului nr. 1 de Haydn a fost ales de doi: Jung şi Zhao s-au remarcat printr-o virtuozitate şi sensibilitate deosebită, bine concertată cu orchestra, răsplătite frumos de public. După dezbatere, în seara concertului, preşedintele Comisiei Noras a anunţat finaliştii: Joshua Kováč, Sanghyeok Park, Samuel Niederhauser. **Finala** a cuprins interpretarea a unuia dintre cele 5 concerte propuse: Dvořák - *Concertul op. 104*, Elgar - *Concertul op. 85*, Enescu - *Simfonia concertantă op. 8*, Prokofiev - *Simfonia concertantă op. 125*, Şostakovici - *Concertul op. 107*. Doi concurenţi finalişti au interpretat *Concertul op. 104* de Antonín Dvořák: Joshua Kováč şi Sanghyeok Park, iar Samuel Niederhauser, *Concertul nr. 1 op. 107* de Dmitri Şostakovici. **Premiul cel mare** a fost câştigat de Samuel Niederhauser care a interpretat *Concertul pentru violoncel nr. 1 op. 107* de Şostakovici, premiul al doilea a revenit lui Joshua Kováč - care a interpretat *Concertul op. 104* de Dvořák, iar al treilea lui Sanghyeok Park care a interpretat acelaşi concert. Pe lângă premiul în bani, câştigătorul Marelui Premiu va primi şi diverse oportunităţi pentru carieră – un concert în Italia în februarie 2027 şi sesiuni de mentorat internaţional. Gala premianţilor Concursului Internaţional „George Enescu”, Ediţia a XX-a, Secţia Violoncel a avut loc la Ateneul Român, alături de Orchestra Naţională Radio, dirijată de Case Scaglione. Cea mai bună interpretare a *Sonatei* enesciene a fost încununată de Premiul special „Serafim Antropov-Manu” şi atribuită tânărului american Joshua Kováč. „Premiul pentru cea mai bună interpretare a piesei impuse” - *Waves of Gravel* de Malika Kishino a fost atribuit lui Samuel Niederhauser, căruia i s-a acordat şi „Premiul publicului”. A mai existat şi un Premiu „Playng for Tomorrow Prize”, oferit de BRD - Groupe Société Générale celei mai tinere participante la concurs – Seojin Jung (14 ani) din Coreea de Sud. Publicul a răsplătit cu îndelungi aplauze concurenţii, cât şi pe dirijor, alături de Orchestra Naţională Radio - care au susţinut cu mult interes performanţa tinerilor interpreţi.

Marcel SPINEI

Foto: Petrică Andrei

Laureaţi, organizatori, personalităţi - secţiunea violoncel

Secţiunea Vioară

Iniţiat în 1958, la trei ani de la dispariţia terestră a compozitorului, violonistului, dirijorului, pianistului şi mentorului George Enescu acest concurs a avut de înfruntat vicisitudinile istoriei prin care a trecut România în ultimii aproximativ 80 de ani. Şi nu au fost puţine… Pornit cu mare fast şi cu o participare *crème de la crème* a reprezentanţilor artei muzicale interpretative planetare, a fost întrerupt după 1970 şi reluat în 1991. A reintrat încet în conştiinţa unor alte generaţii de tineri dornici de afirmare şi, cu anumite mici modificări de program „adaptate” tendinţelor vremii, concursul s-a bucurat de o participare din ce în ce mai mare.

Bineînţeles selecţia candidaţilor la cele trei grupe de instrumente a fost riguroasă, iar la vioară, secţiunea la care se referă acest text nu a făcut excepţie - la *trial*-ul preliminar 186 de violonişti au dorit să intre în concurs. Într-o primă fază au fost admişi 41 de concurenţi dintre care s-au prezentat pentru tragerea de sorţi doar 35. Startul propriu-zis a fost dat pentru 33 de violonişti care s-au întrecut într-un program radical schimbat faţă de orice alt format întâlnit până acum.

Foto: Alex Damian

Francesco Papa, Jayden King, Eun Che Kim

Marele „perdant” a fost ciclul *Capriciilor op. 1* de Paganini, eliminat definitiv din programul impus, acesta fiind înlocuit cu o *sonată* integrală dintre cele 6 scrise de Eugène Ysaÿe. Revenind, statistic Asia a fost din nou pe primul loc, aceasta însemnând Coreea de Sud şi Japonia – „abonate” de multă vreme la această competiţie – alături de China şi Taiwan, urmată de o grupă semnificativă din Europa (Italia, Rusia, Ucraina, Austria, Germania şi 2 concurenţi din ţara noastră). De asemenea Statele Unite au fost şi ele parţial reprezentate tot de concurenţi proveniţi din Coreea şi Japonia.

Ceea ce s-a distins cu precădere a fost modul prin care concurenții s-au „adaptat” actualelor tendințe stilistice interpretative. Unii au preferat să evolueze păstrând în integralitate trăsăturile unor şcoli de renume şi valoare consacrată, în timp ce alții s-au conformat cu mult apetit adoptând recomandări contemporane. Considerăm că aceste gesturi țin mai mult de gust şi de înclinațiile personale pentru că o a treia grupă de concurenți provenită mai ales din Japonia a ajuns la nişte soluții să-i spunem „de compromis” înțelegând prin acesta că totuşi mesajul de bază al scrierii (cu referire la cel bach-ian) nu se cuvine a fi alterat cu totul de dorința „schimbării” şi a improvizației cu orice preț. Pentru acestea există alte stiluri şi genuri! Juriul, deja bine cunoscut din mediatizarea fără precedent a evenimentelor Concursului, a selectat 12 concurenți pentru etapa următoare care a păstrat mult din formatul inițial.

Elementul de noutate l-a reprezentat piesa impusă, comanda pentru această competiție fiind încredințată compozitorului estoniano-american Lembit Beecher numită *Stil Life with Fallen Stones* (*Natură statică cu pietre căzătoare*). Scrisă pentru vioară solo, desfăşurată pe parcursul a aprox. 5 minute *Stil life* are potențialul de a fi abordată în fel şi chip, unii concurenți asociind unele mici tronsoane cu cele regăsite în *Aurora* de Eugène Ysaÿe şi de elemente dansante, aluzii la un anumit tip de folklor cu parfum slav. Oricum piesa a dat naştere unor interpretări foarte variate ceea ce este un lucru extrem de pozitiv.

Foto: Alex Damian

Laureaţi, organizatori, personalităţi - secţiunea vioară

Semifinala, în care au evoluat doar 6 concurenți, a fost una inedită, desfăşurată în două faze: prima punând accentul pe una dintre *Sonatele nr. 2* sau *3* de Enescu, iar a doua, cu orchestra – Orchestra de Cameră Radio – la care a fost impus un concert **integral** de Mozart (la alegere dintre *K 216, 218, 219)*. La această ultimă proba s-a urmărit capacitatea soliştilor de a cânta fără dirijor, ei înşişi fiind angajați să „conducă” ansamblul. Pentru prima fază şi-au dat masiv concursul atât pianiştii oficiali al competiției, cât şi cei străini, însoțitori ai concurenților, evidențiindu-se desigur binecunoscutul pianist concertist Jaime Pagin şi Jenifer Yu, alături de echipa românească admirabil reprezentată de Cătălin Răducanu, Victor Andrei Părău şi Gabriel Gîțan. În ce priveşte legătura cu orchestra fiecare concurent a înțeles-o în felul său, de la a participa efectiv la Expoziția tematică orchestrală până la a dirija propriu-zis ansamblul pe suprafețele destinate exclusiv acestuia, cum a fost cazul violonistului Francesco Papa.

Stilistic, cu excepția temperamentalei Abouzahra Mariam (distinsă în final cu Premiul „Playing for tomorrow”) lotul a evoluat omogen, cu cadențele clasice, sunet rafinat şi frazare ultra finisată. Lupta finală s-a dat între Francesco Papa (Italia), Eun Che Kim (Coreea de Sud), ambii cu *Concertul* de Sibelius şi Jayden King (S.U.A.) cu Ceaikovski. Reprezentantul României, Johan Coman (căruia la sfârşit i s-a atribuit Premiul Fundației „Sherban Lupu” pentru cel mai bun concurent român) a avut un parcurs extrem de elaborat şi ar fi urcat cu siguranță pe podiumul laureaților dacă erau mai multe premii.

În sfârşit, concertul de gală şi acordarea premiilor au fost un regal, Sala Ateneului fiind arhiplină; se pare a fi cea mai căutată secțiune a concursului pentru că, să nu uităm, Enescu s-a făcut cunoscut mai întâi ca un extraordinar violonist. Filarmonica „George Enescu” condusă de excelentul dirijor care este Harry Ogg a însoțit pe cei trei soliști în minunatele lor interpretări. De la maturitatea lui Eun Che Kim (Coreea de Sud, Premiul III), la superba luminozitate a sunetului şi sensibilitate transmisă de Francesco Papa (Italia, Premiul II şi Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei sonate de Enescu) până la incredibila apariție a lui Jayden King, un artist desăvârşit într-un trup foarte tânăr, care a cules trei distincții: Premiul I, Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei piese contemporane (Lembit Beecher – *Stil Life...)* şi, bineînțeles Premiul publicului, toate au contribuit la reuşita unei seri despre care cu siguranță se va vorbi multă vreme. Într-adevăr motto-ul sub care s-a desfăşurat acest concurs, „În căutarea excelenței” şi-a găsit cu adevărat împlinirea.

Corina BURA

Secțiunea pian

În ultimii ani, la toate concursurile „George Enescu”, cei care încă mai țin minte competițiile din anii 1960-1970, sunt imediat frapați de cât de mult a crescut nivelul tehnic şi anvergura repertoriului pianistic. Ce era înainte excepție, azi a devenit normă. La asemenea excelență pianistică, sare imediat în ochi cine e artist şi cine e mai degrabă executant. În cele trei zile ale etapei I s-au putut asculta câteva versiuni ale *Sonatei a VII-a* de Prokofiev, dar şi *Sonatele* nr. *2*, *4*, *6*, versiuni ale ciclului *Gaspard de la nuit* şi ale *Valsului* de Ravel, *Sonatele a V-a* şi *a X-a* de Scriabin, suitele *Pasărea de foc* şi *Petruşka* de Stravinski precum şi studii dificile de Chopin

şi Liszt şi preludii şi fugi de Bach. E totdeauna interesant de observat cât de diferit poate suna aceeaşi muzică la interpreți diferiți şi nu e vorba aici numai de tempo-uri şi calitatea sunetului, de opțiuni de frazare, de rubato-uri, de intelect, de experiență artistică sau umană, de dispoziție de moment, ci şi de ceva mai greu de definit: să-i zicem „har”.

Printre cei pe care i-am ascultat (nu pe toți, din păcate), talent s-a văzut la mulți, dar tânărul Jeongwoo Lee din Coreea de Sud a părut numaidecât a fi din altă ligă

Pin-Hong Lin, Jeongwoo Lee, Yiming Guo

Foto: Andrei Gîndac

decât toți ceilalți concurenți. Dintre toate versiunile suitei *Gaspard de la nuit*, a lui a fost cea mai bună – auditorilor sensibili le-a provocat fiori sau le-a adus lacrimi în ochi, după mărturiile câtorva. *Ondine* a îmbinat efecte sonore splendide cu o melodie impecabil condusă, *Le Gibet* a fost cu adevărat misterios, fantomatic, iar *Scarbo* i-a ținut pe toți cu sufletul la gură.

În etapa a II-a, Jeongwoo Lee a arătat deplin control în micile rubato-uri *în Sonata nr. 31, op. 110* de Beethoven (un pic à la Mikhail Pletnev); al doilea *Adagio* a sunat superb, cu *pianissimo*-uri spectrale, iar *Fuga*, în ambele ei desfăşurări, a avut limpezime şi naturalețe maxime. *Réminiscences de Don Juan* de Liszt a vădit imaginație, simț perfect al construcției şi o retorică impresionantă, de o maturitate rară pentru vârsta de 18 ani. În semifinală, la Jeongwoo Lee *Suita nr. 2 pentru pian* de Enescu nu a părut nici o clipă lungă şi plicticoasă, ca la poloneza Zuzanna Sejbuk, ci rafinată şi poetică, iar în *Concertul în do major nr. 21* de Mozart, pianistul a arătat, pe lângă calitățile dovedite anterior, autoritate naturală în fața orchestrei. Se vede la el un raport optim între intelect şi trăire, intuiție şi senzorialitate; cultura lui completează o natură generoasă şi personalitatea sa pare uluitor de bine aspectată. Are tot: intelect, trăire, control perfect al stărilor emoționale, gust, autoritate, naturalețe şi câte altele, în cea mai fericită îmbinare.

Fyodor Kossyi, pianist rus stabilit la Berlin, a cântat în etapa I *Sonata a VI-a* de Prokofiev în tradiția lui Kissin, cu partea a II-a rapidă şi cu mici detalii omise, cu unele momente nesemnificative în partea a III-a şi cu accelerări pronunțate pe tema care aduce aminte de Şostakovici, în finalul sonatei. În etapa a II-a, Kossyi a interpretat cu respirație largă Sonata *Waldstein* de Beethoven şi a dovedit, în *Sonata nr. 2 op. 22* de Schumann, o cu totul altă relație cu instrumentul şi cu muzica – mult mai vie, autentică şi naturală – decât cea a pianistei japoneze Rina Harada, care cântase chiar înaintea lui. *Sonata 30 în mi major op. 109* de Beethoven a sunat, la ea, frumos, corect şi previzibil, iar *Carnavalul* de Schumann a avut succes meritat. La Fyodor Kossyi, *Suita nr.2* de Enescu a sunat inspirat, deloc plicticos – numai la el *Bourrée* a început misterios în *piano* şi a creat imagini muzicale mult mai vii decât variantele celorlalți semifinaliști. Din păcate, *Concertul nr. 21* de Mozart, cântat frumos, cu gust şi înțelegere, a rămas într-un registru prea intimist, confesiv, cu momente de nesiguranță, ceea ce a împiedicat trecerea pianistului în finală.

Pianistul chinez Yiming Guo a cântat *Valsul* de Ravel cu mare virtuozitate, cu linia melodică mereu decelabilă şi cu pulsația permanent prezentă – se vede la el intelect şi o mare stăpânire de sine, în ciuda unei neaşteptate izbucniri temperamentale în *Preludiul şi fuga în fa minor*, caietul II, de Bach şi a unor momente lipsite de sens muzical în *Studiul transcendental nr. 10 în fa minor* de Liszt. În etapa a II-a, *Studiile simfonice* de Schumann în interpretarea lui au primit aplauze şi „bravo”-uri din sală, deşi nu au avut momente transcendente. Guo a fost singurul care a cântat piesa impusă, *Hammers and Tongs* de Karim Al-Zand şi *Suita nr.2* de Enescu pe dinafară, ceea ce confirmă impresia de cerebralitate pronunțată pe care o lasă prezența lui. Dintre cele trei pianiste care au concurat în etapa a II-a, coreeana Kim Chaewoo, japoneza Rina Harada şi poloneza Zuzanna Sejbuk, probabil, Sejbuk e cea mai muzicală şi interesantă, dar interpretările ei au scăzut în forță pe parcursul concursului: după *Sonata a VII-a* de Prokofiev, viguroasă în etapa I, interpretarea *Sonatei în sol major op.31 nr. 1* de Beethoven şi a *Variațiunilor pe tema Là ci darem la*

Foto: Andrei Gîndac

Laureaţi, organizatori, personalităţi - secţiunea pian

mano Op. 2 de Chopin au sunat veloce, grațios, feminin, fără masivitatea necesară în anumite momente, cu accelerando-uri nervoase în locul unei implacabilități de oțel. Kim Chaewoo a fost mereu egală cu ea însăşi, şcolăriță impecabilă, de o perfecțiune rece care nu transmitea un univers interior. Am regretat că nu au intrat în semifinale pianistul coreean Taewoong Yoo, cu *Sonata în si minor* de Liszt adesea discutabilă în planul dramaturgiei, dar de mare anvergură pianistică şi chinezul Shuhang Zhao, care a cântat *Variațiunile pe o temă de Paganini* de Brahms. La el, piesa impusă *Hammers and Tongs* de Karim Al-Zand a semănat, prin pregnanță şi incisivitate, cu *Suggestion diabolique* de Prokofiev. Cu lucruri bune şi mai puțin bune, evoluțiile lui Taewoong Yoo şi Shuhang Zhao în etapa a II-a au arătat alt calibru pianistic decât cel al Zuzannei Sejbuk şi al Rinei Harada, care, de altfel, au ieşit ulterior din competiție. În semifinale, taiwanezul Lin Pin-Hong, care în etapa a II-a nu a părut să entuziasmeze pe nimeni, a arătat, în frazarea din *Suita nr.2* de Enescu, o conştiință pronunțată a propriei importanțe, dar a fost foarte convingător în *Concertul în do major nr. 21* de Mozart, astfel încât a intrat în finală, alături de Yiming Guo şi Jeongwoo Lee.

Pe 13 septembrie, Orchestra Filarmonicii George Enescu condusă de Daniela Candillari, l-a acompaniat cu prudență pe Lin Pin-Hong în *Concertul nr.2 în si b major* de Brahms. Poate că pianistului i-a ieşit tot ce şi-a dorit, dar impresia generală a fost de tonus scăzut, de colorit tern şi trudă, în ciuda unor momente foarte bune. După pauză, Jeongwoo Lee a cântat *Concertul nr.2 în fa minor* de Chopin cu forță interioară şi rafinament. Nimic n-a sunat şcolăreşte, niciun fel de afectări n-au ştirbit noblețea discursului muzical. Varietatea stărilor sufleteşti, culorile, caracterul capricios al temei principale din final, charisma pianistului au stârnit aplauze entuziaste. Yiming Guo a dat maximă strălucire *Concertului nr. 3* de Prokofiev – şi totuşi, momentele stranii, de îngheț, ca *Variațiunea a IV-a* din partea a doua sau episodul misterios de după *meno-mosso*-ul rahmaninovian au sunat prea terestru, prea prezent – nu au dat fiori ca întâlnirea cu o nălucă. (În asemenea momente te întrebi cum percepe interpretul sensul acestei muzici). A avut şi el un succes răsunător şi publicul a aşteptat cu emoție rezultatul deliberărilor juriului. *Concertul nr. 3* de Prokofiev e spectaculos şi te puteai teme că va umbri „efectul Chopin”, deşi pianiştii ştiu că Chopin e mult mai greu de interpretat decât Prokofiev. A fost o mare bucurie generală când juriul i-a acordat lui Jeongwoo Lee premiul I, lui Yiming Guo premiul II, iar lui Lin Ping-Hong i-a revenit premiul III. Formidabila calitate a interpretării lui Jeongwoo Lee a fost apreciată la justa ei valoare: pianistul a luat şi toate premiile speciale.

A fost un concurs glorios – toți concurenții au dovedit un eroism pe care colegii de breaslă nu-l pot trece cu vederea – şi o mare bucurie pentru public să poată trăi câteva zile intense de muzică interpretată la nivel foarte înalt.

Lena VIERU CONTA

Concertele maeştrilor concursului enescian

Violonistul Nemanja Radulović

Nu este un nume nou pe scenele noastre de concert!

A fost aplaudat cu vădit entuziasm cu ani în urmă, tot pe scena Ateneu-lui, cu prilejul ediției din anul 2001 a concursului enescian. Cu un sfert de secol în urmă i-a fost decernată distincția supremă a competiției!

De această dată a reapărut atât pe scena de concert (10 septembrie), dar şi în calitate de membru al juriului concursului de vioară. Pe scena Ateneului a fost însoțit de pianista Laure Favre-Kahn.

În mod cert, Radulović este artistul unei comunicări de temeinică consistență expresivă. Vibrația corzii sub imperiul arcuşului său capătă o adresare imperios comunicativă. Întreaga sa ființă vibrează atât în zona repertoriului romantic – am în vedere celebra *Sonată în la major* de César Franck, cât şi în climatul lăutăresc, realmente imagistic al celebrei *Fantezii pentru vioară şi pian*, *Tzigane* de Maurice Ravel. Pe aceeaşi direcție privind conturarea plastic imagistică a evoluției violonistice s-au orientat şi momentele muzicale preluate din muzica de scenă a baletului *Romeo şi Julieta* sau „Marele Vals” din *Cenuşăreasa* de Serghei Prokofiev.

Laure Favre-Kahn, Nemanja Radulović

Foto: Cristina Tănase

Virtuozitatea înaltă susținută de caracterul puternic expresiv al comunicării, transparențele sonore de mare suplețe timbrală, pitorescul apariției sale scenice, îi conturează personalitatea artistică ce rămâne realmente captivantă. Este cazul a menționa prezentarea acestui opus cu totul special care este *Sonata pentru vioară solo*, lucrare cu totul aparte datorată marelui compozitor rus, Serghei Prokofiev. A fost scrisă spre sfârşitul anilor 40 ai secolului trecut şi a contribuit şi aceasta, în mod indiscutabil, la redactarea celebrului decret emis de Comitetul Central al PCUS, împotriva „formalismului” din muzica sovietică.

Este o lucrare complexă de o „diabolică” – aş numi-o – virtuozitate. Îmi permit a menționa faptul că lucrarea a fost prezentată, de această dată pentru prima oară, pe marea scenă a Ateneului. Dar cu sens – l-aş numi – mai

mult experimental virtuoz, a apărut în stagiunile tinerilor violoniști, în programele de la Sala Mică.

Omagiind ospitalitatea gazdelor, în deschiderea programului său, Radulović a prezentat celebrele *Dansuri populare românești* de Béla Bartók, suită de un fermecător caracter pitoresc, lucrare notată de marele compozitor cu mai bine de un secol în urmă.

A fost însoțit la pian de pianista franceză Laure Favre-Kahn, muzician care – în bună parte a recitalului – a supradimensionat dinamica sonorităților, printre altele, lăsând deschis capacul instrumentului. Iar aceasta într-un recital de natură camerală și mai puțin solistică.

Se mai întâmplă!

Pianistul Nelson Goerner

Personalitate artistică temeinic constituită, pianistul Nelson Goerner este muzicianul pentru care harul comunicării artistice este temeinic argumentat de nivelul unei abordări realmente lucide. Pianistica sa este captivantă, permanent stimulativă în a te conecta la marele fenomen privind cultura muzicală.

Am avut prilejul de a-l fi urmărit la București, la Ateneul Român, cu prilejul unor ediții anterioare ale Concursului enescian. Dar, pentru prima dată ne-a vizitat cu peste trei decenii în urmă, în calitate de tânăr artist, remarcat și invitat de dirijorul Horia Andreescu, în concertele de la Sala de Concerte Radio.

Recitalul oferit recent (18 septembrie), la Ateneul Român, cu prilejul Concursului enescian, s-a dovedit a fi fost un eveniment autentic. Pornind de la concepția programului și până la realizarea efectivă a acestuia.

Tocata în do minor BWV 911 de Bach – lucrarea de deschidere a programului – nu a fost preluată din repertoriul organistic! Realizată la pian, Goerner îi conferă stabilitatea pilonilor armonici ce poate sugera în anume momente natura evoluției organistice. Dar fără a o imita în mod explicit. Indiscutabil, preluată la pian, lucrarea dobândește valori mai apropiate gândirii bachiene.

Foto: Andrei Gîndac

Întregul climat muzical-poetic al lui Robert Schumann a fost magistral împlinit în cadrul marei *Fantezii în do minor op.17*. „Fantezie și pasiune”, „Energie” definită inclusiv în „mișcarea lentă menținută în nuanțe reduse” constituie indicații ale autorului, indicații care – la Goerner – definesc o conduită preluată de muzicianul performer, conduită devenită a fi, în acest caz, a sa proprie.

Și în acest caz dar, poate, mai evident pe parcursul *Sonatei*, celei mari, *în do minor* de Franz Schubert, calitatea de „povestitor” romantic de expresivitate quasi vocală, este preluată de muzicianul performer și redată nouă, de o manieră coerentă ce aminteșe, în anume momente, structurile „clasice” ale genului. Am în vedere mișcarea menuet-ului.

Dumitru AVAKIAN

Noutăți

Apple deschide o sală de concerte de ultimă generație în Londra

Apple a inaugurat Apple Music Hall, un spațiu de înaltă performanță pentru concerte live, amplasat în celebra clădire Battersea Power Station din Londra. Noua sală, cu o capacitate de 600 de locuri, își propune să apropie publicul de artiști prin spectacole intime, beneficiind în același timp de o infrastructură tehnică de ultimă generație. Spațiul este dotat cu un sistem acustic avansat bazat pe 48 de difuzoare care oferă o experiență sonoră completă. Dincolo de concertele live, Apple Music Hall funcționează și ca un studio de producție capabil să livreze înregistrări multitrack de înaltă fidelitate și dispune de un sistem pregătit pentru cel puțin 16 camere, care permite captura video profesională și transmisiuni globale în direct. Odată cu această deschidere, Apple a inaugurat și noile studiouri radio din Londra, de unde realizatorii Apple Music Radio vor transmite în direct emisiuni, interviuri și momente muzicale exclusive pentru ascultătorii din întreaga lume.

Teodora CONSTANTINESCU

PoliRitmic – între ecoul tradiției şi vibrația prezentului.

Debutul Orchestrei de Cameră a Timişoarei

Ce au în comun muzica barocă, modernitatea secolului al XX-lea, creația contemporană şi imnurile echipelor de fotbal? Răspunsul a fost oferit în această toamnă de proiectul „PoliRitmic Echoes - Rezonanța trecutului în acordul prezentului", prilejuit de debutul Orchestrei de Cameră a Timişoarei. Structurat în trei serii – *Echoes*, *Reverence* şi *Vibes* –, proiectul a propus o viziune artistică ce pune în dialog epoci, stiluri şi spații culturale aparent divergente.

Prima serie, „PoliRitmic Echoes – Ecouri simfonice", a reunit lucrări de Béla Bartók, György Kurtág, György Ligeti şi Remus Georgescu, alături de premiera absolută a lucrării *Momentum* de Gabriel Mălăncioiu, dedicată noului ansamblu timişorean. Sub conducerea dirijorului italian Jonathan Santagada, programul a urmărit ecourile modernității în creația secolului al XXI-lea. Dimensiunea sa simbolică a fost amplificată de concertele de la Sânnicolau Mare şi Lugoj, localități legate de originile lui Bartók şi Kurtág. Astfel, *Dansurile populare româneşti* şi *Microludiile* au căpătat o rezonanță aparte, iar trecutul s-a întâlnit cu prezentul într-un spațiu încărcat de memorie. Un interviu realizat cu György Kurtág şi prezentat în cadrul proiectului a completat această perspectivă.

Cea de-a doua serie, „PoliRitmic Reverence – Ecouri genuine", s-a întors la repertoriul baroc, propunând lucrări ale lui Johann Sebastian Bach şi ale lui Antonio Vivaldi, alături de *Lumen* pentru instrumente baroce, de Gabriel Mălăncioiu. Conducerea muzicală a fost asigurată de clavecinistul Gianluca Cagnani. Concertele de la Jimbolia, Orşova şi Dudeştii Noi au avut şi o importantă dimensiune culturală, reprezentând primele apariții ale unui ansamblu de instrumente baroce în istoria muzicală a acestor localități. Tradiția a fost astfel scoasă din spațiul consacrat şi redescoperită în contexte noi.

Cea mai surprinzătoare serie, „PoliRitmic Vibes", a fost dirijată de Marius Sireteanu şi a adus universul fotbalului în sala de concert. *UvertURA!* Dan Variu a integrat linii tematice din imnurile Politehnicii şi Ripensiei, iar zece imnuri ale unor echipe româneşti au fost reimaginate în aranjamente orchestrale cu sonorități jazzistice, semnate de Sireteanu. Orchestra de Cameră a Timişoarei, Blue Noise şi NSCo Ensemble au creat o fuziune între muzica academică, expresivitatea vocală şi energia culturii sportive.

Privite împreună, cele trei serii conturează un parcurs coerent: *Echoes* reinterpretează memoria modernității, *Reverence* reactivizează tradiția, iar *Vibes* transformă un simbol al culturii populare într-un material artistic. Numitorul comun este dialogul dintre trecut şi prezent, dintre patrimoniu, creație şi experiență colectivă.

Proiectul, organizat de Asociația Culturală DaKordo, sub coordonarea Corinei Răducanu şi a lui Dorel Iuga, a fost realizat în parteneriat cu instituții culturale din Timişoara şi din Banat şi a fost cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).

Amalia SZŰCS-BLĂNARU

Acasă la George Georgescu, la Sulina

Ecourile concertului de exact un an în urmă s-au păstrat în amintirile localnicilor şi turiştilor melomani de la Sulina datorită vibrațiilor din corzile de vioară şi oud. În 2025, Sabin Penea şi Alexandru Stoica au transpus audiența în Levantul de altădată care cândva ajungea şi pe malurile Dunării şi ale Mării Negre, prin melodiile interpretate după compozițiile lui Tanburi Cemil Bey şi Sultan Abdul Aziz. În acest an, publicul a avut o altă surpriză muzicală.

În acest an, la 29 august 2026, ora 17:30, de la Farul Comisiunii Europene a Dunării, în curtea interioară, prin organizatorii, Inspectoratul Şcolar Județean Tulcea, Institutul de Cercetări EcoMuzeale Tulcea şi Primăria Sulina, au invitat un instrument nou – glockenspiel şi pe Ilinca Lorentz – percuționistă la Filarmonica „George Enescu" din Bucureşti. Un glockenspiel ascuns parcă în spatele orchestrei mari având răbdare pentru a străluci puțin la finalul unor piese prin sunetele cristaline fără vibrato, sunete atât de curate şi luminoase ca şi nişte picături de gheață sau sticlă spartă suspendate în aer.

Din echipa muzicală camerală au făcut parte şi Corina Mitroi – vioară, membră a Filarmonicii „George Enescu" din Bucureşti, debutantă la Sulina şi Ştefan Gheorghiu – violă, Preşedinte al Uniunii de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (care a cântat şi sub bagheta maestrului Sergiu Celibidache), revenit la Sulina purtând cravata galbenă.

Nicolae Maxim – flaut este liantul echipelor ce vin an de an la noi pentru acest concert omagiu adus muzicianului şi dirijorului George Georgescu, născut la Sulina. Nicolae Maxim, aflat acum în pragul jubileului de granit, fost flautist al Orchestrei Filarmonicii ,,George Enescu"din Bucureşti, care a cântat şi sub bagheta lui George Georgescu (inclusiv la Royal Albert Hall în 1963 la

Londra), este cel care atrage instrumentiştii şi publicul. Atmosfera distinsă şi plăcută a fost realizată atât de prezentarea şi intervenţiile d-nei prof. Monica Buhai care a creat un dialog retoric cu audienţa, cât şi de introducerea de către maestrul Nicolae Maxim a unor unor momente memorabile cu şi despre maestrul său George Georgescu, dar şi momente poetice cu versuri şi reflecţii aparţinând următorilor autori: Regina Maria a României, Magda Isanos, Maria-Joana Vasiloiu, Maria Petrescu, Maria Fiţcal, Ion Machidon, Doina Bârcă, Iurie Miron, Mihail Sadoveanu şi Nicolae Labiş.

Repertoriul interpretat în acest an a oferit un traseu iniţiatic, de la clasic la pastoral, de la virtuozitate la lumină. Kaspar Kummer - *Adagio* şi *Allegro* a fost o deschiderea perfectă pentru un concert la far. *Adagio* - respiraţie lungă, control, cantabile. *Allegro* - conversaţie rapidă între flaut şi vioară, modul ideal de a prezenta noua vioară - Corina Mitroi - în dialog direct cu flautul – Nicolae Maxim. Apoi, W. A. Mozart - *Duetul nr. 2* a pus în evidenţă o muzică ,,amicală" în care chimia dintre flaut şi glockenspiel a reliefat dialogul bazat pe imitaţie sau inversare, întrebări şi răspunsuri, totul în echilibru. Nu putea lipsi momentul românesc - Ciprian Porumbescu – *Balada* în versiunea pentru flaut, vioară şi violă în care artiştii au interpretat-o cu patos lăutăresc uşor excesiv din partea violei. Sigfrid Karg-Elert – *Preludiu* şi Johann Strauss - *Annen-Polka* au dat impresia unui salon de bal de la 1900 sau de la Comisiunea Europeană a Dunării când Sulina îşi savura gloria europeană şi sunetele de glockenspiel marcau parcă din nou acel triumf. G. Fr. Händel – *Passacaglia* şi Petre Elinescu – *Scenă pastorală* – de la o plimbare pe o stradă pietruită şi cu clădiri baroce, înapoi acasă să zicem într-un foişor de stuf unde dimineaţa au căzut picături de rouă – glockenspiel şi unde de bucuria răsăritului de soare se bucură nişte păsărele: vioara, flautul şi viola.

George Georgescu nu se întoarce acasă la Sulina printr-un afiş, ci prin farmecul muzicii cu care vrăjeşte pe iubitorii de muzică de la Sulina, an de an, la sfârşit de sezon estival.

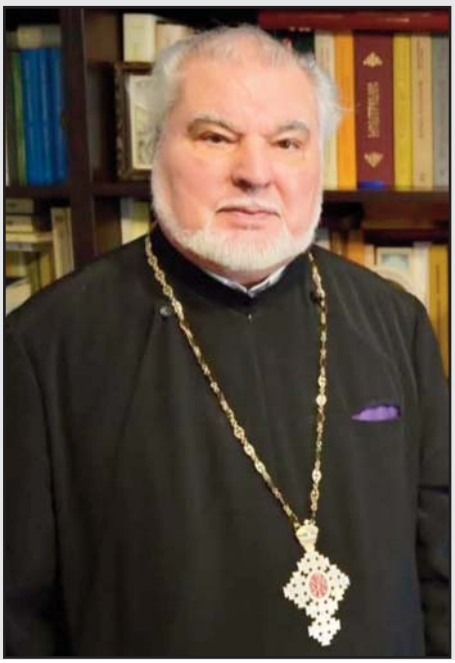
Valentin LAVRIC

Despărţiri

Nicu Moldoveanu

Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România anunţă cu profundă tristeţe trecerea la cele veşnice, la 27 septembrie 2026, a Părintelui Profesor Nicu Moldoveanu (1940–2026), muzicolog, compozitor, dirijor şi profesor universitar, membru al UCMR şi personalitate importantă a cercetării şi promovării muzicii bisericeşti româneşti.

Născut la 20 octombrie 1940, în comuna Brătianu, judeţul Ialomiţa, Nicu Moldoveanu şi-a consacrat activitatea cercetării, predării şi practicii muzicii de tradiţie bizantină şi corale bisericeşti. Discipol şi succesor al profesorului Nicolae Lungu la Catedra de Muzică Bisericească a Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Bucureşti, a format, timp de peste patru decenii, generaţii de studenţi, psalţi, dirijori şi cercetători.

În continuitatea şcolii reprezentate de Gheorghe Ciobanu şi Grigore Panţiru, cu care a studiat paleografia muzicală bizantină, a desfăşurat o amplă cercetare a manuscriselor şi repertoriilor muzicale de tradiţie bizantină, contribuind la identificarea, sistematizarea şi valorificarea ştiinţifică a unui important patrimoniu muzical din România şi din bibliotecile vieneze.

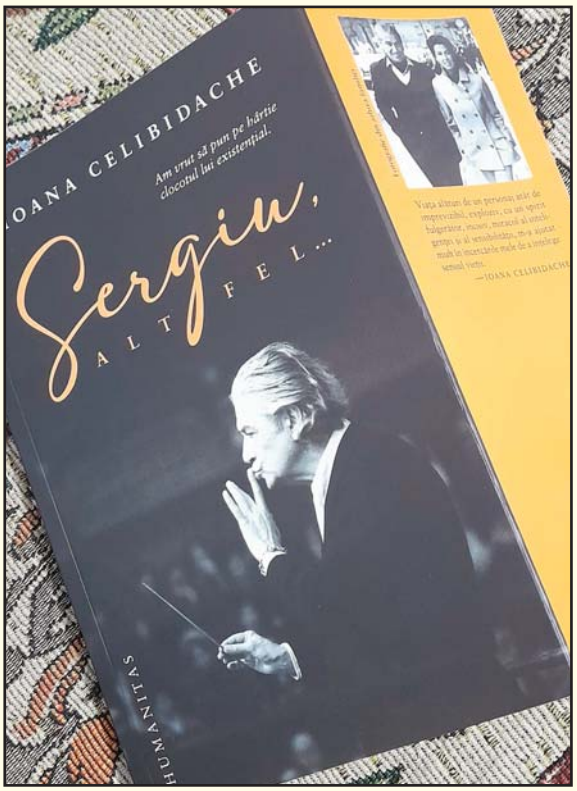
Opera sa muzicologică şi editorială cuprinde studii şi volume dedicate istoriei muzicii bisericeşti, paleografiei şi repertoriului psaltic. Între lucrările sale se numără „Gramatica muzicii psaltice", volumele cu cântările Sfintei Liturghii, „Noul Idiomelar", cântările Triodului şi Penticostarului etc., precum şi ampla sinteză „Istoria muzicii bisericeşti la români".

Dumnezeu să-l odihnească în pace! (**Red**.)

Taina coregrafiilor dirijorale (I)

Fără discuție, dirijatul e şi o coregrafie. O artă care, dincolo de tactare (cum va fi fost strict necesar în multe strane eclesiale medievale şi saloane concertante aristocratice), se individualizează şi personalizează, devenind stil, gimnastică temperamentală şi morb profesional, expunere de sine şi creativitate aparte. Autonomia sa poate atinge excelența şi intangibilitatea, magnetismul şi venerația.

Cu cât mai personală, coregrafia dirijorală ajunge marcă şi stil, pecete de star. Lumea nu se mai duce „la concert" ci la un anumit dirijor (sau altul), se duce „să-l vadă" pe dirijorul cutare. Nu zice „a auzi/asculta" pe dirijorul cutare şi nicidecum cum a sunat orchestra la pupitrul sau „sub bagheta" dirijorului X/Y, ci se-ntreabă (cu mirare şi invidie sau cu admirație anticipată) dacă „l-ai văzut pe..." Pentru orice ochi al lumii, dirijorul e cel care încorporează, întrupează şi „joacă" muzica cu propriu-i trup anatomic. Şi chiar de-i împachetat în excesivele accesorii ale fracului, papionul şi pantofilor lăcuiți, chiar de-i opusul despuierilor şi aţâţărilor sexuale tipice starurilor de muzici cu dublu sens numite „uşoare", trupul muzicalizat subtil al dirijorilor/ dirijoarelor e totuşi erogen.

Se zice/ştie că, odinioară şi pe multe alocuri, dirijorul stătea cu fața la public, cu spatele la muzicieni, făcea şi el ce putea ca să (se) „facă muzică", pentru a fi pe de-o parte sesizat/admirat de către auditori, pe de-alta să-i țină-n frâu pe inşii comuni, pe doamne şi mai ales pe nobilii sau şefii de rang major de la tendința sporovăielii sau a obiceiului interjecțiilor vocale (nici aţipirea, fumatul, băutul şi masticatul nefiind ieşite din comun) în timpul galantelor reprezentații de gală. Dirijorul era un servitor care avea-n plus rolişorul de subtil aprod sau jandarm. Căci gesturile lui, de fapt gesturile oricărui dirijor, de la orice origini până azi, au şi rolul de a capta paraziții mentali ai audienței, bruiajul şi instabilitatea gândurilor din timpul unui concert, concentrând asupra sa atenția unei bune hălci a agitației neuropsihologice, reținând-o de la alte divagații motrice în contul propriului său dinamism vizual.

Între abținere kinetică şi minimalism gestual (cum altfel să te-aştepți de la un senior avansat mult în slăbiciunile vârstei, cum altfel decât cu milă să-l fi privit pe Ionel Perlea la pupitru în ultimul an al vieții?...) şi până la histrionismul evident (caracteristic nu puținor tineri imediat după ce-au palmat câteva premii internaționale şi-au devenit şefi titulari ai unei orchestre, ba chiar şi lui Celibidache de până-n anii 1980), dirijorul e un dansator aspirant la calitatea de vrăjitor.

Concentrată asupra aspectelor pur tehnice ale redării partiturii şi cerințelor/comenzilor dirijorale, orchestra în sine ar avea nevoie de mult mai puțină gestică şi grimasă. Există de-altminteri şi orchestre ce-au protestat contra unor dirijori (da, onorariile lor au devenit din ce în ce mai extravagante!), ba i-au chiar refuzat, chestionate serios aceleaşi sau alte orchestre chiar pretinzând c-ar putea cânta cam orice fără niciun dirijor. Ca mai demult, concertmaistrul sau alt instrumentist (cum se-ntâmplă curent la formații camerale) ajunge ca din când din când să facă un gest corporal minimal, sau din arcuş, întregul ansamblu ştiind ce-are de făcut. Dar, cum ziceam, dirijorul e important în foarte mare măsură chiar pentru public. Desigur, aici fiind vorba de măsură în sens imaterial şi paramuzical, fizicalist şi artistic în sens pur afectiv, vizual-imagistic şi psihofiziologic. Este important pentru procesele auditorilor de sinapsare neurovegetativă şi de producție a hormonilor ținând de plăcere, entuziasm, extaz ori răvăşire lăuntrică.

În sala de concert e permis să priveşti fix şi constant la solist, orchestră şi mai ales la măria sa dirijorul. Ar fi ruşine mare să te zgâieşti la frescele şi stucaturile pereților, lojelor sau cupolei, revolta şi disprețul audienței fiind ba mute ba discrete în exprimare, dar nu mai puțin intense psihic ca-n gradenele stadioanelor. Coerciția masei melomane e maximă; permisă doar copiilor, privirea ta aiurea ți-ar fi imediat remarcată şi te-ai şti taxat de mulțimea-ntreagă drept intrus, nesimțit, inadecvat, expulzat. În sala de concert e de bonton să-ți lipeşti ochii doar sau mai ales pe dirijor, el reprezentând până la substituție întreaga masă orchestrală, pentru auditorul privitor anatomia sa-n mişcare fiind sursa muzicii însăşi. Respectivul se scălămbăie imitativ, adică dramatic de-ncruntat, pompos şi grandilocvent la orice frază beethoveniană, elegant-visător la Ceaikovski şi serafic la Debussy, vizualizând muzica în contul şi-n locul tău, pentru completa-ți imersiune. Ar fi scandalos să vezi tot *Boleroul* condus de-un vârstnic devitalizat, prăvălit într-un scaun şi mişcând doar din deşte. Aşa un minikinetism fiind admisibil doar la prima expunere a temei, de la următoarele-ncolo toată lumea aşteptând un dirijor-avion acrobatic sau măcar elicopter, creând tot mai teribile curente de vânt, lupinguri şi torsiune cu brațele cât mai lungi şi furios învârtite peste capetele tuturor. Noroc că urmează aplauzele şi ne vom putea defula toți, altminteri la ultimele tutti-n fortissimo şi mai ales în timpul explozivului final de-atâta surescitare nervoasă acumulată am vâjâii sonor ori chiar am țipa isteric. Chiar şi noi, nu doar dirijorul (ce de la o vreme nu-şi mai aude defel propriile exclamații, gâfâieli, murmure, mormăieli; apropo, la repetiții nu-i dirijor să nu mai şi țipe/urle.)

Ca postură socială şi profesie dirijatul atrage şi prin aspectul de erou momentan, de star adulat, în esență de lider, autoritate, superioritate (aşadar putere pură). Căci atinge şi satisface coarda ascunsă a celor mai profunde

deziruri, profitând de şarmul pe care-l asigură trupul erect, de comandant suprem şi prim/unic balerin, care „ține sala” subjugată şi mai ales supune o orchestră mare de tot sub comenzile şi controlul său absolut.

Drept urmare, dirijatul te condamnă la vanitate, ispita grandomaniei nefiindu-ți străină. Reprezintă exersarea şi exercitarea, în numele Muzicii (sau a Muzelor Muzicale), a uneia din cele mai dulci şi admirate autorități, îți asigură statutul celui mai inocent, elegant şi incontestabil dictator.

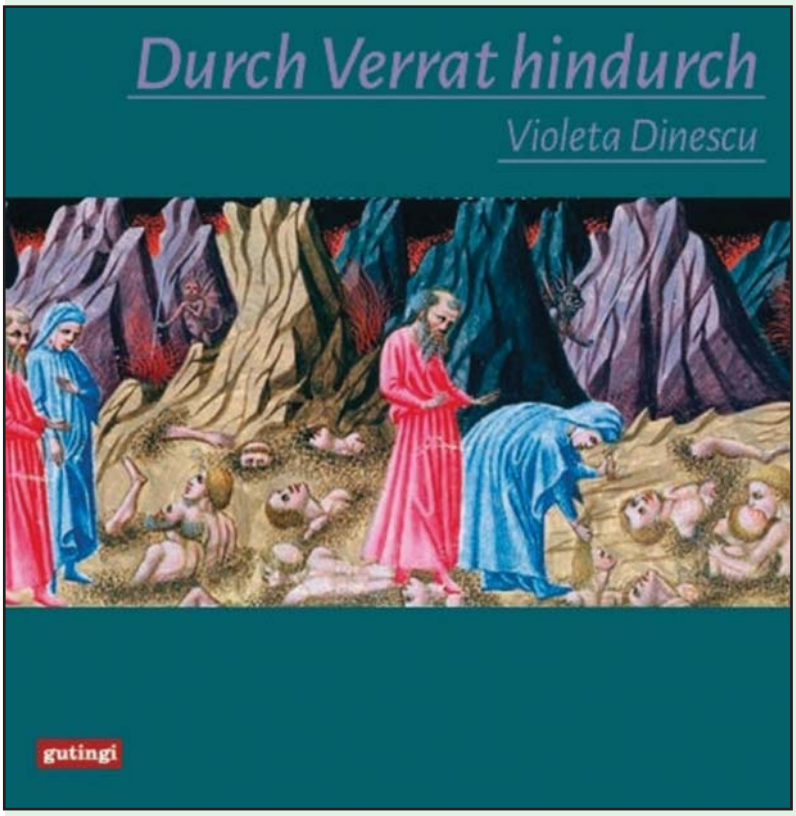
Desigur, asemenea recunoaşteri nu intră în nicio listă, mărturisire sau răspuns de interviu. În mod public inconştientul niciodată nu se dezvăluie. De ce-ai ales această meserie?, cum ți-ai descoperit talentul de dirijor?... (şi orice alte asemenea întrebări jurnalistice foarte puerile), primesc des şi cele mai banale sau perverse răspunsuri (desigur, înafara unor anecdote biografice, înamorarea față de Arta Muzicală primând şi retorica ei dând cu leşin spiritelor tot puerile). De eşti adevărat fan Karajan, sau măcar dacă te familiarizezi cu filmările de primplan ale unor concerte şi recitaluri sub conducerea sa, nu te mai miri şi nici scandalizezi de trecutu-i politic. Căci din masca feței sale atât de transfigurate aparent mistic, după opulența şi luxul cadrelor şi ambientelor în care-şi plasa orchestra (interesant: totdeauna alcătuită doar din bărbați), după insistența narcisică a filmării pe fața şi trupul său transfigurat, ca şi din faptul că el însuşi regiza filmările în cel mai mic detaliu (după un stil poate şi mai detaliat decât al însăşi muzicilor prezentate), devine aproape imposibil să nu-ți dai seama că tentația materializată a nazismului i-a fost în tinerețe sinceră şi osmotică. Ceea ce n-ar trebui să te deranjeze radical, firesc fiind să-l apreciezi şi admiri în continuare; diferența valorică e-n propria ta cunoaştere îmbogățită şi, prin toleranță (nu ignoranță), în rafinarea propriei tale admirații. Căci orice admirație merită reprocesată, neexcluzând adevăruri sumbre sau policrome fie şi măcar pentru a nu excela tu în monocromia roz-bombonului fantezist. Despre Wagner (l-am pomenit mereu, bietul), e cinstit să ştii că-n privat şi-n scrisul prozaic a fost ticălos mare, deşi-n compoziția muzicală era şi rămâne geniu absolut.

(*Va urma*)

Marin MARIAN

Violeta Dinescu: „Durch Verrat hindurch”

„Trecând prin trădare“ este titlul unui ciclu instrumental compus de Violeta Dinescu, înregistrat în 2025 la Filarmonica „Banatul” din Timişoara şi apărut în acelaşi an ca CD la editura germană Gutingi, cu prefață bilingvă – germană şi engleză – de Egbert Hiller.

După cum însăşi autoare dezvăluie, „Trecând prin trădare“ înseamnă pentru ea şi depăşirea „trădării”, printr-un proces emotional lung şi dificil de desprindere. Privită sub aspect autobiografic, această desprinderea are în vedere persoane sau chiar țara de origine, de care s-a îndepărtat fizic în 1982. Dar, aşa după cum ştim toți cei care o cunoaştem, fie că e vorba de familie, prieteni, colegi, Violeta Dinescu – departe de a se desprinde – a realizat vreme de peste 40 de ani o punte culturală excepțională între spațiul românesc şi cel german.

Sub aspectul alcătuirii sonore a lucrării, Violeta Dinescu trasează conturul unei opere imaginare, cu o dramaturgie deschisă, în care „iubirea este fundamentul prieteniei şi al relațiilor familiale, iar trădarea distruge acest fundament, distruge legăturile sacre”. Pe parcursul ciclului alcătuit din 11 piese, cinci „Căi” în alternanță cu cinci „Insule” – termeni preluați din „Insula“ (1906), poemul lui Rainer Maria Rilke – se îndreaptă spre şi se îndepărtează de culminația centrală, „Trădare”. De remarcat construcția particulară a acestei piese a şasea, ce reflectă preocupări mai recente ale compozitoarei, anume aplicarea în discurs muzical a rigurozității ofertante a canoanelor Vuza, aici cu dublă semnificați, de „ruptură şi ireversibil“ dar şi de „atractor”.

Pe baza acestui scenariu, Violeta Dinescu îşi lasă liberă fantezia să „viseze în sunete”. Este susținută inspirat de Trioul timişorean „Signum”, alcătuit din 2 muzicieni experimentați – Sorin Petrescu, pian şi Dorin Cuibaru, clarinet – şi un tânăr interpret – Andrei Cuibaru, saxofon –, ansamblu ce a luat ființă din dorința seniorilor de a transmite mai departe tradiția interpretării muzicii contemporane. O admirabilă inițiativă ce îşi arată deja roadele, pentru că Andrei Cuibaru – aşa cum dovedeşte şi prezentul CD – a devenit deja un excelent mesager!

Spre a spori sugestivitatea discursului muzical, Dorin Cuibaru a imaginat şi 2 instrumente noi, special pentru această ocazie: trăgulofon sau kürbissax (corpul este realizat dintr-un dovleac ornamental de tip vrej, denumit „trăgulă” şi folosit în Banat) şi tromsax.

Muzica plină de culoare, inspirat interpretată, oferă auditoriului o experiență artistică ce merită trăită. Felicitări întregii echipe!!!

Laura MANOLACHE

Quo vadis, opera?

Să facem un exercițiu de imaginație: o seară de operă în compania lui Claudio Monteverdi. O operă de secol XX sau poate chiar XXI. Ce părere ar avea oare un om care a trăit la granița secolelor XVI-XVII despre ce se pune astăzi în scenă? Oare i-ar plăcea, i s-ar părea inovativ ori s-ar oripila de cât de libertin se manifestă artistul în habitatul său natural? Dar dacă şi-ar vedea propria operă? Una

Sasha Amaya

gândită şi scrisă în 1607 şi montată mai mult decât avangardist în 2026? Oare s-ar mai apropia câtuşi de puțin de viziunea compozitorului?

În 6 septembrie 2026, de la 19:30, Centrul Național al Dansului a găzduit performance-ul *Orfeo*¸ o operă coregrafică după lucrarea omonimă a lui Monteverdi, care explorează ascultarea, proximitatea, puterea şi pierderea, pornind de la muzică şi mişcare. Spectacolul mută atenția de la Orfeu (care dispare întru totul din desfăşurarea scenică) la Euridice sau eternul feminin – hiperbolizat prin prestația a patru artiste. Acestea provin din Columbia, Canada, Taiwan şi Coreea şi au fost şcolite în spiritul european al baletului şi cântului. Conceptul îi aparține lui Sasha Amaya, care a şi performat alături de Peyee Chen, Brieann Pasko şi Amara Thomas Saavedra.

Conform prezentării, spectacolul este constituit dintr-o cameră, patru femei, aproape nimic şi tot. Aşa a şi fost – un concept eclectic desfăşurat într-un decor alb, cu trimiteri la opera lui Monteverdi prin câteva arii şi duete din creația acestuia, dar cu numeroase alte elemente, atât muzicale, cât şi interpretative. Prima pe scenă a păşit Sasha Amaya, într-o ținută de rapper al anilor 2000, cu blugi largi şi un tricou cu Iron Maiden, care a povestit – cu o voce cât se poate de plăcută şi cu o dicție impecabilă, în engleză, puțin din parcursul său artistic – ca un preambul al actului care urma să se producă pe scenă. Apoi a făcut referire la povestea lui Orfeu şi Euridice, cu mişcări atent sincronizate peste cuvinte. Laitmotivul discursului său a fost „Girlhood. Gothic. Magic. Music" – aspecte care s-au reflectat ulterior în prestația celor patru femei.

Cu toate că este un spectacol unitar, mai ales prin prisma faptului că cele patru artiste au arătat identic – bluză şi corset, pantaloni şi sneakerşi – toate de culoare albă, plus părul lung şi negru, performance-ul propriu-zis a fost foarte fragmentat şi dificil de urmărit. Au existat momente de pantomimă în sincron într-un ritm imaginar, fără nicio muzică pe fundal. Au fost, de asemenea, şi figuri de balet clasic, şi țipete, şi respirații accelerate. Momentul morții lui Euridice a fost evidențiat printr-un acord asurzitor şi interminabil la orgă. Orfeu s-a cam pierdut pe drum, probabil asta a fost şi ideea, şi tot aşa s-a pierdut şi Monteverdi. Deşi am auzit puțin din muzica sa, spectacolul a mizat mult şi pe momentul în care Sasha a cântat o piesă pop cu acompaniament de ukulele (probabil un substitut pentru lira lui Orfeu) sau pe acela când femeile au dansat pe „Lebăda" din *Carnavalul animalelor* de Camille Saint-Saëns. Au mai existat scene cu iz ritualic, dar şi erotic, cum ar fi cel al pregătirii lui Euridice pentru înmormântare. Iar sunetele animalice din final au reflectat, cred, uciderea lui Orfeu de către bacante.

Din punct de vedere vocal, chiar s-a cântat foarte bine, adecvat pentru repertoriul baroc, cu susținere bună şi cu voce vibrată corespunzător. Cele patru femei au cântat şi pe mut, împreună, au interpretat şi arii, singure sau câte două la unison, ba cu spatele la public, ba în poziții dintre cele mai neobişnuite.

Nu ştiu dacă Monteverdi ar fi rezistat până la final, poate i s-ar fi părut prea mult, mie însă mi s-a părut interesant, un performance muncit, în care e limpede că s-a pus foarte mult suflet şi care a fost executat de nişte

artiste înzestrate nu doar vocal, ci şi coregrafic. Doar că legătura cu *Orfeo* şi sintagma „operă coregrafică" m-au făcut să am alte aşteptări. Cred că spectacolul ar avea şanse mai mari de a fi apreciat de publicul larg, dacă nu s-ar lega atât de mult de un mit antic pe care îl oglindeşte, de fapt, atât de puțin.

Cronică şi foto de **Teodora CONSTANTINESCU**

Craiova jazz 2026

Jazzul este stilul muzical al perpetuei schimbări prin excelență, însă modul cum au avut loc aceste transformări a fost încântător.

Totul a început cu Romanian Youth Orchestra, un ansamblu de tineri incredibil de fragezi, dar extraordinar de talentați, care ne-au oferit deliciu muzical după deliciu muzical. Dacă ar fi să aleg doar unele, aranjamentele unor melodii ale unicului şi irepetabilului Michael Jackson ar lua întâietate.

Orice îngăduință față de vârsta lor şi de posibilele stângăcii de prestație era inutilă, pentru că au venit pe scenă cu siguranța şi plăcerea reprezentației pe care le au îndeobşte muzicienii cu ani grei de experiență. Au fost dirijați de Simona Strungaru, care se tranforma de la minut la minut. Acum era conducător muzical, iar apoi era profesor care îşi scoatea elevii în față, dându-le ocazia să se facă remarcați. Acum era maestru de ceremonii, iar apoi era o simplă iubitoare de muzică, dansând de mama focului, cum ne-a convins şi pe noi să procedăm, de altfel.

Din sala de templu al muzicii de la Filarmonica „Oltenia" din Craiova, festivalul a suferit o transformare de cadru, mutându-se la localul Silent Garden, care a răsunat

Sorin Zlat Trio

de ritmurile funk-disco ale membrilor formației Groove Garden, nici ei prea vârstnici pentru calitatea muzicii pe care o prestau.

Programul din seara a doua i-a inclus pe cei de la Jazzappella şi pe Irina Sârbu şi Ethnotic Project. Cei de la Jazzappella au impresionat din nou cu trei doamne cu voci demiurgice şi cu patru domni galanți, oferindu-le sprijin prin beatbox, dar cu un ansamblu de melodii diferit. Acum ni s-au oferit nişte Edith Piaf, nişte Prince şi nişte Flintstone, printre altele la fel de reuşite. Zoltán András era un pic transformat, fiind departe de pletele de odinioară, dar cu un umor şi erudiție care s-au învechit ca un Cabernet Sauvignon de soi.

Irina Sârbu şi Ethnotic Project au urmat făgaşul de odinioară, de a face un melanj între ritmuri folclorice şi jazz (nimic nenatural, căci jazzul e creuzet de armonii şi stiluri), dar acum atenția s-a îndreptat către melodii emblematice ale unor minorități din România.

Linii melodice şi versuri rome, armâneşti, bulgăreşti sau turceşti au suferit această alchimie, distilate de o trupă de instrumentişti de o superbă diversitate (chitară bas şi țambal în acelaşi timp?) şi având drept elixir unificator scaturile Irine Sârbu, care, precum Lisa Gerrard, pare a fi în stare a comunica spectatorilor într-o limbă numai de ea ştiută.

Seara a culminat cu încă o transformare de cadru, de la acustica sălii Filarmonicii la cea deschisă a grădinii Bibliotecii Județene din Craiova, unde au alunecat ritmurile funkistic-jazzistice ale celor de la Groove Garden, unul dintre numeroasele proiecte ale pianistului Sorin Zlat.

Acesta a mânuit orga cu pricepere şi discreție, lăsându-i să strălucească pe solistul Robert Patai, pe care,

Cătălin Milea şi Big Band Radio România

ascultându-l fără să-l vezi, nu prea puteai să-l deosebeşti de Bruno Mars şi pe saxofonistul Răzvan Trifan.

Acelaşi Sorin Zlat a suferit o transformare uimitoare, dezbrăcând hainele funk şi îmbrăcându-le pe cele de jazzist pursânge, atunci când a venit pe scena Filarmonicii cu formația Sorin Zlat Trio.

Iar ca ideea de transformare să atingă culmi de ciclicitate, Romanian Youth Jazz Orchestra a devenit în încheierea festivalului Big Band Radio România, iar tinerii talentați s-au transformat în meseriaşi hârşiți într-ale

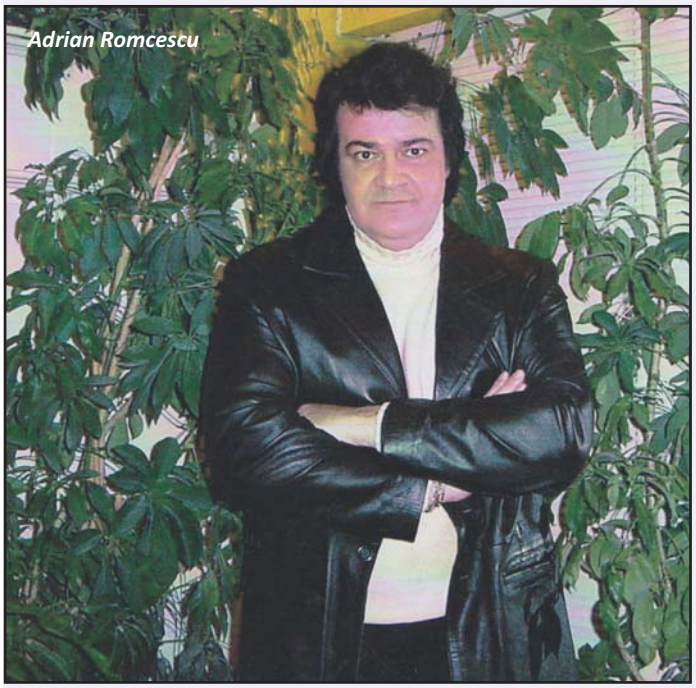

Jazzappella

alămurilor şi nu numai, precum Cătălin Milea sau Sebastian Burneci, nume deja familiare celor care s-au îndrăgostit de jazz prin intermediul festivalului din Bănie. Dirijoare a fost aceeaşi Simona Strungaru, care s-a transformat din profesoară binevoitoare în conducătoare energică. (Foto: Filarmonica „Oltenia" Craiova)

Iulian FIRA

Diletantism

Ediția a 23-a a festivalului de muzică uşoară de la Mamaia, cea din iulie 1994, a fost din păcate marcată de numeroase erori organizatorice, bâlbâieli, ezitări şi nerespectări ale propriului regulament. La conferința de presă ce a precedat primul gong, găzduită de barul „Melody" (unde s-au înmânat şi premiile duminică, în prezența celor agreați de organizatori, la un pahar de... vorbă), cei implicați n-au reuşit defel să lămurească lipsa de principii, de criterii în alegerea celor 17 „Şlagăre". În pavoazarea legată de festival, Coca-Cola era pretutindeni (bravo lor, ştiu să-şi facă reclamă), în schimb emblema manifestării, dacă o fi existând vreuna, nu prea. Şi încă o observație: dacă tot e festival național, deranja oare pe cineva, chiar cu atâția sponsori străini, un colț de tricolor? Constanța este împânzită cu eşarfe şi bannere anunțând festivalul, dar acest lucru era mai normal să se petreacă în Mamaia, mai ales că din totalul de 1400 de bilete doar 300 (!) s-au vândut „la liber" melomanilor doritori. În condițiile în care, după cum se vede, în grădină sunt mai mult rude,

Adrian Romcescu

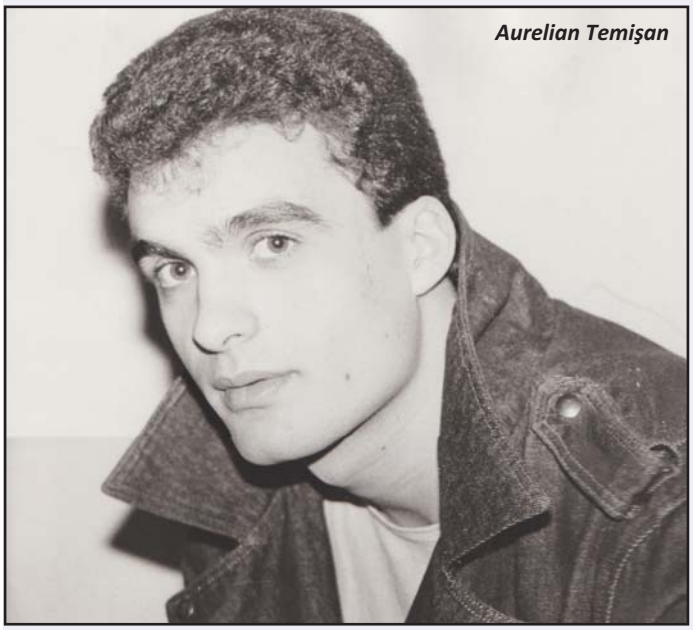
prieteni, colegi, vecini, este discutabil faptul că ar fi cât de cât echitabilă consultarea spectatorilor. La nivel de organizare – multe bile negre. Directoarea festivalului, Doina Păuleanu (altminteri respectat critic de artă, dar a fi un bun manager de festival muzical este altceva), spunea că în urmă cu 6 luni nu se ştia dacă festivalul va avea loc, ceea ce este foarte grav. Pentru că nu se poate să-i îndemni în ultima clipă pe compozitori şi pe textieri să înscrie piese (rezultatele s-au văzut prin nivelul scăzut) sau să contactezi vedetele pentru recitaluri cu doar câteva săptămâni înainte sau chiar mai puțin, vezi cazul Elena Cârstea! O părere personală: festivalul muzicii uşoare româneşti de la Mamaia a fost conceput şi a fost dintotdeauna unul al tradiției, al liniei să-i zicem clasice a genului. Ori, ca şi în anii anteriori (cu recitaluri Compact, Holograf), linia rock s-a făcut simțită din plin. Nu că ar fi ceva rău, mai ales că este vorba de recitaluri ale unor vedete apreciate: Loredana Groza a avut alături instrumentişti de la formația Direcția 5, plus valoroşii Eugen Tegu şi Tudy Zaharescu (cu aportul

Cornel Fugaru, Monica Anghel

vocal al tinerei Anda Vaciu, originară din Oneşti ca şi Loredana), Aurelian Temişan a cântat alături de grupul Krypton, iar Laura Stoica a adus în scenă un recital foarte rock, cu propriul ei grup. În aceeaşi perioadă se aflau în turneu pe litoral Marina Voica, Dan Spătaru, Mirabela Dauer, Marina Florea (care în concurs a interpretat o compoziție a lui Dragoş Docan de la Krypton, „Nu te pot uita"!), Gabriel Dorobanțu, dar nimeni nu i-a invitat să susțină un recital pe scena unde au scris pagini strălucite... Recitaluri extrem de aplaudate au oferit Mădălina Manole (cu această ocazie a primit „Discul de aur" pentru vânzările de excepție ale albumului „Ei, şi ce?") şi Monica Anghel (revenită din Germania, de la Baden-Baden, unde deschisese concertul lui Ray Charles în fața a 5000 de spectatori pe hipodromul din localitate, chiar dacă ne-am fi bucurat mult dacă între cele 5 piese ar fi fost şi una românească). Sanda Ladoşi n-a avut un recital propriu, dar l-a răzbunat indirect pe compozitorul Dan Iagnov, nepremiat la ediția anterioară pentru superba melodie

Mădălina Manole

„Când vine seara...”, aducându-i acestuia premiul II la secțiunea „Şlagăre” cu o altă piesă de atmosferă, intimistă, „... Şi între noi mai e un pas”, versurile Andreea Andrei, interpretată alături de marele actor Ştefan Iordache. Completările extra-muzicale strecurate în program, cum ar fi parada modei sau apariția popularului grup umoristic

Aurelian Temişan

Divertis (care n-a venit însă cu un program special, legat de festival, cum se anunțase) au fost un fel de praf în ochi: atractivitatea spectacolelor a crescut, dar când dăm deoparte tot ce n-a fost muzică, rămâne cam puțin. Atât prin aşa-zisul buletin al festivalului, „Guvidele meloman”, cât şi prin propria lor comportare, organizatorii au jignit profund marile noastre vedete, le-au îndepărtat de festival, i-au stresat pe participanți, îngăduind accesul gazetarilor şi fotoreporterilor în culise şi în cabinele artiştilor.

Gabriel Cotabiţă

Comentatul, tot de către cei care l-au provocat, „incident” de sâmbătă seara a fost realmente justificat, Monica Anghel ieşindu-şi din fire în urma inepțiilor publicate despre ea într-o „foaie” care, în mod normal, ar fi trebuit să fie o oglindă obiectivă, corectă a festivalului. Un singur, dar edificator exemplu referitor la limbajul jenant folosit în gazeta festivalului, în care am citit că Alina Chivulescu şi Aurelian Temişan, cei doi prezentatori, „s-au îmbârligat la festival”! A surprins de asemenea reacția membrilor juriului, care au acuzat lipsa de pregătire a tinerilor concurenți, dar din moment ce i-au selecționat se cuvenea să se ocupe de şlefuirea talentului fiecăruia, măcar îndrumându-i către profesori competenți. Dar de ce nu s-a repetat serios cu orchestra de la bun început, de ce nu s-a supravegheat repertoriul?

După 3 ani, câți au trecut de când actuala echipă a preluat frâiele organizării festivalului, ne aşteptam, firesc, la dispariția ezitărilor, amatorismelor, gafelor, provincialismului. Constănțenii au vrut, aşadar, cu patriotism local, să-şi facă singuri festivalul, iar ce a ieşit s-a văzut. Edgar Surin, care a adus prin firma sa un aer occidental, modern, spunea că intenționase să pună la dispoziția invitaților

Laura Stoica

limuzine Mercedes, covor roşu la intrare, cordoane de marinari – ce mai, ca la Cannes sau Oscar! - dar că n-a găsit înțelegere. Acum, chelului tichie de mărgăritar, ce să punem covoare roşii când Teatrul de vară este „dotat” cu aceeaşi prelată de zeci de ani, prin care plouă ca la un cort de nuntă, teatrul nefiind deloc renovat sau măcar „vopsit” cu un banner care să anunțe că acolo se ține festivalul de muzică uşoară şi nu unul al berii? În aceste condiții putem vorbi de o regretabilă lipsă de considerație pentru cei care fac această muzică – artiştii, vedetele genului, dar şi față de compozitori. Astfel, organizatorii, deşi făcuseră o economie de 2 milioane de lei prin neacordarea trofeelor, au mai „ciupit” nişte milioane de la neplata (mare ruşine!) achiziției creațiilor originale scrise pentru interpreți, în timp ce mai toate recitalurile au fost suportate de sponsori. Când spunem dispreț față de cântăreți ne referim şi la faptul, unic în analele festivalului, că aceştia nu au fost plătiți, nici măcar simbolic, spunându-li-se că trebuie să vină benevol, ca pe vremea celebrelor „munci voluntare”! Dar de ce nu li

s-a comunicat asta înainte, că nu mai venea nimeni, cântau organizatorii în cor! Incredibil că în anul 1994 cineva mai poate gândi astfel. Atunci taxele obligatorii, de 25.000 de lei (unele din ele achitate de aceşti artişti neplătiţi!), cam 200 în total (faceţi calculul), încasările de la biletele de intrare (6.000 a câte 5.000 de lei - că au dat multe invitaţii e treaba lor) şi sponsorizările de ce au mai fost? Televiziunea, ca de obicei, nu plăteşte nimic artiştilor, în schimb primeşte sume astronomice din partea gazdelor. Artiştii umplu sălile, să recunoaştem, nu organizatorii sau juriile, ei îşi fac singuri vestimentaţii de milioane (casele de modă anunţate au lucrat doar pentru comperi şi pentru tinerii concurenţi), îşi plătesc piesele, textele, tot, pentru a ajunge să fie astfel jigniţi, de parcă li s-ar face o favoare? Dragi organizatori, coborâţi cu picioarele pe pământ dintre nori sau din clubul „VIP" unde intraţi doar dvs. şi cei de la „partid", dar nu au acces cei care înseamnă totuşi ceva mai mult pentru muzica uşoară românească! Veniţi între compozitori, interpreţi, textieri, instrumentişti, mai citiţi şi ce scrie presa (învăţând ceva, punând în practică), încercaţi să le aflaţi problemele, păsurile, îndoielile, speranţele. Festivalul de la Mamaia nu trebuie să fie doar o întâlnire mondenă, ci un laborator de

Loredana Groza

creaţie, o uzină de vise şi de talente. Şi poate dacă veţi face totul cu mai multă afecţiune, chiar dragoste pentru artiştii muzicii uşoare, veţi respecta şi munca gazetarilor, peste o sută, acreditaţi. Aşa-zisul birou de presă din subsolul teatrului este de fapt o cameră goală, cu o singură masă pe care tronează un aparat xerox, fără maşini de scris, fără telefoane sau fax-uri. Ca să trimiţi un fax la redacţie trebuia să mergi la Constanţa, la biroul firmei Valrom (dar şi acesta închis duminică şi seara/noaptea...), unde existau un fax, un telefon şi o maşină de scris portabilă, adusă de cineva de acasă. A existat un dosar de presă, mulţumim, dar nu mai putem, în 1994, trimite prin mecanicii de tren articole scrise de mână! Din acest motiv, numele de rezonanţă, atâtea câte au fost contactate, au refuzat, simţind lipsa de profesionalism a organizatorilor. Fiindcă un star are nevoie de luni de zile şi de finanţare pentru a-şi pregăti un recital la Mamaia – pentru orchestraţii, repertoriu, costume, coregrafie. Aşa cum veteranii cântecului italian sunt onoraţi cu imens respect la Sanremo, nouă de ce ne este ruşine de ai noştri, de ce strâmbă toţi din nas când vine vorba, să zicem, de un monstru sacru ca Gică Petrescu, artist incomparabil? Diletantismul organizatorilor, evident necunoscători ai tradiţiilor, ai identităţii şi ai istoriei festivalului (păi de unde, ei având alte profesii?), s-a manifestat şi în ceea ce priveşte concepţia generală. O junăă ziaristă scria, încântată, cu inconştienţa vârstei, cum că „În

Miriam Otilia Romea

curând rockerii se vor simţi la Mamaia ca la ei acasă!". Aşa cum nici reprezentanţii muzicii uşoare nu se insinuează şi nici n-ar fi primiţi (de reacţia publicului nici nu mai vorbim!) pe scena festivalurilor rock, nici fenomenul invers nu este de dorit, pentru că în felul acesta Mamaia îşi pierde specificul, acel „aer" care o singulariza. Chiar n-a spus nimănui nimic părăsirea sălii de către unii spectatori, ostentativ, la recitalurile mult prea rock? Publicul de la Mamaia nu asta vrea, este de o anume factură, de o anumită vârstă, nu agreează zgomotul, duritatea, agresivitatea – primirea caldă făcută Mădălinei Manole, Mirabelei Dauer sau Marinei Florea este edificatoare. A nu se înţelege greşit

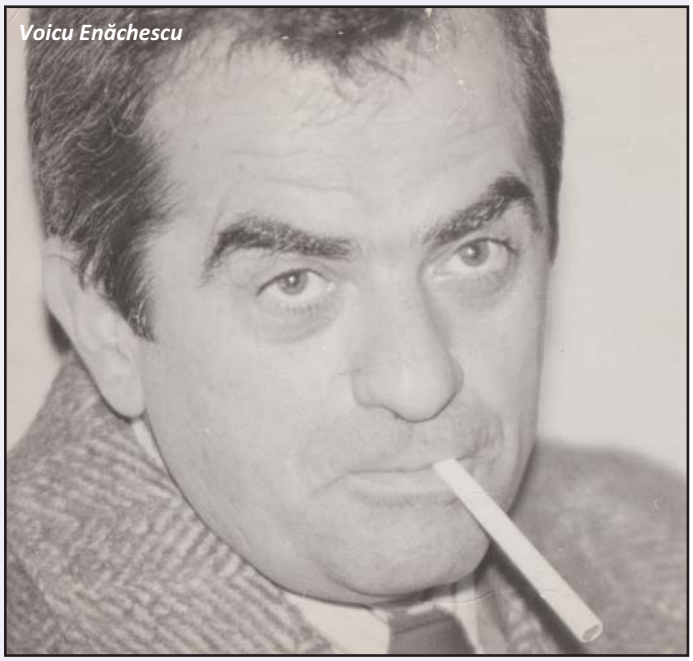

că aş avea ceva cu muzica rock, am fost şi sunt unul din vajnicii ei apărători şi susţinători, dar mă doare inima când văd că teatrul se goleşte din cauza organizatorilor nepricepuţi. Toţi instrumentiştii rock care i-au acompaniat

în recitaluri pe cei amintiți sunt foarte valoroşi, dar acompaniamentul de muzică uşoară înseamnă altceva: nuanță, subsumare totală față de solist, finețe în intervenții – ceea ce a dovedit din plin formația de acompaniament de la „Interpretare”: Ionel Tudor, George Natsis, Eugen Tegu, Florin Ochescu, Cristian Soleanu, Tudi Zaharescu, plus grupul vocal al lui Voicu Enăchescu.

Eu m-am descurcat pe cont propriu, altminteri ajungeam, pentru „gura mea rea”, la vreo tabără de copii, dar mulți dintre colegii ziariști au fost cazați la cel mai insalubru hotel din Mamaia, „Miorița”, stabiliment pentru personalul hotelier, dar n-am urmărit cât de „lăudați” au fost organizatorii! Fiecare din serile de concurs se deschide, tradițional, cu învingătorul de la ediția precedentă. S-a cântat aşadar şi emoționanta piesă a lui Ionel Tudor interpretată de Gabriel Cotabiță „Voice from above” (oare ce carieră autohtonă şi mai ales internațională a avut acest cântec în limba engleză admis în 1993 în concurs?), a evoluat şi Raluca Ocneanu, în schimb n-am reascultat reuşita melodie a lui Lucian Blaga (simplă coincidență de nume), mai ales că de atunci n-am prea mai auzit-o.

Raluca Ocneanu

Luminița Anghel nu era în țară, trebuia anunțată din timp, ceea ce nu înseamnă că nu se putea recurge la o altă interpretare, n-ar fi fost primul caz. Deşi „evoluau” pe o „partitură” semnată de reputatul coleg de breaslă al acestora, Eugen Rotaru, prezentatorii au comis erori repetate în cazul textierilor, ceea ce aduce în discuție respectul față de textieri şi de asemenea față de orchestratori, neanunțați. Şi dacă tot am amintit de comperi, co-prezentatorul de la ediția anterioară, Florin Zăncescu, bărbosul actor de la teatrul „Fantasio” din Constanța, a primit la actuala ediție o sarcină de maximă importanță, fiind uns şef peste un „harem” de 15 domnişoare cu un rol nu prea clar: stau în picioare pe culoar, încurcă lumea, se uită şi ele la spectacol, ce să facă... În sală au fost zăriți Stela Popescu, Alexandru Arşinel, soprana Felicia Filip şi soțul ei, regizorul Cristian Mihăilescu. Acesta, fost cronicar al festivalului în revista „Contemporanul”, este director al Teatrului Liric din Constanța, deci era normal să fie cooptat în staff-ul organizatoric şi conceptual, unde s-a simțit lipsa unor oameni competenți. Au fost şi două lansări de discuri, în ambianțe total diferite, din păcate. Laura Stoica şi-a lansat albumul (CD şi casetă audio) „Focul” în sălița insalubră şi neaerisită de la subsolul Teatrului de vară, în

Voicu Enăchescu

schimb tânăra Miriam Otilia Romea şi-a lansat albumul „Ritualul dragostei” la discoteca în aer liber Scotch, pe marginea unei piscine. Totuşi de ce n-a existat un stand specializat cu discuri, casete, publicații şi cărți muzicale, postere, fotografii?

Recapitulare, la final: 17 „şlagăre” (mai bine-zis piese deja difuzate), 15 tineri aspiranți la glorie, 15 melodii noi-nouțe, unele compuse de debutanți, peste 100 de gazetari acreditați, puține bilete la vânzare (festivalul încetând de multă vreme a fi accesibil omului de rând), dotare tehnică de vârf (au mai fost şi mici accidente, dar se întâmplă), multă Coca-Cola, pe bani, fireşte (gratis au băut, am aflat, doar organizatorii şi „tovarăşii de la partid”, la barul lor personal, „VIP”), două lansări de disc, doi prezentatori tineri şi frumoşi care se iubesc şi se plimbă de mână şi pe

Şerban Georgescu

stradă, nu numai pe scenă, 15 tinere care au încurcat cu grație spectatorii, 12 manechine celebre în parada modei, o groază de cântăreți (dar puține celebrități între ei), o mare vedetă a anilor ’60 revenită pe scena festivalului, Pompilia Stoian – iată câteva din jaloanele celei de a 23-a ediții a

festivalului de la Mamaia, din iulie 1994. Reputatul realizator TV Titus Munteanu a pus toate acestea cap la cap, străduindu-se să completeze cu imaginaţie şi cu improvizaţie acolo unde „marfa” ce i s-a oferit nu a fost de calitate, ceea ce din păcate s-a întâmplat cam des. Chiar şi aşa nu a fost absolut deloc justificată măsura de a nu acorda, la două din cele trei secţiuni, Trofeele respective (sau oare la Creaţie era un singur Trofeu, cumulat?). Se creează astfel precedente şi se acreditează ideea unei sărăcii de inspiraţie la nivelul compoziţiei de gen, dar şi a lipsei de

Marina Florea

tinere talente. Ideal este ca absolut toţi compozitorii de valoare să se implice serios în competiţie, de juriu şi de premii se pot ocupa şi alţii (nu a fost nici un muzicolog/critic muzical în juriu!), în plus ar dispărea animozităţile, jocurile de interese şi acuzele adesea nefondate, de asemenea tot ei să se ocupe şi de tinerii talentaţi, să le scrie melodii, să nu-i abandoneze după ce aceştia s-au lansat. Iar Radio-ul şi Televiziunea publice să înţeleagă o dată pentru totdeauna că nu sunt numai instituţii de difuzare a ceea ce fac, gândesc şi organizează

Ştefan Iordache, Sanda Ladoşi

alţii, doar preluând. Trebuie ele însele să promoveze muzica uşoară românească prin emisiuni şi prin concursuri proprii, cum erau pe vremuri „Şlagăre în devenire”, „Steaua fără nume”, „Se caută o vedetă”. De neînţeles cum, în anii ‘80, la „Şlagăre în devenire” se putea realiza o jurizare dinamică, în direct, prin legături telefonice în ţară, iar acum, cu toate progresele tehnice, se recurge la acele buletine de vot împărţite de-a valma în grădină? Vedetele ediţiei, confirmându-şi popularitatea şi valoarea, având şi câte un recital superb, au fost Monica Anghel (cu două

Marius Ţeicu

prezenţe indirecte pe podium, dând viaţă unor piese distinse cu premiul I, respectiv II) şi Mădălina Manole (cu două piese laureate în concurs, precum şi cu Premiul discului din partea Electrecord). Marius Ţeicu şi Şerban Georgescu şi-au adăugat noi distincţii la activ, fiind între puţinii care au adus pe scena festivalului autentice şlagăre, actorul Ştefan Iordache (alături de Sanda Ladoşi) a adus un premiu II, cu imensul său farmec personal, în curtea lui Dan Iagnov, în timp ce Cornel Fugaru, cu o piesă modernă,

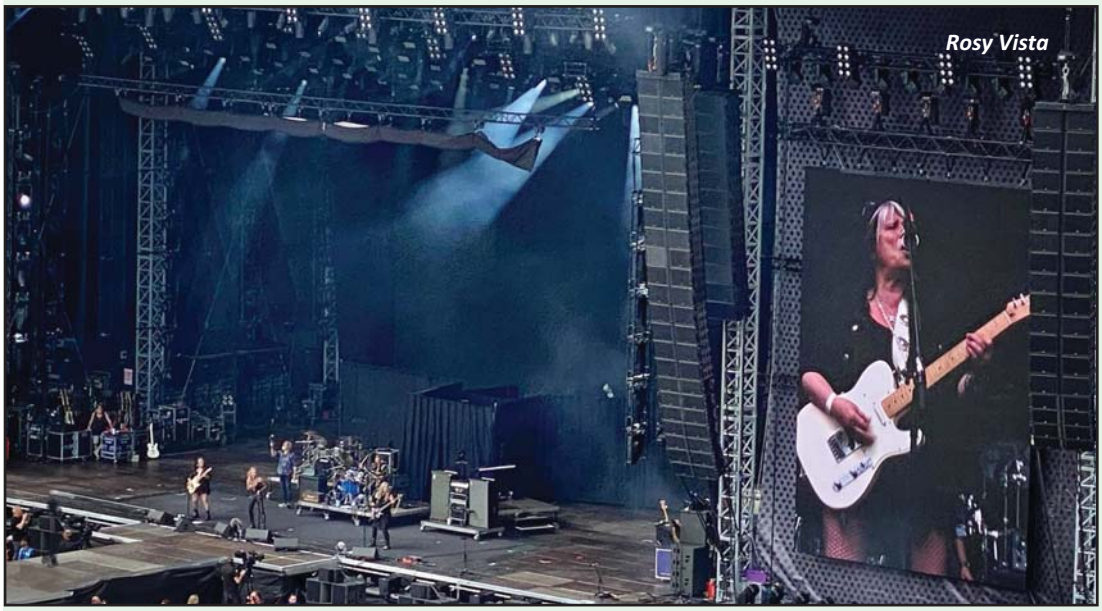

Anda Vaciu

valoroasă, îşi vede refuzat Trofeul meritat. Raymond Vancu, component al formaţiei Verbis a lui Cornel Verban, a apărut drept cel mai promiţător debutant al ediţiei, iar la debutul său ca autor în concursul de la Mamaia „danezul” Adrian Romcescu, proaspăt membru al UCMR, a ocupat un loc încurajator. Tinerii interpreţi n-au mai avut ca altădată un lider autoritar, chiar dacă Marius Manea a mai urcat o treaptă faţă de ediţia anterioară. Aşa cum şi noi, încrezători ca întotdeauna, sperăm ca în 1995, la a 24-a ediţie, să se mai urce o treaptă... (*va urma*)

Octavian URSULESCU

Secvențe dinamice

* Am urmărit, încă de la data anunțului, apropierea concertului epic al fetelor rock de la Rosy Vista (formația rock germană condusă de Anca Vijan Graterol, ex-Catena). Veteranele au serbat 40 de ani de la înființare cântând de curând în deschiderea sărbătorii live Scorpions, la șase decenii de la înființare (pe stadionul din Hannovra). Încă un context onorant – orașul a aniversat un deceniu de când

Rosy Vista

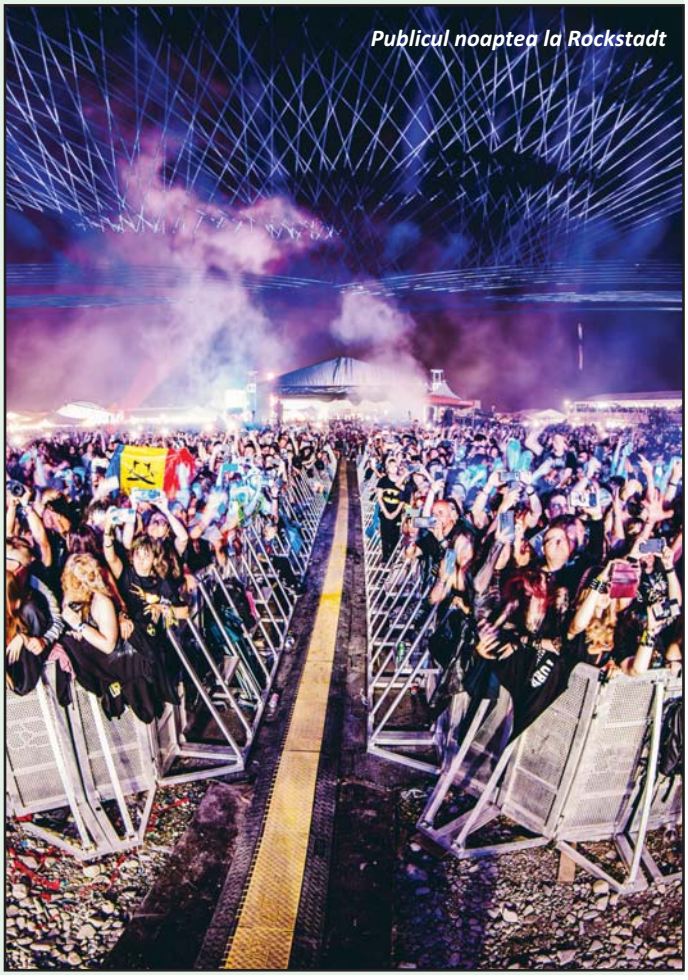
a fost declarat „UNESCO city of music”! Doamnele rockului german au cântat impecabil şi au beneficiat de o primire pe măsură, cum se vede şi din înregistrarea video a recitalului lor postată pe youtube. Ocazie să o şi omagiez pe Barbara, sora celebrilor frați Rudolf şi Michael Schenker, fosta claviaturistă a fetelor, despre care am aflat de la Anca că a plecat dintre noi în urmă cu câțiva ani.

* Parcul Etnografic „Romulus Vuia” din Cluj-Napoca a găzduit marele festival „Jazz in the Park”, premiat la nivel mondial – a 14-a ediție! Un total de peste 20.000 de vizitatori, trei zile de muzică bună şi o colecție de artişti celebri, dar şi mai puțin cunoscuți, însă valoroşi, între care: Lisa Simone, Arooj Aftab, Marcos Valle, Ghost-Note, Venna, Kraak & Smaak Live Band, Yilian Cañizares, Nik Bärtsch, Ola Onabulé. Dintre români: Ana-Cristina Leonte, Mindthegap Trio, Dima Belinski & Friends, Transylvania Jazz Ensemble şi Vlad Dobrescu & The Jam Community. Concursul asociat festivalului a avut de departajat între 12 grupuri din 6 țări, cei mai merituoşi artişti fiind Creature, Amphitrio (România, separat şi basistul Mike Alex), Javotte, Anton de Bruin şi Faust X Live Band (debut românesc).

* Localitatea Brezoi a găzduit cel mai important festival de rock românesc văzut de mine în ultimii ani, în patru zile aglomerate. Organizat la aniversarea unui deceniu de Bikers for Humanity, „Rock Fest 5” a înşiruit multe trupe mari, dar şi în afirmare, având ca de obicei obiective importante în strângerea fondurilor pentru cauze umanitare: Phoenix, Cargo, Timpuri Noi, Bosquito, Subcarpați, Celelalte Cuvinte, Compact – Paul Ciuci, Dirty Shirt, Alexandra Căpitănescu, Antract, Dora Gaitanovici ş.a., un total de 21 de titulaturi. Lansarea celei de a doua compilații „MusInk for Humanity” (19 grupuri autohtone cu piese originale, compuse pe tema tatuajelor) a avut în prim plan statuia lui Nicolae Covaci de la Timişoara, dar şi ajutorarea copiilor bolnavi prin ridicarea unui centru de recuperare în județul Vrancea. Inițiativa lui Costi Azoiței a avut în Cristian Hrubaru şi Rock FM, ca de obicei, cel mai important sprijin!

* Tot la Brezoi, dar la festivalul internațional cu care micul orăşel de pe Valea Oltului a uimit întreaga lume... a blues-ului. Echipa coordonată de Mihai Mugescu a adus din nou un afiş cu valoare internațională la Open Air Blues Festival. Pe cele trei scene, peste 40 de artişti între care Eric Gales, Kenny Wayne Shepherd, dar şi un concert omagial susținut de Kaz Hawkins în memoria lui Gary Moore. Săptămâna a început, ca şi anul trecut, cu selecția românească pentru cine ne va reprezenta în primăvara 2027 la European Blues Challenge, în Portugalia. Participare numeroasă, inclusiv din partea unor artişti cunoscuți ai genului de la noi (Rareş Totu’s Midnight Sun, Give’n’Take, Andrei Cerbu Band, Marcian Petrescu & The Night Train Blues Band), juriul internațional dând câştig de cauză grupului Alex Tomaselli Blues Band!

* Încă un eveniment internațional, poate cel mai important de la noi – festivalul „Rockstadt Extreme Fest” –

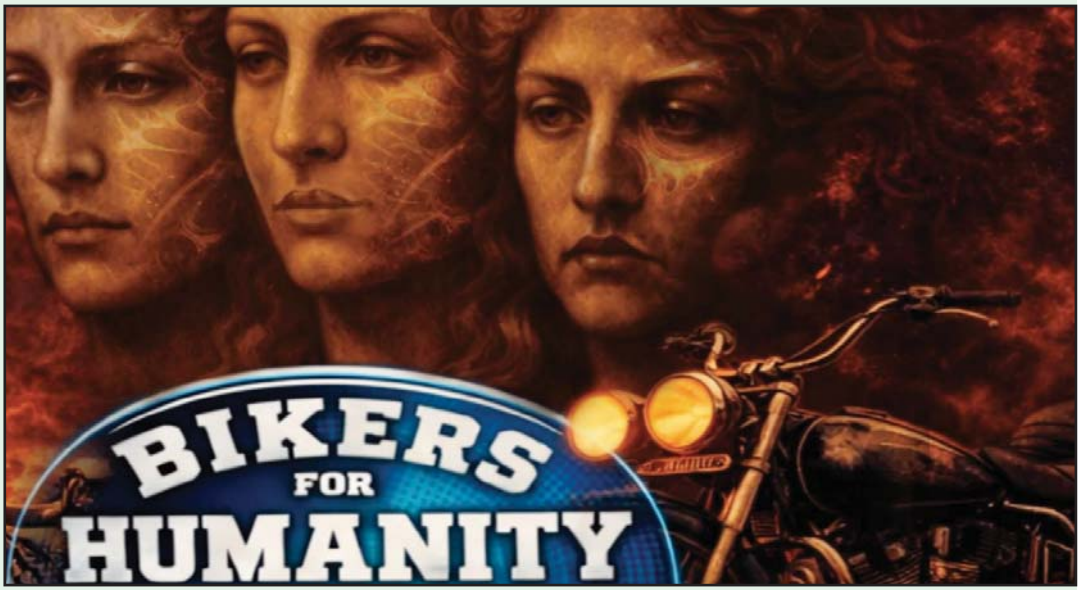

Publicul noaptea la Rockstadt

Brezoi Blues la asfințit

cele trei scene, între care: Sabaton, Helloween, In Extremo, Arch Enemy, The Prodigy, Marilyn Manson, Lamb of God, Godsmack, Accept, In Flames şi încă destule alte nume răsunătoare. Ca de obicei, m-am bucurat că organizatorii (coordonați de Dan Zaharia, director artistic Ștefan Zaharescu) au găsit loc trupelor autohtone precum Implant Pentru Refuz, Bucovina, Trooper, HVNDS, Pârnaie... Ca şi la Cluj ori Brezoi, numeroasele facilități create au adus multe familii cu copii, ceea ce constituie cea mai bună investiție în viitorul muzicii de acest gen la noi.

Doru IONESCU

aflat într-un punct de cotitură, la o ediție aniversară. Aceasta întrucât a trebuit mutat, datorită spațiului devenit neîncăpător de la Râşnov, lângă aeroportul de la Ghimbav, cu succes aproape neaşteptat (ajungându-se până la 20000 de participanți pe seară!). O schimbare la fel de inspirată s-a dovedit mutarea la începutul săptămânii, de luni până vineri, ocazie pentru multe trupe de afară să îşi aducă tot „harnaşamentul" de concert. Şi au fost circa 100 de artişti, pe

CinemArcord

La Bergamo a avut loc cel mai important eveniment consacrat muzicii de film italiene. La Cinem Arcord participă toți reprezentanții industriei muzicale, regizori, interpreți, actori, oameni de muzică. Solistă cu prezențe artistice apreciate în Italia, compatrioata noastră Perla Toma nu putea rata această ocazie, cu atât mai mult cu cât vocea sa este prezentă în coloana sonoră a câtorva filme. Cu această ocazie ea s-a reîntâlnit cu celebrul compozitor şi dirijor Vince Tempera, unul dintre cei mai solicitați dirijori, de-a lungul timpului, la festivalul de la Sanremo. La 80 de ani, Vince Tempera este o personalitate muzicală extrem de apreciată şi de importantă în activitate.

Dorin MANEA

Interviu cu Gina Pătraşcu

Mihnea Badea: *Aş vrea să începem cu o întrebare simplă. Cum a fost copilăria? Prevestea ceva o carieră artistică în muzică?*

Gina Pătraşcu: Chiar din clasa a VI-a făceam spectacole la Clubul Muncitoresc de la Petrila-Lonea, unde eu m-am născut, în Valea Jiului. La liceu am început să cânt muzică uşoară, pentru că se înfiinţase o formaţie de muzică uşoară, a liceului . Din clasa a VI-a am fost înscrisă la Şcoala

Populară de Artă din Petroşani, la secţia de pian. Am făcut pian cinci ani, până când am avut voie să încep canto.

Şi aşa am rămas la muzica uşoară. Ei şi-au dat acordul şi prima melodie pe care am cântat-o cu formaţia a fost „Cazacioc”. Am abordat repertoriul Doinei Badea şi prima melodie pe care am cântat-o atunci, în cursurile Şcolii Populare de Artă, a fost „Se întorc vapoarele”. În ideea aceasta, pe vremea când se făceau casete audio, am realizat, împreună cu Casa de Discuri Andromeda, o casetă cu prelucrări folclorice orchestrate de Mihai Alexandru. Erau prelucrări foarte bine realizate, cu cele mai cunoscute piese din folclor, iar caseta a avut un real succes. Se intitula „Dulce-i vinul”.

Prin clasa a X-a de liceu, în jurul anului 1970, s-a înfiinţat la Petroşani Festivalul de muzică uşoară „Cântecul adâncului”, dotat cu Trofeul “Lampa Minerului”. Veneau concurenţi din toată ţara, iar la primele ediţii au fost preşedinţi de juriu compozitori importanţi din Bucureşti. George Grigoriu a fost preşedintele juriului la prima ediţie.

Primul meu premiu important la nivel naţional a fost obţinut cu o compoziţie proprie. Se numea „Iubesc”. Mai târziu, m-am prezentat la preselecţia concursului „Steaua fără nume”, care avea loc la Arad. După terminarea liceului plecasem la Timişoara, unde mă pregăteam pentru Institutul de Muzică. Am trecut preselecţia. Abia acum doi ani am aflat, dintr-un ziar al vremii, că am fost singura concurentă preselectată la secţia de muzică uşoară. Totul s-a întâmplat vara, iar în toamnă, prin octombrie, m-am trezit cu un telefon prin care eram rugată să mă prezint cât mai repede la Televiziunea Română, chiar a doua zi dacă se putea. Concursul „Steaua fără nume” se transmitea în direct, în fiecare luni seară. Una dintre concurentele programate se îmbolnăvise şi, fiind răguşită, nu mai putea cânta. Era nevoie de o înlocuitoare şi m-au chemat pe mine, fiind proaspăt preselectată. A doua zi eram deja la Bucureşti. Am zburat cu avionul, am repetat, am comunicat piesele pe care urma să le interpretez şi totul s-a organizat extrem de repede, aşa cum numai TV Română ştia să o facă în acea perioadă. Am participat la concurs şi am câştigat prima etapă, câştiga concurentul care obţinea cel mai mare punctaj. Eram patru concurente, însă una nu a mai putut participa, astfel că am rămas trei. Eu am obţinut punctajul maxim.

„Steaua fără nume” avea trei etape. În prima etapă interpretam două piese alese de mine şi alte două alese de juriu dintr-o listă de aproximativ douăzeci de melodii pe care o prezentam înainte de concurs. Eram acompaniaţi la pian de Gerry Podgoreanu, recitam şi o poezie şi răspundeam la câteva întrebări. Etapa a doua a avut loc după aproximativ şase luni. Atunci am concurat împreună cu George Sava, Dumnezeu să-l odihnească. Am trecut amândoi şi această etapă. În etapa a treia am cântat cu Orchestra Radioteleviziunii Române, într-un spectacol organizat la Casa de Cultură din Târgovişte, cu public, juriu şi camere de filmat.

Din fericire, până atunci căpătasem deja experienţă. Participasem la multe turnee cu Orchestra Radioteleviziunii Române şi îmi era foarte comod să cânt cu orice orchestră, indiferent de dimensiunea ei.

Emoţii am avut întotdeauna şi am şi astăzi, dar în aproximativ doi ani am câştigat toate cele trei etape ale concursului: prima în 1975, a doua în 1976 şi a treia în 1977.

M. B.: *Care a fost prima piesă scrisă special pentru dumneavoastră?*

Gina Pătraşcu, Mihnea Badea

G. P.: Prima piesă scrisă special pentru mine a fost compusă de George Grigoriu şi se numea „Cântaţi bucuria”. Dacă nu mă înşel, aceasta a fost prima piesă dedicată mie. Am şi un disc single pe care se află două melodii: „Cântaţi bucuria” şi „Conjugarea întâi”. Amândouă sunt semnate de George Grigoriu. Acestea au fost primele piese, iar după aceea am imprimat încă patru melodii ale compozitorului George Grigoriu. Le lucram şi, pe măsură ce erau pregătite, le înregistram la radio sau la televiziune, în funcţie de disponibilitatea studiourilor.

M. B.: *Prima înregistrare a dumneavoastră care a fost?*

G. P.: Prima înregistrare am făcut-o în Studioul Muzical al Televiziunii Române. Înainte să ajung la radio, eu am început practic cu televiziunea, datorită concursului

„Steaua fără nume”. Acolo am început şi am ajuns să particip la peste cinci sute de emisiuni de televiziune. Aşa s-a întâmplat şi în cazul multor alţi artişti, precum Corina Chiriac, Cornel Constantiniu, Doina Spătaru şi mulţi alţii.

Prima înregistrare am făcut-o pentru o emisiune intitulată „Melodii vechi, interpreţi noi”. Redactorul era Nicoleta Păun. Am interpretat două melodii de altădată, adaptate într-un stil mai modern: „Să nu ne despărţim”, de Gherase Dendrino, şi „Te caut”, de Florentin Delmar. Aceste două melodii au fost primele pe care le-am înregistrat şi filmat. După aceea am realizat şi „Cetatea florilor”, compusă de Marius Ţeicu pentru oraşul Timişoara. Pentru mine avea o semnificaţie aparte, deoarece şi maestrul Marius Ţeicu provenea din acea zonă, iar eu reprezentam atunci Timişoara.

Primele două melodii pe care le-am înregistrat la Radio au fost „Acum”, de Alexandru Mandy, şi „Mi-ai spus că mă iubeşti”, de Mişu Iancu. Ambele fuseseră lansate anterior de Mihaela Mihai. Le-am lucrat împreună cu George Grigoriu şi apoi am mers să le imprimăm în Studioul 6 al Radioului. În studio se aflau George Grigoriu, Mişu Iancu şi Alexandru Mandy, iar la pupitrul de sunet se afla Florin Bogardo.

Să încep colaborarea mea cu Radioul în această companie, alături de asemenea personalităţi ale muzicii uşoare româneşti, a fost ceva extraordinar. Piesele au ieşit foarte bine, iar Florin Bogardo le-a mixat formidabil. Pe atunci, toate piesele treceau printr-o comisie artistică şi tehnică, care analiza interpretarea, intonaţia şi textul. În prezent am aproape două sute de melodii înregistrate în fonoteca radioului.

M. B.: *După acest debut, cum a continuat cariera dumneavoastră în Bucureşti? Ce alte colaborări aţi mai avut? Ştiu că, de exemplu, aţi colaborat cu Teatrul „Constantin Tănase”.*

G. P.: După „Steaua fără nume” şi chiar înainte de câştigarea unei etape, m-am stabilit în Bucureşti. Aşa încât am început spectacolele cu Orchestra Radioteleviziunii Române. Primul meu turneu în străinătate a fost în URSS, împreună cu Orchestra Radioteleviziunii Române, dirijată de maestrul Sile Dinicu. Sigur că am fost mai mulţi interpreţi: Marcel Roşca, Jeanina Matei şi alţii.

Colaborarea cu Teatrul „Constantin Tănase” a început, cred, în 1979. Cântam la Sala Victoria, de pe Calea Victoriei 174, în spectacolele cu Puiu Călinescu, în care el era vedeta şi protagonistul. Orchestra era dirijată de Petre Mihăiescu. Am făcut turnee şi cu orchestra, şi cu spectacole. „Idolul femeilor” a fost unul dintre ele. După Teatrul

Cu Octavian Ursulescu

„Constantin Tănase”, am colaborat cu Circul de Stat Globus, într-un spectacol intitulat „Music hall... la circ”, scris de Horia Şerbănescu. După aceea a urmat „Rapsodia Română”, unde am fost chiar angajată pentru câţiva ani. M-am angajat odată cu înfiinţarea secţiei de estradă. Acolo am avut spectacole scrise de Horia Şerbănescu. Jucau Ana Maria Moculescu, Horia Şerbănescu, Nicolae Niţescu, Cornel Constantiniu, George Sava. În final, am fost angajată

la Ansamblul Artistic al Armatei. Pe atunci se numea Ansamblul „Doina” al Armatei, iar acum se numeşte Ansamblul Artistic al Armatei. De acolo am plecat în Germania.

M. B.: *În cadrul Festivalului de la Mamaia cum ați debutat?*

G. P.: A trebuit să ne prezentăm la o preselecție, ca la început. Eu câştigasem deja Trofeul „Steaua fără nume”, în 1977, şi aveam deja numeroase emisiuni la activ. În 1983,

Alături de Paul Surugiu-Fuego

când s-a reluat Festivalul Mamaia, trebuia însă să trecem cu toții prin preselecție. Am mers la preselecție, unde preşedinta juriului era doamna Arta Florescu. Am ales să cânt două piese ale compozitorului Henry Mălineanu: „Să binecuvântăm pământul” şi „Lasă supărarea”. „Lasă supărarea” avea să devină primul meu mare şlagăr. În 1983 am câştigat Festivalul Mamaia împreună cu Marina Florea. Am avut punctaj egal şi am fost desemnate câştigătoarele festivalului.

M. B.: *Care este melodia de care vă simțiți cel mai apropiată?*

G. P.: Este foarte greu să aleg una singură, pentru că am aproape două sute de piese înregistrate şi fiecare înseamnă ceva pentru mine. Totuşi, observ că atunci când sunt invitată la spectacole, emisiuni sau întâlniri cu publicul, aproape întotdeauna mi se cere să cânt „Mă întorc acasă”. Se pare că aceasta este melodia cu care oamenii mă identifică cel mai mult. Este o piesă extraordinară. A fost compusă de Dan V. Dumitriu, care a scris şi textul, iar orchestrația a fost realizată de Adrian Enescu. Desigur, mai sunt şi alte cântece foarte dragi mie, „Viața mea e muzica” este una dintre ele. De asemenea, „Lasă supărarea” a fost un şlagăr foarte important şi a însemnat enorm pentru cariera mea.

M. B.: *După Revoluție cum a continuat activitatea dumneavoastră artistică? Au existat schimbări importante?*

G. P.: Îmi amintesc că mă întâlneam atunci cu Gabriel Dorobanțu şi Marina Florea şi ne întrebam ce urmează să facem. Am continuat să cânt şi să particip la spectacole, atât în țară, cât şi în străinătate. Au urmat turnee în Bosnia-Herțegovina, Rusia, Slovacia şi în multe alte locuri. Am avut contracte în Turcia, am cântat în Statele Unite ale Americii şi în alte țări. Sigur că ritmul nu mai era acelaşi ca înainte de 1989, însă am rămas activă şi am continuat să apar pe scenă.

M. B.: *Cum simțiți astăzi relația cu publicul? S-a schimbat ceva față de anii de început?*

G. P.: Exact această întrebare mi-a fost pusă anul trecut, după Festivalul de la Mamaia. Am fost întrebată cum am simțit publicul şi am răspuns că l-am simțit exact la fel ca acum mulți ani. În prima seară am cântat împreună cu Paul Surugiu – Fuego şi cu invitații lui. Publicul venise pentru artiştii acelei generații şi cunoştea toate cântecele. Oamenii ştiau versurile şi cântau împreună cu noi. Eu am intrat prima pe scenă şi am interpretat, împreună cu Fuego, piesa „De vrei să ştii ce înseamnă român” de Cornel Fugaru. După aceea am cântat „Mă întorc acasă”, iar reacția publicului a fost minunată. Sincer, am simțit aceeaşi căldură pe care o simțeam şi în urmă cu mulți ani. Mai mult decât atât, mă impresionează faptul că primesc mesaje de la tineri de 20–22 de ani care ascultă şi apreciază muzica generației noastre. Acest lucru înseamnă foarte mult pentru mine şi îmi confirmă că muzica bună nu are vârstă.

M. B.: *Cum a fost experiența dumneavoastră în Germania şi ce a însemnat activitatea desfăşurată acolo pentru comunitatea românească?*

G. P.: Am invitat foarte mulți artişti români aici, în Germania. De fapt, trebuie să vă spun că am avut o asociație culturală numită „România”, prin intermediul căreia am organizat foarte multe evenimente pentru românii din diaspora. Am adus artişti de muzică uşoară, artişti de muzică populară, actori şi oameni de cultură. Mi-am dorit foarte mult ca românii de aici să păstreze legătura cu țara şi cu valorile culturale

românești. Pentru mulți dintre cei plecați întâlnirea cu artişti veniți din România era o adevărată sărbătoare. Asociația aceasta a funcționat aproape douăzeci de ani şi mă bucur că am reuşit să facem atât de multe lucruri frumoase în această perioadă.

Interviu de **Mihnea BADEA**

Patrimoniu

Sunt câteva localități în țară unde nu doar pâlpâie, ca în alte părți unde nu există oameni pasionați, ci arde intens flacăra preocupării pentru cultură, pentru tradiții, pentru identitate națională, în lupta cu agresivul globalism. Giurgiu este un oraş uimitor prin frecvența cu care găzduieşte felurite evenimente de rezonanță, deschise unui numeros public însetat de cultură, mai ales acum, când nu se mai fac aproape deloc, din lipsă de fonduri, turnee muzicale sau teatrale. Sunt localități, unele chiar mari, reşedințe de județ, fără librării cu noutăți editoriale şi muzicale, cinematograf, nu mai zic de chioşcuri de ziare! La Giurgiu există un foarte frumos Ateneu, o Şcoală de muzică bine dotată, iar teatrul „Tudor Vianu” posedă pe lângă sala principală alte două mai mici (una fiind cea purtând numele Ilenei Popovici), unde se organizează manifestări culturale în care muzica este adeseori prezentă, aşa cum se va vedea în continuare, deci spații generoase unde şi anul acesta s-a desfăşurat un mare festival. Este vorba de cea de-a IV-a ediție a „Zilelor europene ale patrimoniului”, eveniment desfăşurat sub genericul „Patrimoniul în pericol: Reînvie. Rezistă. Reimaginează”. Festivalul este unul de o mare complexitate, pe parcursul celor trei zile având loc conferințe (una fiind „Dialoguri muzicale cu Ileana Popovici şi invitații săi”), lansări de carte (în cadrul celei de-a IX-a ediții a Târgului de carte, la care au luat parte numeroase edituri cunoscute, în frunte cu Coresi şi Curtea Veche), expoziții, spectacole de teatru, proiecții de filme şi momente artistice, cărora le vom acorda un spațiu aparte, fiindcă merită. Aşa cum merită cu prisosință directoarea executivă a festivalului (al cărui preşedinte onorific este cu voia dumneavoastră semnatarul rândurilor de față), Daniela Bardan, manager al Bibliotecii județene „I. A. Bassarabescu”. Dânsa a ştiut să concentreze, cu inteligență şi pricepere, energiile şi sprijinul primit din partea celorlalți organizatori: Consiliul județean, Direcția județeană pentru cultură, Camera de comerț, industrie şi agricultură, Direcția județeană pentru agricultură (s-a blocat o stradă principală şi pe parcursul celor trei zile a avut loc acolo tradiționalul târg „Comori ale agricultorilor de pe meleaguri giurgiuvene”, coordonat de Petra Ochişor). Au fost şi zece parteneri importanți, între care Primăria municipiului, Inspectoratul şcolar județean (au venit elevi din multe comune, mai ales laureați ai concursului literar), Muzeul județean „Teohari Antonescu”, Centrul cultural „Ion Vinea”, Centrul cultural județean, Asociația „Millenium Art”, precum şi Şcoala gimnazială de artă „Victor Karpis” şi Caravana Radio „Antena satelor” de la Radio România. Deschiderea oficială a avut loc, profitând şi de vremea frumoasă, pe esplanada Teatrului „Tudor Vianu”, unde alături de personalitățile locale au luat cuvântul oaspeți de onoare: cunoscuții scriitori Dona Tudor (şi-a lansat aici patru volume), Ştefan Mitroi, Evelyne

Ileana Şipoteanu la Şcoala de Muzică

Croitoru, Petre Crăciun, precum şi Ileana Popovici (giurgiuveancă get-beget, cu acte în regulă!), care a şi sunat clopoțelul inaugural. Acest atât de aşteptat moment festiv a fost agrementat de Fanfara Centrului Cultural „Ion Vinea”, dirijată de Virgil Pețanca (evident că nu putea lipsi celebrul „Valurile Dunării” de Iosif Ivanovici) şi de simpaticele majorete instruite de Tania Moga.

Mariana Iliescu, Ileana Popovici, Sebastian Rebleanu

Cele mai urmărite de un public numeros, avizat şi, spre bucuria noastră, tânăr au fost întâlnirile puse sub semnul muzicii, ambele prefațate de Daniela Bardan şi de prof. Mariana Iliescu de la Şcoala gimnazială de muzică „Victor Karpis”. Dânsa, fostă directoare a şcolii, a fost practic acasă, fiindcă iubitorii muzicii uşoare s-au întâlnit cu cunoscuta interpretă Ileana Şipoteanu chiar în sala purtând numele regretatului soț al acesteia, compozitorul Dumitru Lupu, inaugurată în urmă cu doi ani tot în prezența ei şi a fiicei celor doi, Dumitrana, regizoare de film. Cu eleganța-i binecunoscută (a purtat un chipiu stilizat, de tip militar, parte din costumul pe care l-a lansat la un concert găzduit de Cercul Militar Național), cu şarm şi umor, Ileana Şipoteanu nu doar că a cântat binecunoscute şlagăre compuse de Dumitru Lupu (la unele din ele au urcat lângă ea pe scenă elevi ai şcolii de muzică), dar şi a interacționat cu publicul. Să nu uităm că ea a absolvit o facultate de musical şi că predă la Universitatea din Constanța, aşa încât a susținut cu lejeritate actoricească dialogul cu spectatorii, întâlnirea fiind dedicată muzicii uşoare, artiştilor şi poveştilor din spatele scenei, numeroase fiind întrebările venite din sală legate de compozitorii şi de interpreții noştri, de concursuri şi de premii, Ileana Şipoteanu neocolind nici un subiect, fie el oricât de delicat. După recital, cealaltă Ileană, Popovici, cunoscută pentru parcimonia cu care exprimă aprecieri, dată fiind experiența şi cultura sa muzicală, a lăudat-o deschis pe Ileana Şipoteanu pentru acuratețea glasului şi pentru rafinamentul interpretativ.

Peste doar câteva ore iubitorii muzicii aveau să umple până la refuz Sala Mică, aflată la etaj la Teatrul „Tudor Vianu”, pentru „Dialogurile muzicale cu Ileana Popovici şi cu invitații ei” – o seară emoționantă şi instructivă despre rolul muzicii în viața noastră, despre educația muzicală tot mai eliminată în programa şcolară, despre non-valorile care au inundat, la noi, piața muzicală, despre prostul-gust în multe din melodiile cu care ne asaltează zilnic posturile de radio, despre „manelizarea” unui gen muzical atât de curat cândva. Ileana Popovici a avut, cu sprijinul Danielei Bardan, invitați care i-au susținut demersul. Lorena Oltean, de pildă, de la Radio România, cu vocea ei extraordinară, a oferit un recital minunat, rezonând din plin cu genericul festivalului – tradiție şi patrimoniu. În aceeaşi notă s-a înscris evoluția foarte muzicalei Maria Popa, acompaniată la chitară de tatăl ei, preotul dr. Edmond Popa, director al Seminarului Teologic din Giurgiu. După cum se ştie, în urmă cu doi ani Ileana Popovici a intermediat donarea unui oboi performant către Şcoala de muzică din Giurgiu, mai

Maria şi Edmond Popa

Lorena Oltean, Ileana Popovici

caraibiene, de la urban, street dance, comercial la contemporan, fiind, aşa cum declara coregrafa, „un spectacol despre patrimoniul care nu stă în vitrine, ci trăieşte prin corp, ritm şi mişcare”. Şi dacă tot vorbim de mişcare, glumind puțin, trebuie elogiați fără rezerve cei de la Biblioteca județeană „I. A. Bassarabescu” Giurgiu, neobosiți zi şi noapte, veghind ca totul să iasă perfect la cele 84 de evenimente din program. Şi chiar că a ieşit.

Octavian URSULESCU

precis către un elev al profesoarei Mariana Iliescu. Acesta, Sebastian Rebleanu, a cântat acompaniat la pian de unchiul său, prof. Ionuț Rebleanu, dar recitalul lui a nemulțumit-o pe Ileana Popovici (”Tot „Păstorul singuratic”, după doi ani?!”), care a anunțat cu acest prilej transmiterea instrumentului către talentata Maria Popa, elevă a aceleiaşi profesoare.

Festivalul s-a încheiat cu programul intitulat „Dansul ca patrimoniu viu”, susținut de Asociația culturală pentru Copii şi Tineret „Millenium Art”, în coregrafiile semnate de Flori Iordache. Programul a reunit stiluri diverse, de la dansurile latino la cele

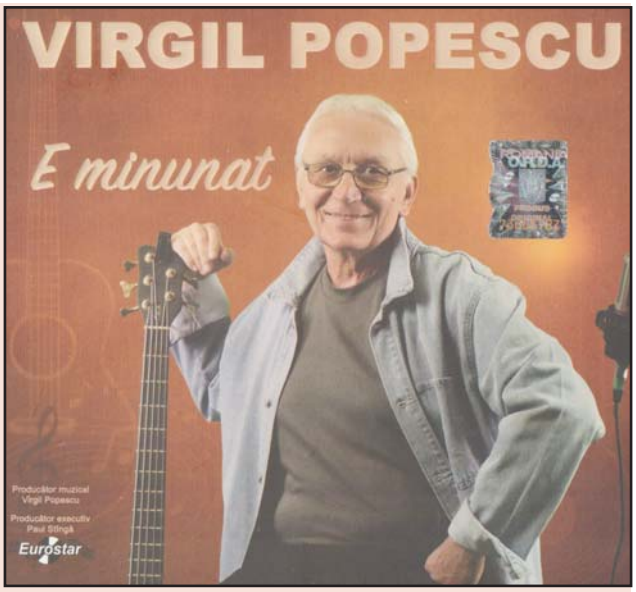

Virgil Popescu: „E minunat”

Într-un foarte elegant format digipack, casa de discuri Eurostar ne propune acest album de autor... aproape total al lui Virgil Popescu. Pentru că reputatul muzician nu este doar compozitor şi orchestrator al tuturor celor 11 piese, dar şi interpret, se ocupă de chitara bas şi de chitară, mânuieşte claviaturile şi-şi mai face timp şi de puțin backing vocal! De fapt, este vorba de binecunoscute şi frumoase piese mai vechi, cum ar fi „Te iubeam”, „Preafrumoasa lună mai”, „O, brad frumos”, „Te aşteptăm să vii, Moş Crăciun” (aici în variantă „jazzy”), în timp ce piesa „Am un 7 înainte” este în două versiuni, cea de-a doua cu un remix realizat de Ovi.

Piesele „sună” absolut remarcabil, asta şi datorită alegerii inspirate a unor colaboratori de excepție: Cezar Căzănoi (flaut), Mihai Neniță (vioară), Emilian Florea, Tibi Gogoanță, Alex Man, Florin Ochescu (chitară), Răzvan Trifan (sax alto), Anatol Căzănoi (țambal), Claudiu Purcărin (baterie), Lyuben Gordievski (baian).

Acestor instrumentişti li s-au adăugat, cu prestații vocale, Ovi, surorile Ruxandra şi Beatrice Galeriu, precum şi, pentru backing vocal, Bianca Nițulescu şi Roxana Muşat. Luați în considerare super-profesionistul text semnat de Florian Lungu pe 2 pagini din booklet şi aveți imaginea unui album de colecție.

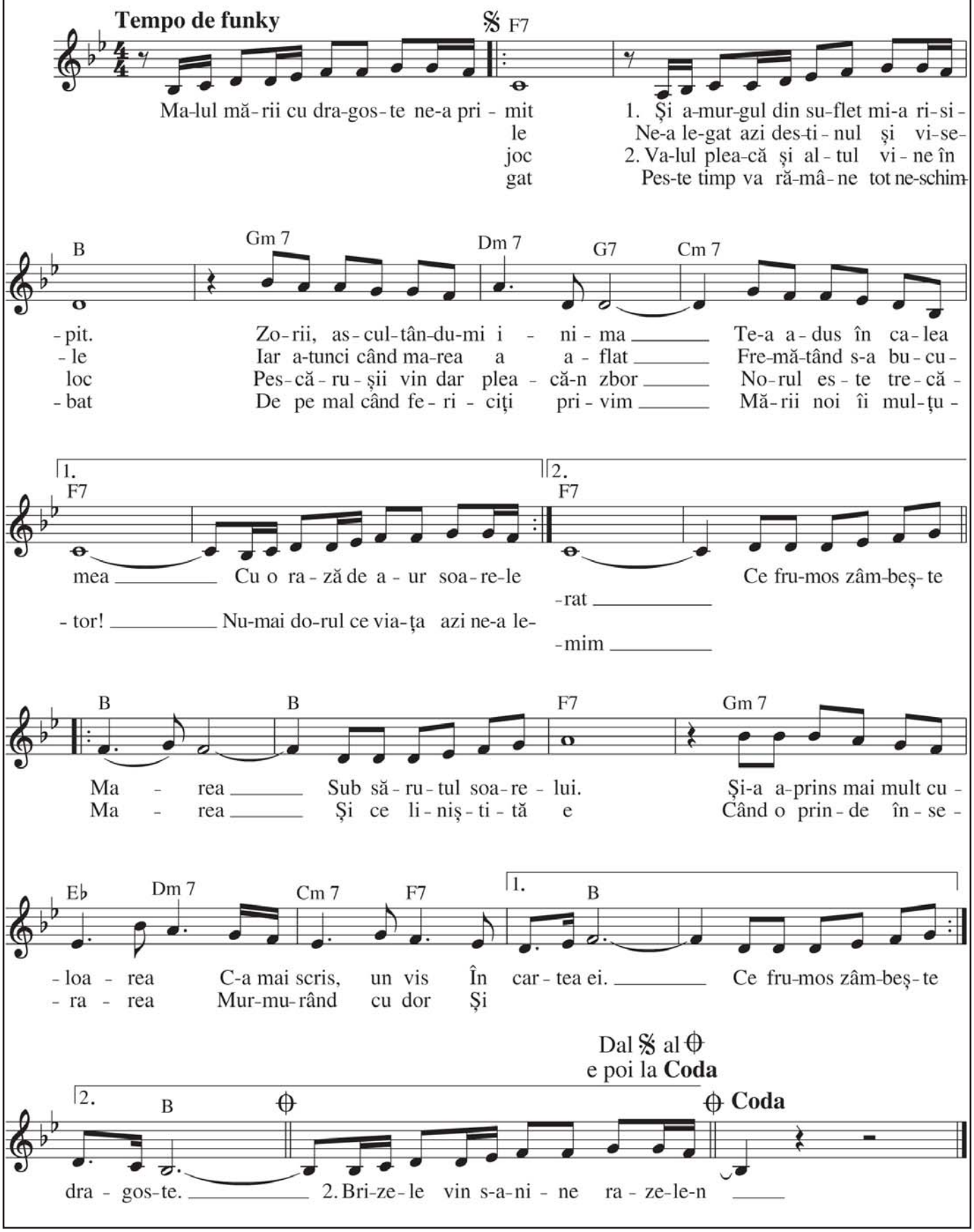

Între semnatarii versurilor, în afara textierilor consacrați, apar William Shakespeare, Radu Gyr, Ion Pribeagu.

Înregistrări şi mixaje: Victor Panfilov, Gheorghe Emanuel „Fisă”, masterizare – Vladimir Sergheev „Vova”. La mulți ani, septuagenarule Virgil Popescu! (**D.M.**)

Ce frumos zâmbește marea

Versuri: Angel Grigoriu şi Romeo Iorgulescu

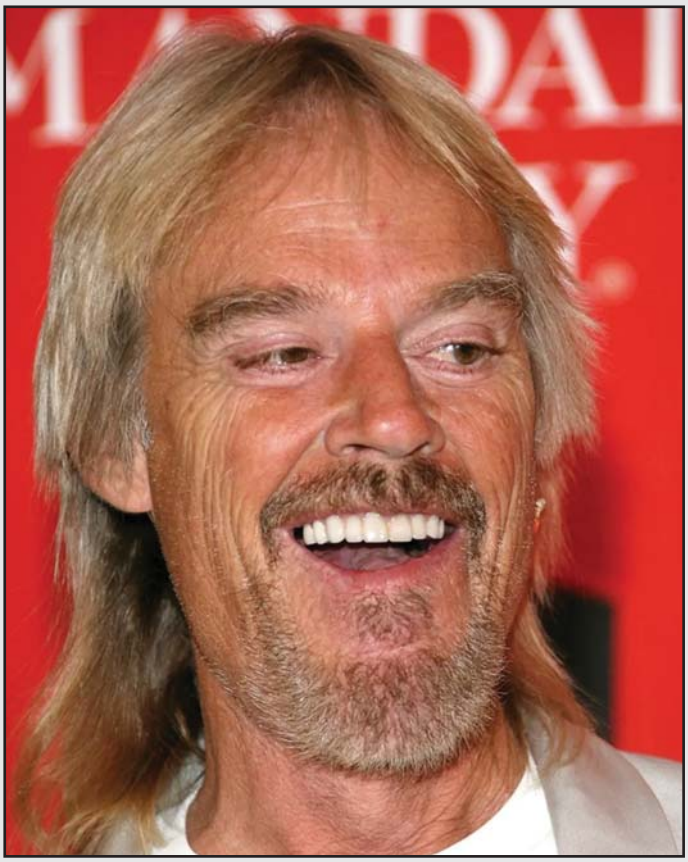
Muzica: Marcel Dragomir

Frank Beard

Frank Beard, bateristul formației ZZ Top timp de peste cinci decenii, a murit la vârsta de 77 de ani. Se afla sub îngrijire paliativă la ferma sa din Richmond, Texas, iar familia i-a fost alături până la final.

Născut la 11 iunie 1949, Beard a început să cânte la baterie în adolescență. Înainte de ZZ Top, a făcut parte din mai multe formații din Texas şi a cântat alături de Dusty

Hill, viitorul basist al grupului. Beard şi Hill se cunoşteau deja bine când bateristul s-a alăturat chitaristului Billy Gibbons, în 1969. Beard l-a recomandat apoi pe Hill pentru postul de basist.

Formula alcătuită din Gibbons, Hill şi Beard, devenită cunoscută în întreaga lume ca formația blues-rock ZZ Top şi a rămas neschimbată până la moartea lui Hill, în 2021, după mai bine de o jumătate de secol. Beard a cântat pe toate cele 15 albume de studio ale formației, de la „ZZ Top's First Album", apărut în 1971, până la „La Futura", lansat în 2012. În ZZ Top, numele şi bărbile s-au nimerit la membri diferiți: Gibbons şi Hill purtau emblematicele podoabe faciale, dar Beard („barbă", în engleză) era singurul dintre cei trei fără una.

Printre albumele importante se numără „Tres Hombres", „Fandango!", „Degüello", „Eliminator" şi „Afterburner". Bateria lui Beard se aude în piese precum „La Grange", „Tush", „Gimme All Your Lovin'", „Sharp Dressed Man" şi „Legs". Beard cânta precis şi fără să încarce piesele. Ritmul său susținut, acel texas shuffle care trebuia să rămână simultan relaxat şi riguros, a avut o importanță deosebită în felul unic de a cânta al formației. Acelaşi stil a susținut blues-rockul primelor albume şi producțiile anilor '80, când formația a introdus sintetizatoare şi fragmente electronice.

ZZ Top a vândut peste 50 de milioane de discuri şi a fost inclusă în Rock & Roll Hall of Fame în 2004. Şase single-uri au ajuns pe primul loc în Billboard Mainstream Rock Airplay, iar şapte albume au intrat în Top 10 Billboard 200. „Tres Hombres" a ajuns pe locul 8 şi a reprezentat primul mare succes comercial al formației. „Eliminator" a urcat până pe locul 9 în Billboard 200 şi a primit discul de diamant pentru peste zece milioane de exemplare vândute în Statele Unite. Videoclipurile pieselor „Gimme All Your Lovin'", „Sharp Dressed Man" şi „Legs" au devenit apariții constante pe MTV.

Beard a primit, alături de formație, trei nominalizări la premiile Grammy. A continuat să cânte şi după moartea lui Dusty Hill. În ultimele luni, problemele de sănătate l-au ținut departe de mai multe concerte. A fost membru al ZZ Top timp de 56 de ani.

David Clayton-Thomas

S-a născut cu numele David Henry Thomsett, la 13 septembrie 1941, în Kingston upon Thames, Anglia, şi a crescut lângă Toronto. La 14 ani a plecat de acasă, după o copilărie marcată de abuzurile tatălui. A trăit pe străzi şi a trecut prin mai multe centre de detenție, iar într-unul dintre ele a învățat singur să cânte la o chitară lăsată de un fost deținut.

După eliberarea din 1962 a început să cânte în cluburile de blues şi rhythm and blues de pe Yonge Street. Ronnie Hawkins l-a sprijinit, iar Clayton-Thomas a cântat uneori alături de The Hawks, grupul care avea să devină The Band. A înființat apoi The Shays, care au deschis în 1965 concertul susținut de The Rolling Stones la Toronto. Cu următorul său grup, The Bossmen, a avut în 1966 succes în Canada cu piesa împotriva războiului din Vietnam, „Brain Washed".

Încurajat de John Lee Hooker, Clayton-Thomas a plecat la New York şi a cântat în localurile din Greenwich Village. Acolo l-a auzit Judy Collins şi l-a recomandat formației Blood, Sweat & Tears, care căuta un nou solist după plecarea lui Al Kooper. Clayton-Thomas a intrat în grup în 1968.

Primul album înregistrat cu el, „Blood, Sweat & Tears", a ocupat timp de şapte săptămâni primul loc în Billboard 200 şi a rămas 109 săptămâni în clasament. „You've Made Me So Very Happy", „And When I Die" şi „Spinning Wheel" au ajuns toate pe locul al doilea în Billboard Hot 100. Ultima piesă fusese compusă de Clayton-Thomas. În 1969, formația a cântat la Woodstock.

Albumul a câştigat în 1970 premiul Grammy pentru Albumul anului, în faţa unor discuri precum „Abbey Road" al formației The Beatles. „Blood, Sweat & Tears" a primit şi premiul pentru cea mai bună interpretare instrumentală contemporană, pentru Variations on a Theme by Erik Satie. În 2002, albumul a intrat în Grammy Hall of Fame.

„Blood, Sweat & Tears 3" a ajuns pe primul loc în Statele Unite, iar „B, S & T; 4" pe locul 10. În 1970, grupul a concertat în Iugoslavia, România şi Polonia. Clayton-Thomas a părăsit formația în 1972, dar a revenit la mijlocul anilor '70 şi a continuat să cânte cu diferite componențe ale grupului până în 2004.

A fost inclus în Canadian Music Hall of Fame în 1996, a primit o stea pe Canada's Walk of Fame în 2010, iar „Spinning Wheel" a intrat în Canadian Songwriters Hall of Fame. Vânzările înregistrărilor sale au fost estimate la peste 40 de milioane de exemplare.

David Clayton-Thomas a murit la vârsta de 84 de ani.

David LAPADAT

Albumul cu amintiri

* În cinematografia noastră există şi câteva filme muzicale – nu multe, dar mai toate de mare succes la public.

Unul dintre acestea a fost „Melodii, melodii", scenariul şi regia Francisc Munteanu. Pe afişul filmului, cea care cântă, cu vocea ei unică, este actrița Tamara Buciuceanu Botez, iar pianistul „Formației de muzică uşoară", deghizat prin aplicarea unei mustăți, nu este altul decât compozitorul Temistocle Popa!

* Compozitorul Mircea Drăgan a dominat cu personalitatea sa câteva dintre cele mai importante formații pop-rock de la noi – Sideral, Mondial, Romanticii. Imaginea

alăturată îi surprinde într-o zi mai friguroasă pe membrii acesteia din urmă – Mircea Drăgan este al treilea din stânga, iar primul din drepta este valorosul baterist Dorel Vintilă Zaharia, care a activat şi în legendara formație Phoenix.

* O minunată imagine de arhivă artistică, dar şi de familie, care va stârni nostalgii tuturor celor care făceau

neîncăpătoare sălile de spectacol. De la stânga la dreapta: binecunoscuta interpretă Doina Spătaru îl priveşte fericită pe vărul ei primar Dan Spătaru îmbrățişându-şi fiica, Dana. Observator atent al scenei este cel care îi însoțea adesea pe artişti, ca manager şi ca prezentator, Gioni Dimitriu.

* O imagine cu adevărat istorică, cu două mari Doamne ale muzicii uşoare româneşti. Marina Voica şi

Margareta Pâslaru s-au lansat relativ în aceeaşi perioadă, au avut duete de senzație, au fost vedete ale show-urilor TV şi evident sunt bune prietene. Cât de inspirați ar fi fost organizatorii şi realizatorii festivalului de la Mamaia dacă ar fi proiectat pe ecran secvențe de la festival cu aceste senzaționale şi longevive artiste! Dar nu e târziu, le-am dat o idee... (**Mihai CHIHER**)

Dintre sute de catarge... (II)

Geloasă parcă pe localitățile din țară, Capitala a avut şi ea câteva încercări pe tărâmul competițiilor de gen, mai ales în anii când nu avea loc festivalul de la Mamaia. Pentru „Bucureşti '70", Nicolae Călinoiu a anunțat că au fost acceptate 60 de lucrări, doar ale membrilor Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, UCMR fiind organizatoare alături de Comitetul de Stat pentru Cultură şi Artă, fiind vorba de un „Concurs național de creație" (la respectiva ediție n-a existat şi unul de Interpretare). Premiul I a fost acordat melodiei lui Radu Şerban „Această taină să rămână între noi", cu Sile Dinicu la pian şi autorul dirijor! Nu mai puțin de patru piese au cucerit premiul II: „A doua tinerețe" de George Grigoriu - doar era 8 martie! (solist Cristian Popescu), „Ieri" de Sergiu Malagamba (piesa celebrului baterist a fost cântată de Doina Badea), alături de

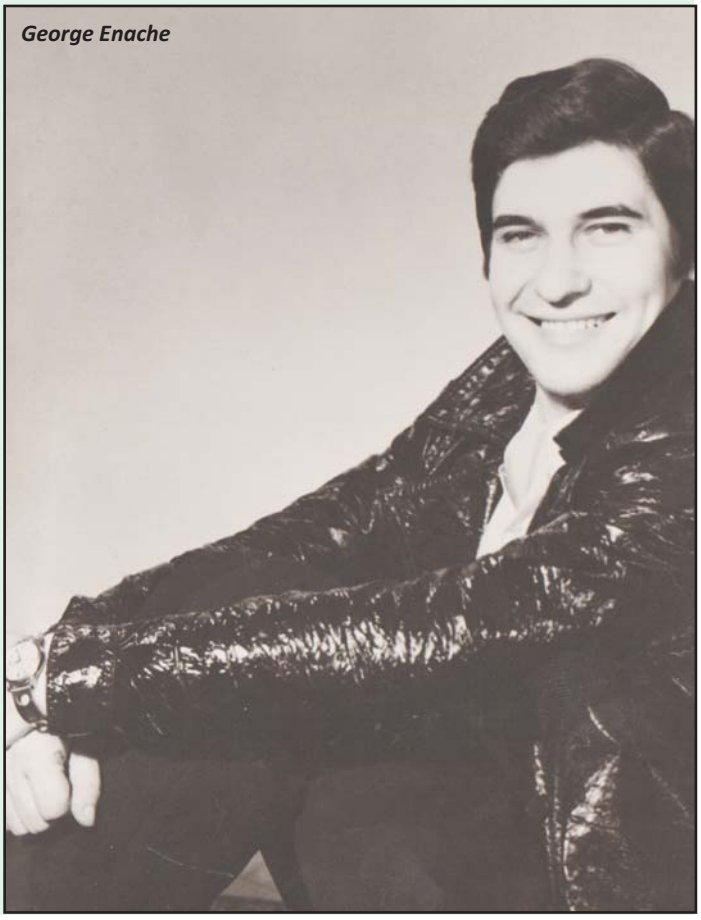
Alice Bursuc

două creații de Vasile Veselovski – „Merit eu" (solist Aurelian Andreescu) şi „Mamă, dă-mi un sfat" (cu Margareta Pâslaru). Pe poziția a treia au fost aşezate, normal, trei melodii: „Iertarea" (compozitor şi interpret Florin Bogardo, versuri poeta Ioana Diaconescu), „Ca-ntr-o poveste" de Temistocle Popa (cu solistul său preferat, Dan Spătaru) şi „Evrika" de Gelu Solomonescu (solist Dan Spătaru, şlagăr consacrat îndeosebi cu George Enache). Fiind vorba de nu mai puțin de 60 de creații aparținând unor compozitori valoroşi, au fost acordate şi 5 mențiuni: „De dragul dragostei" de Florentin Delmar (cu George Enache), „Vorbe, vorba, vorbe" de Camelia Dăscălescu (solistă Doina Badea), „Lasă-mă să cred" de Aurel

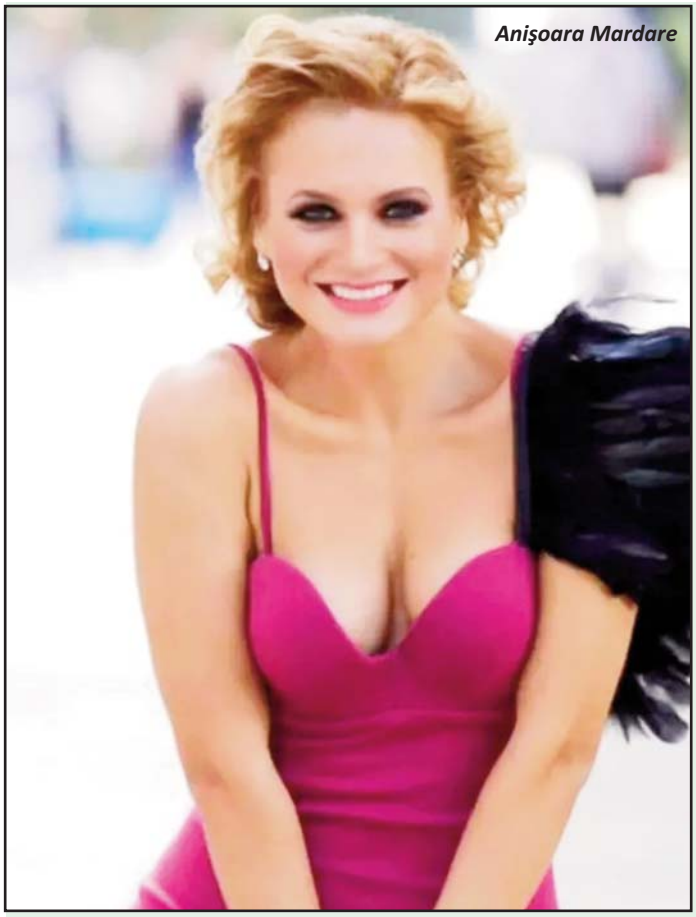

Angela Ciochină

Giroveanu (cu o Corina Chiriac încă nelansată la nivel înalt), „Dorul, pasăre măiastră" de Mişu Iancu (cu George Enache, în ascensiune), „Ştiu tot" de Laurențiu Profeta (Aurelian Andreescu). S-a anunțat şi „Premiul discului" pe anul 1969 (Anda Călugăreanu, Dan Spătaru), dar laureaților nu li s-a înmânat nici măcar o diplomă...Au trecut anii şi

George Enache

Anișoara Mardare

ambițiile au fost mari la cea de-a VII-a ediție, „Bucureşti 82”: program de sală (în care însă n-au fost în stare să scrie corect numele prezentatorului Florin-Silviu Ursulescu, botezat Sorin!), gală televizată la Sala Polivalentă, zeci de

Emilia Dițu

vedete. Totul se petrecea în cadrul „Primăverii culturale bucureştene” (cu „Cântarea României”, fireşte, pe frontispiciu), organizatori fiind Comitetul de Cultură şi Educație Socialistă al Capitalei şi Comitetul municipal al UTC, în colaborare cu UCMR şi cu TVR. Cum festivalul de la Mamaia avea să se reia abia în anul următor, cei mai mulți dintre cei 14 tineri finaliști, elevi ai Școlii populare de artă, îşi încercaseră şansa (sau aveau s-o facă) la concursul „Steaua fără nume” al televiziunii. Juriu pe măsură: Laurențiu Profeta, secretar al Secției de Muzică uşoară a UCMR (preşedinte), Mişu Iancu, Sile Dinicu (aflat la pupitrul orchestrei de muzică uşoară a RTV), George Grigoriu, Camelia Dăscălescu, Vasile Şirli, Dumitru Moroşanu, poetul Ion Lotreanu. Concursul ca atare a avut

Lavinia Năstase

loc pe scena sălii Savoy a Teatrului „C. Tănase”, fiecare finalist interpretând două melodii. Premiul I, ex aequo, a fost acordat Marinei Florea (care în anul următor avea să triumfe la Mamaia), cu piese de Ion Cristinoiu şi Marcel Dragomir, şi Lilianei Catrina, cu melodii de Laurențiu Profeta şi Marius Țeicu. Tot doi solişti şi-au împărțit premiul II, Sever Barnea şi Victor Georoceanu, în timp ce Paula Nenciu s-a situat pe poziția a treia. Premiul UTC a revenit Danielei Iordache, iar premiul UCMR lui Carmen Chirculescu. Revista „Săptămâna” i-a acordat o distincție specială lui Aurel Moga, iar Centrul de Îndrumare a Creației Populare un altul Luminiței Scordaliu. În afară de aceasta din urmă, oarecum, de Marina Florea şi de Aurel

Moga, nici un nume care să mai spună ceva azi, tocmai de aceea titlul serialului nostru, căci...mulți veniți, puțini aleşi. Dar pe toți îi unea dragostea pentru muzica uşoară românească, dând viață unor melodii (unele „tematice", dar aceea era epoca) semnate de Ion Cristinoiu, Mircea Romcescu, Camelia Dăscălescu, George Grigoriu, Dan Ardelean, Jolt Kerestely, Marius Popp, Marcel Dragomir, Marius Țeicu, Vasile Veselovski, Mihaela Boboc, Ionel Tudor, Adrian Romcescu, Gabriel Mărgărint, Florin Bogardo, Vasile Şirli, Laurențiu Profeta. E drept că unii dintre ei erau în juriu, dar cu siguranță asta n-a contat. Au susținut recitaluri Angela Ciochină şi Mihaela Runceanu, în gala laureaților de a doua zi, de la Palatul sporturilor şi

Mădălina Manolache

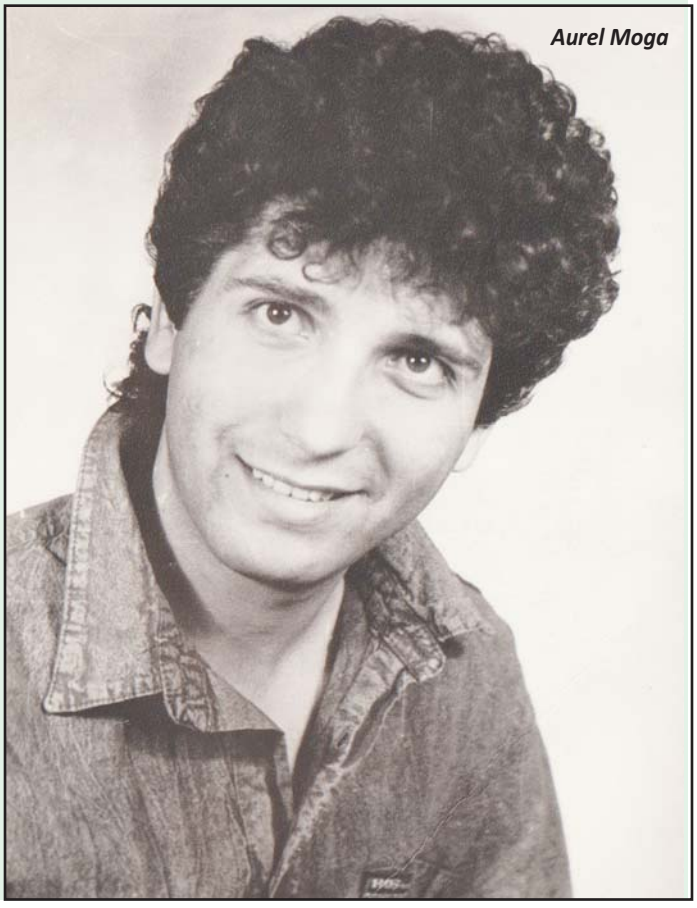
culturii, adăugându-li-se Doina Spătaru, Petre Geambaşu, Mirabela Dauer, Dan Spătaru, Lucky Marinescu şi actori de comedie.

Ediția următoare a avut loc peste 2 ani, desfăşurându-se timp de 3 zile în Sala Radio, „Bucureşti '84" având aceiaşi organizatori şi prezentator, numele acestuia fiind de această dată scris corect... Juriul, prezidat de Vasile Donose, i-a inclus pe Sile Dinicu, Mişu Iancu, Marcel Dragomir, Camelia Dăscălescu, Petre Codreanu, Vasile Veselovski, Daniela Caraman-Fotea, Dan Bălan, Dumitru Moroşanu, Flavia Buref. Cum fratele meu a păstrat şi regulamentul, sunt în măsură să precizez şi sumele de bani primite de laureați, aspect interesant în raport cu epoca. În ce priveşte secțiunea de Creație, este evident că se stabilise o tematică legată de Bucureşti: Premiul I - „Bucureşti, iubirea mea" de George Grigoriu, interpreți Marina Florea şi Aurel Moga; premiul II – „Aceasta este strada mea" de Ionel Tudor, interpretat de un

Maria Botta

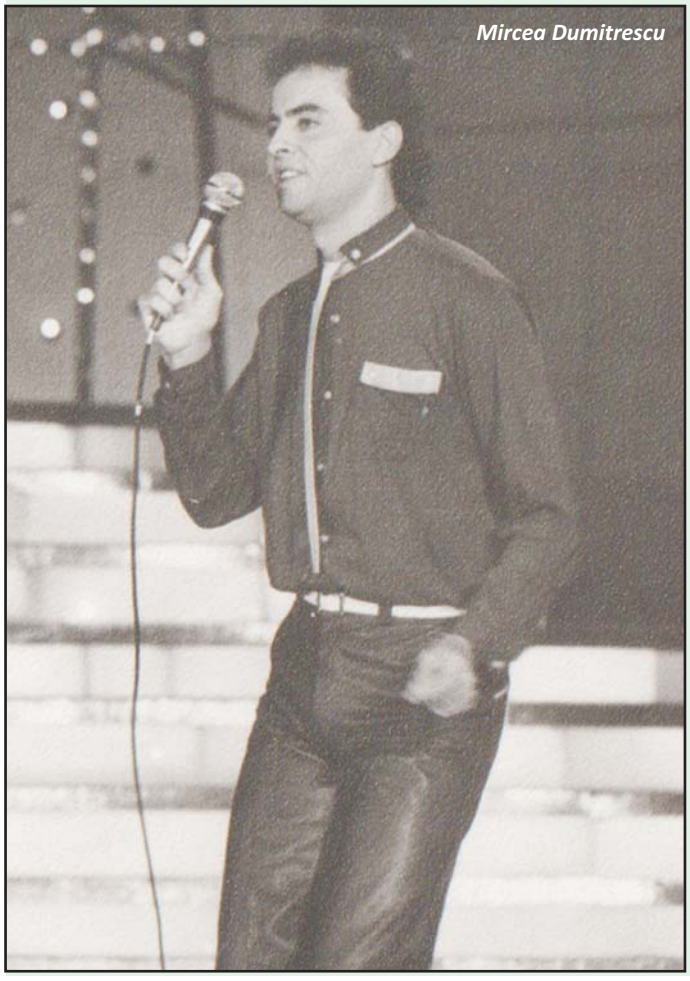
grup de copii, şi „Dâmboviță, apă dulce" de Dan Dimitriu, solistă Marina Scupra; premiul III – „Tinerețea Bucureştiului" de Edmond Deda, cu Trio Expres. Premii speciale au fost acordate creațiilor „Bucureşti, cântec de pace" de Ion Cristinoiu (Elena Cârstea), „A înflorit bătrânul

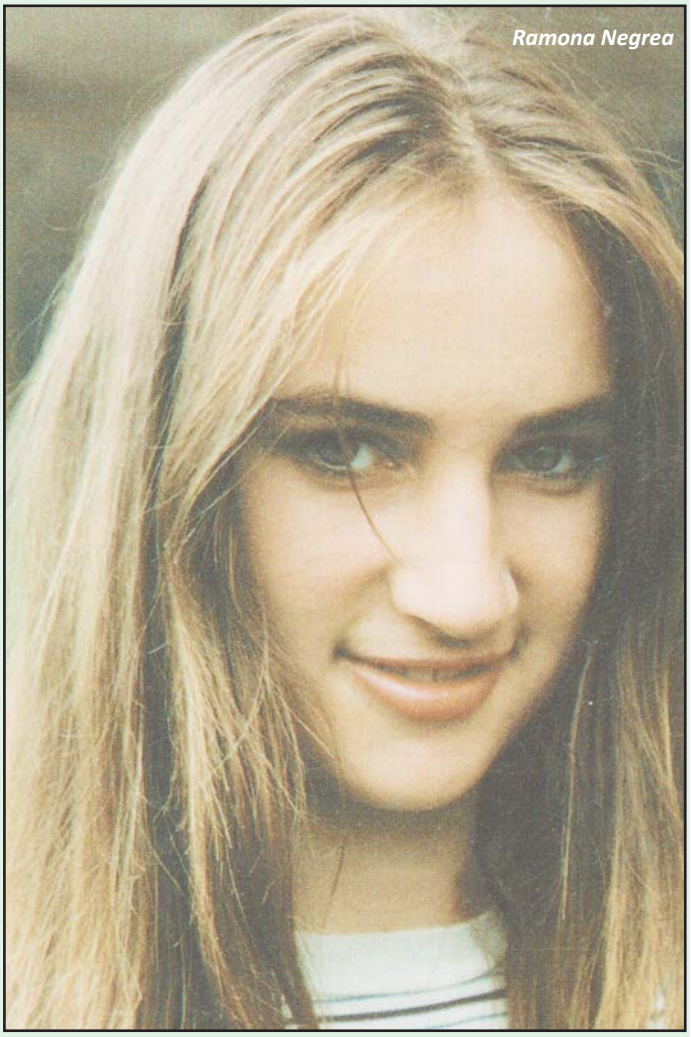
Aurel Moga

Mihaela Runceanu

Cişmigiu" de Dan Stoian (Nicolae Nițescu), „Bucureştiul pace vrea" de Temistocle Popa (Alexandru Luca), „Ca o apă limpede" de Constantin Teoharie (Mihaela Runceanu şi grupul ADA), „Flori pentru pace" de Magda Boboc (interpretă autoarea, alături de grupul Arpegii). Sumele

Mircea Dumitrescu

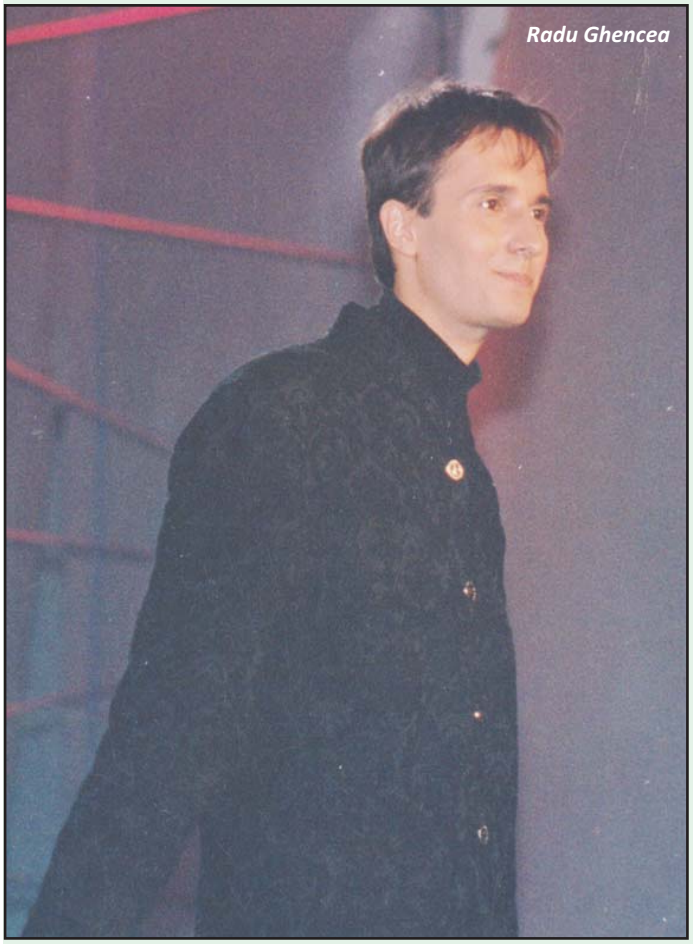
laureaților: 5000, 3500, 2000 de lei (celor de pe podium), iar premiul UCMR...în obiecte. Au fost 18 piese finaliste, plus una de Aurel Giroveanu în afară de concurs, prezentate în acompaniamentul orchestrei RTV dirijată de Sile Dinicu, şi al grupului vocal Choralis. La Interpretare toate premiile au fost în obiecte, soliştii fiind acompaniați de formația Ionel Tudor (cu Dan Dimitriu, Silviu Hera, Adrian Manciu, Laurențiu Băcanu). Dintre cei 16 finalişti juriul a preferat pe Mirela Gheorghiu, cu piese de Aurel Giroveanu şi Dan Ardelean) – premiul I; Mircea Dumitrescu – pr. II; Cvintetul Gloria – pr. III. Marina Scupra a primit doar un Premiu special al juriului, Adina şi Paul Iliescu, Vasile Luca - mențiuni, alte distincții mai mici mici revenind surorilor

Ramona Negrea

Daniela şi Cristina Nicolescu, lui Sergiu Zaharof, Eugeniei Dan şi lui Carmen Chirculescu. De câți dintre aceştia mai ştim ceva? Căci „vânturile, valurile..." le-au fost potrivnice, n-au putut aspira mai sus. În schimb au reuşit acest lucru Silvia Dumitrescu, Emilia Dițu (nelaureate!) şi Marina Scupra. Culmea e că, la fel ca la Mamaia soțul ei Mircea fost laureat înaintea Silviei Dumitrescu! Recitaluri au susținut Marina Florea, Dorin Anastasiu şi Valeria Dogaru (care a avut şi o compoziție la „Creație").

Au trecut anii (concursul s-o mai fi ținut când şi când – inconsecvența ne omoară, vezi şi „Cerbul de aur"), dar o dată ajunşi în 1999 primarul Viorel Lis a luat taurul de coarne şi a organizat la Arenele Romane, timp de 4 zile, în iunie, un festival cu foarte mulți bani şi destul de puțini spectatori. Alături de Primăria Capitalei, între organizatori figura Teatrul de revistă „C. Tănase". Super-invitații color, lume bună, recitaluri susținute de Alice Bursuc (cu formația

Open), Laura Stoica, Aurelian Temişan, Ricky Dandel, Dan Spătaru, Aurel Moga, Daniela Györfi, Anda Adam, Profil, Body & Soul, plus Iris, Compact, Timpuri Noi, Verg, La Strada şi alte surprize de care nu-mi mai amintesc. Vă dați seama ce a fost acolo? Trebuia să vuiască lumea, dar nu s-a

Radu Ghencea

întâmplat asta, popularizarea fiind defectuoasă. Bine măcar că au încasat sume frumoase laureații, concurenții fiind jurizați de Horia Moculescu, Marius Țeicu, Titus Andrei, Ionel Tudor, poetul Dan Verona. La secțiunea Creație Trofeul i-a revenit lui Ion Cristinoiu, care a avut nu mai puțin de 4 piese în finală!, pentru melodiile „Bucureşti" (Monica Anghel) şi „Te iert" (Gabriel Cotabiță). Premiul I i-a revenit lui Marcel Dragomir pentru „Micul meu Paris" (Maria Botta), iar Virgil Popescu a cucerit premiul II cu piesele „E incredibil" (cântată chiar de el) şi „Sunt aşa şi-mi place" (Lavinia Năstase). Între cele 12 melodii finaliste au mai fost creații semnate de Dan Pavelescu şi de Eugen Mihăescu. Victor Lavric şi formația VIP au primit premiul III pentru „Lumea ta". Piesele compuse de trei cunoscuți compozitori au fost recompensate cu câte o Mențiune: „Trăieşte-ți viața!" de Jolt Kerestely (cu Cătălin Crişan), „Vreau să-ți mulțumesc" de Dumitru Lupu (Radu Ghencea), „La mulți ani, Bucureşti!" de Dan Ardelean (Marius Flavian). La Interpretare îmi aduc aminte că în juriu au mai fost cooptați Dan Spătaru şi Dan

Silvia Dumitrescu

Ardelean. Trofeul i-a fost acordat lui Marius Flavian, care a mai avut o evoluție bună la Festivalul „Aurelian Andreescu", pe urmă însă nu ştiu ce a mai făcut. Premiul I a fost împărțit de Ramona Negrea (stabilită ulterior în Germania, unde colabora cu Flavius Teodosiu) şi de Roxana Iacob(cu multe distincții la activ la competițiile interjudețene). Mădălina Manolache din Buzău, care cântă cu mult succes şi azi, a primit premiul II, podiumul fiind

Surorile Nicolescu

completat de Ana-Maria Popa. Mențiunile au intrat în posesia solistelor Anişoara Mardare şi Alexandra Zotina.

(*Va urma*)

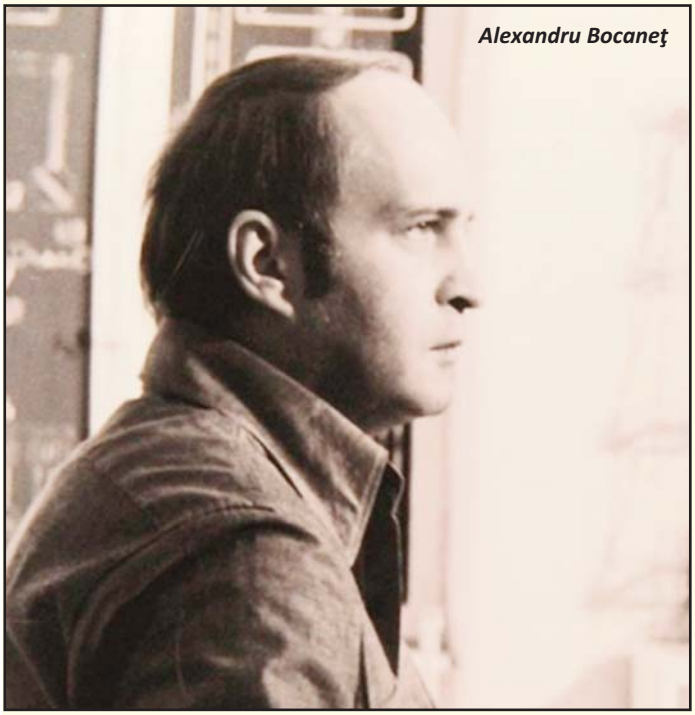
Octavian URSULESCU

Sugestii îndreptățite

De la începutul acestui an, în colțul din dreapta sus al ecranului, în toate emisiunile de pe cele 9 (canale!) ale Televiziunii Române apare scris mare „TVR 70”, fiind un an aniversar al televiziunii publice. Cei în vârstă își amintesc desigur cu nostalgie primele emisiuni, transmise în direct (atunci încă nu se înregistrau) din studioul aflat în

Titus Munteanu

str. Molière, cu celebrele crainice anunțând programul. Revenind, ne aşteptam ca la ceas festiv să revedem cât mai multe din producțiile istorice ale postului, dar constatăm că din arhivă sunt scoase la iveală numai secvențe teatrale şi de umor! Într-o recentă foarte reuşită emisiune a Marinei Almăşan, „Poarta Pangrati”, ni s-a arătat cu mândrie un depozit cu cutii conținând filmări vechi. Trebuie să

Alexandru Bocaneț

înțelegem că în 36 de ani mai nimeni nu s-a preocupat de arhivarea, copierea, transpunerea acestora? Sunt acolo adevărate bijuterii, trebuie doar să cauți cu pasiune, aşa cum face colaboratorul nostru Doru Ionescu pe tărâmul rockului. Suntem către sfârşit de an şi am tot aşteptat să revedem şi neuitatele emisiuni muzicale realizate de Iosif Sava sau, în domeniul divertismentului, celebrele concursuri „Steaua fără nume”, „Şlagăre în devenire”, spectacolele „Cu mască, fără mască”, festivalurile vechi de la Mamaia sau de la Braşov („Cerbul de aur”), emisiuni de uriaşă audiență cum au fost „Meridianele cântecului”, „Atenție, se cântă!” sau „Şcoala vedetelor”. Nu mai vorbim de unica emisiune dedicată corifeilor muzicii uşoare româneşti, „Portret în oglindă”, proiect cu buget ZERO: interviuri cu aceştia realizate la ei acasă sau în studioul muzical al TVR, cu o cameră de filmat şi un magnetofon. Cum mulți dintre eroii acestor emisiuni nu mai sunt în viață, acestea sunt singurele documente legate de aceşti maeştri ai muzicii uşoare româneşti. Din ce ne amintim din anii 90 au fost emisiuni dedicate lui Henry Mălineanu, Vasile Veselovski, Alexandru Mandy, Gică Petrescu, Temistocle Popa, George Grigoriu, Marcel Dragomir, Aurel Giroveanu, Cornel Fugaru, dar şi lui Marius Țeicu, Ionel

Valeriu Lazarov

Tudor, Dani Constantin. Câteva dintre acestea au fost redifuzate, integral sau parțial, semn că există oameni pasionați la Arhiva TVR, probabil însă personalul este insuficient sau, ceea ce s-a aflat ulterior, unele din benzi au fost şterse din incompetență, inconştiență, nepricepere sau pur şi simplu din...economie. Televiziunea Română este depozitara unor comori pe care nu are voie să le trateze cu indiferență, încercând să salveze măcar acum ceea ce angajați nepăsători, fie numele lor acoperit cu ruşine!, s-au străduit să şteargă din memoria micului ecran. TVR are de asemenea datoria să înființeze un muzeu (panourile foto de pe culoarele de la parter, pline de greşeli, sunt jenante), în care să regăsim chipul realizatorilor care au scris istoria divertismentului muzical la TVR în aceşti 70 de ani: Valeriu Lazarov, Alexandru Bocăneț, Titus Munteanu, Paul Urmuzescu, Tudor Vornicu, Titi Acs, Ioana Bogdan, Nicoleta Păun, Simona Patraulea, Sorin Grigorescu, Aurora Andronache, ca să dăm doar câteva nume, alături de care trebuie neapărat să figureze marii artişti care au dat strălucire producțiilor postului public în aceste 7 decenii.

Marius GHERMAN

* O imagine pe care am putea-o intitula: „Când erau tineri şi frumoşi...”. Nu-i vorbă, frumoşi au fost toată viaţa, de talentaţi nu mai vorbim, iar popularitatea lor nu intră în discuţie, aşa încât era normal să se intersecteze în carieră.

Compozitorul Cornel Fugaru, alintat Bebe, era liderul formaţiei Sincron, celebră în epocă, iar Dan Spătaru... mai e nevoie să amintim de succesul lui uriaş?

* Nu sunt prea frecvente ocaziile când soliştii de muzică uşoară, pop sau rock ajung pe scena Ateneului

Român. În urmă cu câţiva ani Marcel Pavel a avut un concert în care şi-a invitat câţiva colegi, între care Petre Marin „Bodo” (ProConsul) şi Laurenţiu Cazan.

* Pe modelul celebrului Alfred Hitchcock, care apărea câteva secunde în toate filmele lui, la fel proceda

regizorul Geo Saizescu, de cele mai multe ori cu o umbrelă în mână. Cu nelipsita sa pălărioară, realizatorul neuitatelor filme cu Păcală se întreţine într-o pauză de filmare cu compozitorul Temistocle Popa, care la rândul său n-a ezitat să apară episodic în filmele la care a scris muzica, cum ar fi „Cântecele mării” sau „Melodii, melodii”. (**M. G.**)

Revistă lunară de informare, opinie şi dezbatere editată de UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA şi finanţată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor şef:
Mihai COSMA
Redactori: Octavian URSULESCU
Norela-Liviana COSTEA
Secretar de redacţie: Costin ASLAM

Corespondenţi:
Mariana POPESCU, Constantin-Tufan STAN,
Carmen STOIANOV, Alex VASILIU

Semnează în acest număr:

Dumitru AVAKIAN, Mihnea BADEA, Corina BURA,
Teodora CONSTANTINESCU, Doru IONESCU, David LAPADAT,
Valentin LAVRIC, Laura MANOLACHE, Marin MARIAN,
Marcel SPINEI, Amalia SZŰCS-BLĂNARU, Lena VIERU CONTA

https://ucmr.org.ro/revistele-ucmr/revista-actualitatea-muzicala/

Adresa redacţiei: Bucureşti, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 19, sect. 1, 010971, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL
TEL: 021-242.30.32 ISSN: 1220-742x